

UDRUGA ZA PRIRODU, OKOLIŠ I ODRŽIVI RAZVOJ



Izvještaj o radu

1. siječnja 2020. – 31. prosinca 2020.



Na temelju odredbe Članka 41. Statuta Udruge za zaštitu prirode, okoliša i održivi razvoj *Sunce* (KLASA: UP/I-230-02/15-01/1016, URBROJ: 2181-06-16-10-SG, 15. veljače 2016.), na sjednici Skupštine održanoj 10. lipnja 2021. godine usvojen je Izvještaj o radu za 2020. godinu.

Izvještaj o radu

1. siječnja 2020. – 31. prosinca 2020.

Udruga za zaštitu prirode, okoliša i održivi razvoj *Sunce*
(skraćeni naziv: Udruga Sunce Split)

Obala hrvatskog narodnog preporoda 7/III, HR – 21000 Split

DATUM OSNIVANJA

1998. godina

UKUPAN BROJ ČLANOVA

309

UKUPAN BROJ AKTIVNIH ČLANOVA

27

VIZIJA UDRUGE

Očuvana priroda i okoliš temeljne su vrijednosti društva u kojem se gospodarenju pristupa primjenom odrednica održivog razvijanja.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. AKTIVNOSTI I REZULTATI DJELOVANJA PROGRAMA I ODJELA	3
2.1. Program zaštite prirode	3
2.2. Program zaštite okoliša i održivog razvoja	22
2.3. Odjel prava okoliša	31
2.4. Odjel za edukaciju i informiranje javnosti	36
2.5. Sudjelovanje u kreiranju javnih politika	49
3. UMREŽAVANJE I PARTNERSTVA	55
4. VIDLJIVOST I ODNOSI S JAVNOŠĆU	58
5. UNAPRJEĐIVANJE ORGANIZACIJE RADA I UPRAVLJANJA UDRUGOM	62
5.1. Skupštine Udruge	62
5.2. Reorganizacija rada i strateško planiranje	62
5.3. Financijsko planiranje	62
6. LJUDSKI KAPACITETI I STRUKTURA UPRAVLJANJA	63
6.1. Članstvo	63
6.2. Upravni odbor	63
6.3. Zaposlenici	65
6.4. Volonteri	66
6.5. Programi društveno-korisnog učenja	69
7. EVALUACIJA RADA, EDUKACIJA I USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA I VOLONTERA	70
7.1. Stabilizacija tima i razvoj ljudskih potencijala i ciljanih kompetencija	70
8. PRIKUPLJANJE SREDSTAVA	73
8.1. Natječaji za bespovratna sredstva	73
8.2. Društveno poduzetništvo i samofinanciranje	74
9. FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ	77

1.UVOD

2020. godina bila je godina prilagodbe i promjena. COVID-19 pandemija utjecala je na sve aspekte rada organizacije, što je vidljivo i objašnjeno dalje u izvještaju. Pandemija nas je usmjerila prema novim metodama i načinima rada i djelovanja. Naime, mnoštvo aktivnosti i projekata morali smo prilagoditi kako bi se oni uopće mogli provesti. Od Udruge se očekivala visoka razina kreativnosti, spremnosti za nove izazove, učenje i neprekidne promjene te stabilan i odgovoran tim. Nadalje, pandemija je ubrzala već ranije započetu prilagodbu na *online* rad i rad izvan ureda, ali i doprinijela daljnjoj reorganizaciji i unaprjeđenju organizacije. Znanja, vještine i iskustva koja smo stekli nastaviti ćemo koristiti i jednom kad kriza završi.

Započinjanjem COVID-19 krize dio aktivnosti usmjeren je na informiranje o važnosti sagledavanja ove krize iz prizme utjecaja na okoliš. Pritom smo naglasak stavili na podizanje svijesti o tome kako bezgranično i nekontrolirano iskorištavanje biljnog i životinjskog svijeta te prirodnih resursa uzrokuje brojne negativnosti, a u konačnici i katastrofe, od kojih se neke očituju upravo kao pandemije, globalne opasnosti za zdravlje čovječanstva. Promjena u ponašanju, usmjeravanje k održivosti, uključujući okolišnu održivost, nužno je u pojedinaca te na svim društvenim razinama. U jeku potpunog zatvaranja (*lockdown*) pokrenuli smo akciju besplatnog certificiranja u okviru *Dalmatia Green* projekta kako bismo potaknuli iznajmljivače k okolišno-odgovornom poslovanju i tako zajednički doprinijeli očuvanju okoliša i prirodnih resursa. Osještavali smo i o negativnom utjecaju provedbe svih mjera sprječavanja širenja virusa na okoliš. Krizu smo sagledali kao priliku za promjene k okolišno-odgovornijem, solidarnijem društvu te smo sudjelovali u inicijativama mreže okolišnih udruga Republike Hrvatske, Zelenog foruma te drugih nacionalnih i međunarodnih okolišnih organizacija.

S obzirom na širok raspon djelovanja Udruge Sunce teško je izdvojiti jedan uspjeh određenog programskog područja, a da se pritom ne osvrnemo na ostale. Značajno je postignuće u 2020. godini i sudjelovanje Udruge u zagovaračkim aktivnostima. Osigurali smo utjecanje na javne politike koje su izravno povezane sa zaštitom okoliša, poput Zakona o otpadu, ili one koju trebaju obuhvatiti i područje zaštite okoliša i očuvanja prirode poput izrade lokalnih planova i nacionalnog plana razvoja. Izradili smo stručnu podlogu te žalbu Europskoj komisiji vezanu za izuzeće koje je Hrvatska dobila za nastavak korištenja obalnih potegača bez prethodne provedbe ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu. Riječ je o ribolovnim alatima koji imaju utjecaj na livade posidonije, jednog od najugroženijih staništa Sredozemlja i prioritetnog staništa za zaštitu u okviru ekološke mreže. U okviru Odjela prava okoliša nastavili smo s redovitim radom Zelenog telefona unatoč ograničenjima COVID-19 pandemije.

Kao najveće postignuće unutar Programa zaštite prirode istaknuli bismo donošenje Pravilnika o obavljanju ribolova u zaštićenim područjima, posebnim staništima i područjima s posebnom regulacijom ribolova Ministarstva poljoprivrede kojim su regulirani dopušteni ribolovni alati na ovim područjima te uspostavljene nove zone bez ribolova (*no-take zone*). Ovaj Pravilnik donesen je 13. studenog 2020., nakon devet godina zagovaranja u kojem smo aktivno sudjelovali. Nadalje, istaknuli bismo uspješnu provedbu nekoliko usluga među kojima je usluga *Izrada planova upravljanja područjima ekološke mreže Natura 2000 i zaštićenim područjima* iz Skupine 5, koja se prvi put provodi u konzorciju, i to u suradnji s privatnim sektorom, tvrtkom SAFEGE d.o.o. te Udrugom *BIOM*. Planovi upravljanja u okviru ove usluge izrađuju se aktivnim sudjelovanjem svih dionika. Značajan uspjeh polučila je i usluga *Provedba mjere 3.3.3. Prikupljati otpad u moru putem ronilačkih akcija i putem koćarenja iz Programa mjera zaštite i upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem Republike Hrvatske* (skraćeni naziv: Akcije čišćenja morskog otpada 2020) koja je uspješno provedena unatoč brojnim izazovima nametnutim COVID-19 krizom. Organizirano je ukupno 21 akcija čišćenja i prikupljeno 4900 kg otpada. Na temelju iskustva provedbe akcija čišćenja, kao i

zakonodavnih okvira u RH, izradili smo *Protokol za provođenje akcija čišćenja otpada iz mora* kao dokument, odnosno smjernicu, za sve buduće akcije. Nadalje, proširene su i istraživačke aktivnosti mora na monitoring koraligena i periske, uspješno je presađena posidonija u okviru Interreg projekta i osiguran je kontinuitet monitoringa posidonije i morskog otpada uslugama i projektima.

U okviru Programa zaštite okoliša tijekom 2020. godine provodilo se nekoliko projekata usmjerenih k smanjenju zagađenja Sredozemnog mora, pa tako i Jadranskog, plastikom. Uspostavili smo suradnju s nekoliko lokalnih zajednica: gradom Dubrovnikom, Trogirom, Starim Gradom i Dugim Otokom s ciljem smanjivanja upotrebe jednokratne plastike i poboljšanja gospodarenja plastičnim otpadom i otpadom općenito. Unatoč ograničenjima epidemioloških mjera, uspješno su održana tradicionalna javna događanja Udruge, Dan planeta Zemlje i Splitska biciklijada. Sve ove aktivnosti provedene su u bliskoj suradnji s međunarodnim ESS volonterima kao i lokalnim volonterima Sunca. Osim izravnim radom s volonterima, rad na razvoju volonterstva nastavljen je i uslugom za Nacionalni park *Mljet* kojom smo razvijali programe volontiranja i jačali kapacitete zaposlenika ove javne ustanove, nastavljajući s poticanjem razvoja volontiranja u zaštićenim područjima.

Provedeni programi društveno-korisnog učenja u okviru Odjela edukacije i informiranja javnosti te projekta *Praktično-Aktivno-Zajedno-Interdisciplinarno! – programi društveno-korisnog učenja za okoliš i održivi razvoj* potaknuli su volontiranje, aktivan građanski angažman i zapošljavanje u organizacijama civilnog društva za zaštitu okoliša. Na Sveučilištu u Splitu ojačana je svijest u važnosti i ulozi društveno-korisnog učenja u jačanju građanskog angažmana i u obrazovanju studenata. Sveučilišnim projektom *SEA-EU* na Sveučilištu je potaknuta uspostava Centra za DKU. Uspostavljena je suradnja s novim odgojno-obrazovnim djelatnicima te prvi put pokrenuta verifikacija edukacijskog programa Udruge od Agencije za znanost i obrazovanje.

U 2020. godini istekao je mandat članova Upravnog odbora i izvršne direktorice pa su provedeni procesi odabira novih članova u upravljačku i izvršnu funkciju Udruge. Započeo je i novi ciklus strateškog planiranja, budući da je postojeći Strateški plan obuhvaćao razdoblje od 2016. do 2020. godine. Strateško planiranje sufinancirano je sredstvima Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva. Nastavljen je trend godišnjeg porasta broja zaposlenika pa je na broj zaposlenih na puno radno vrijeme u 2020. narastao na 15, 15 u odnosu na 11 zaposlenika u 2018. godini te 14,7 zaposlenika u 2019. godini.

2020. godina bila je posljednja godina institucionalne podrške Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva. Ova podrška u posljednjem trogodišnjem razdoblju ponovno je dala zamah organizacijskom razvoju Udruge. Tako smo tijekom 2020., unatoč svim ograničenjima, uspjeli donijeti Financijski plan za 2021. i osigurati sredstva za rad cijelog tima Udruge u 2021. godini.

Prethodno spomenute usluge doprinijele su jačanju stručnih kapaciteta i referencija Udruge Sunce, poduprle finansijsku održivost organizacije, a istovremeno doprinijele ispunjenju Strateškog plana Udruge. Naime, pružanje usluga značajan je dio ukupnih prihoda Udruge, odnosno 22,37 % u 2020. godini, što je ponovno povećanje u odnosu na 2019. godinu. Prihod ostvaren u 2020. ujedno predstavlja najveći iznos prihoda od pružanja usluga kroz čitavo djelovanje Udruge Sunce.

Pružanje usluga poboljšalo je nošenje s izazovima povezanim sa sve većom potrebom osiguravanja predfinanciranje te većih iznosa sufinanciranja kao i s administrativnim opterećenjima pojedinih europskih projekata.

U nastavnom poglavlju slijedi pregled programskih aktivnosti i aktivnosti povezanih s organizacijskim razvojem u 2020. godini. Detaljnije obavijesti o provedenim aktivnostima redovito objavljujemo na službenoj stranici Udruge (www.sunce-st.org) te službenoj Facebook stranici, ali i na mrežnim i Facebook stranicama izrađenima u okviru pojedinih projekata.

2. AKTIVNOSTI I REZULTATI DJELOVANJA PROGRAMA I ODJELA

2.1. Program zaštite prirode

Tijekom 2020. godine pojačala se suradnja Programa zaštite prirode i Odjela prava okoliša u području pravne regulacije ribolovnih aktivnosti, posebice u zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže. S Programom zaštite okoliša i održivog razvoja posebno se surađivalo u području teme otpada u moru, a s Odjelom za edukaciju i informiranje javnosti u području edukacije o morskim pticama. U okviru Programa zaštite prirode u 2020. godini provodili su se dolje navedeni projekti i usluge.

Projekt *LIFE Artina – Mreža za očuvanje morskih ptica u Jadranu – Seabird Conservation Network in the Adriatic*

Cilj/svrha projekta	Opći je cilj <i>LIFE Artina</i> projekta stvoriti preduvjete za proglašenje novih morskih područja očuvanja značajnih za morske ptice u Hrvatskoj (POP). Ova su područja prepoznata kao ključna područja te je nužno razvijanje dodatnih mjera za njihovo očuvanje. Specifični ciljevi projekta su: identifikacija glavnih područja očuvanja za ptice (POP) u južnom dijelu Hrvatske koja su značajna za sredozemnog galeba, kaukala i gregulu; razumijevanje i procjena glavnih negativnih utjecaja na populaciju morskih ptica na kopnu i na moru te određivanje aktivnosti koje će ih ublažiti; smanjenje populacije stranih kopnenih invazivnih vrsta (crni štakori) koje negativno utječu na gniježđenje cjevonosnica (kaukal i gregula) te kontroliranje populacije galebova klaukavaca na području gniježđenja sredozemnog galeba.
Nositelj projekta	Udruga BIOM
Projektni partneri	Udruga Sunce Split, Javna ustanova Park prirode Lastovsko otočje i BirdLife Malta
Donatori projekta	LIFE Program Europske unije, Ured za udruge Vlade RH, Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost
Trajanje projekta	1. rujna 2018. – 31. kolovoza 2023.
Proračun projekta	Ukupan proračun projekta iznosi 1.921.387 EUR. Doprinos Programa LIFE Europske unije iznosi 1.152.832 EUR (60 % ukupnog proračuna projekta).
Projekt sufincira	Ured za udruge, Vlada Republike Hrvatske (74.204,80 EUR) i Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost (301.700,34 HRK) Ukupno odobren proračun projekta za Udrugu Sunce Split iznosi 461.488,00 EUR, a Sunce treba osigurati 184.579,00 EUR sufinciranjem (40 %).

Aktivnosti i rezultati u 2020. godini (Udruga Sunce Split):

- Izrađeni su edukacijski programi za škole i vrtiće s projektnog područja i održane su sljedeće edukacijske aktivnosti: 14. listopada 2020. *Uvodna radionica* za desetero djece predškolskog uzrasta DV *Blato*, Korčula; 14. listopada 2020. *Uvodna radionica* za osmero djece miješane skupine DV *Blato*, Korčula; 25. studenog 2020. radionica *Ugroženost morskih ptica 1* za 12 djece objedinjene skupine predškolskog uzrasta i mješovite skupine DV *Blato*, Korčula; 14. listopada 2020. *Uvodna radionica* za 19 učenika petog razreda OŠ *Blato*; 14. listopada 2020. *Uvodna radionica* za 17 učenika šestog razreda OŠ *Blato*; 25. studenog 2020. radionica *Ugroženost morskih ptica 1* za 14 učenika petog razreda OŠ *Blato*; 25. studenog 2020. radionica *Ugroženost morskih ptica 1* za 16 učenika šestog razreda OŠ *Blato*.
- Izložba *Budućnost za morske ptice* organizirana je na lokacijama: Prirodoslovnog muzeja Split, 24. rujna 2020. – 4. studenog 2020. (23 sudionika) i OŠ Braće Glumac na Lastovu, 6. studenog 2020. – 24. studenog 2020. (50 učenika, nastavnika i ostalih zaposlenika OŠ). Zbog stanja uzrokovanih koronavirusom izložbe su bile poluzatvorene za posjetitelje, a u pripremi je virtualna šetnja izložbom.
- Proveden je monitoring otpada iz mora na području PP *Lastovsko otočje* u proljetnoj i jesenskoj sezoni od 24. do 30. svibnja 2020. te od 17. do 23. listopada 2020.
- Za sudionike otvaranja poučne staze ARTINA u Zaklopatici na Lastovu 22. listopada 2020. održano je predavanje o morskom otpadu.
- S ukupno 29 ribara proveden je upitnik o njihovoј interakciji s morskim pticama, a na temelju rezultata izrađeno je Izvješće o opsegu uporabe ribolovnog alata s potencijalnim utjecajem na morske ptice, te o razmjeru slučajnog ulova morskih ptica.
- Na temelju rezultata upitnika provedenog među 122 ispitanika lokalne zajednice otoka Lastova izrađeno je izvješće Istraživanje percepcija i stavova ciljanih skupina na Lastovu – prva dionica.
- Održan je sastanak s ribarima o mjerama smanjenja slučajnog ulova morskih ptica u Komiži na Visu (Geopark *Viški arhipelag*) 8. prosinca 2020.
- Projekt je kontinuirano promoviran u medijima.



1. slika Otvorenje izložbe HPMS-a (autor: P. Lazarevski)



2. slika Izložba u Splitu (autor: P. Lazarevski)



3. slika Edukacijski program za osnovne škole



4. slika Edukacija djece na Korčuli (autor: M. Golem)



5. slika Monitoring otpada, projekt LIFE Artina



6. slika Provodenje monitoringa otpada iz mora s volonterima i zaposlenicima JU PP Lastovsko otočje
(autor: V. Zrnčić)

Projekt Čuvari morskih ptica – Adriatic Seabird Guardians

Cilj/svrha projekta	Cilj je projekta provesti konkretne aktivnosti zaštite triju ugroženih morskih ptica na području južnog Jadrana – Lastovskog otočja: sredozemni galeb (<i>Larus audouinii</i>), kaukal (<i>Calonectris diomedea</i>) i gregula (<i>Puffinus yelkouan</i>). Većina aktivnosti usmjereni su na rješavanje izravne i najznačajnije prijetnje ovim pticama, štakora, odnosno njihovoj eradicaciji na kolonijama u kojima se ove ptice gnijezde.
	Projektom se također prati otpad iz mora i utvrđuje interakcije između ribara i morskih ptica, posebice udjel slučajnog ulova ptica tijekom ribolovnih aktivnosti te mogućnosti prilagodbe načina ribolova u svrhu smanjenja slučajnog ulova. Dio se aktivnosti odnosi i na podizanje svijesti o problematici otpada iz mora te na čišćenje plaža. Projekt je komplementaran s projektom <i>LIFE Artina</i> pa se ova dva projekta, jednim dijelom, međusobno sufinanciraju, pogotovo u aktivnostima koje provodi Udruga Sunce Split.
Nositelj projekta	Udruga BIOM
Projektni partneri	Javna ustanova Park prirode Lastovsko otočje i Udruga Sunce Split
Donatori projekta	Fondacija Segre
Trajanje projekta	1. svibnja 2019. – 20. travnja 2022.
Proračun projekta	26.520,00 EUR

Aktivnosti i rezultati u 2020. godini (Udruga Sunce Split) komplementarni s projektom *LIFE Artina*:

- Proveden je monitoring otpada iz mora na području PP *Lastovsko otočje* u proljetnoj i jesenskoj sezoni od 24. do 30. svibnja 2020. te od 17. do 23. listopada 2020.
- S ukupno 29 ribara proveden je upitnik o njihovoj interakciji s morskim pticama, a na temelju rezultata izrađeno je Izvješće o opsegu uporabe ribolovnog alata s potencijalnim utjecajem na morske ptice, te o razmjeru slučajnog ulova morskih ptica.



7. slika Radionica s ribarima, projekt LIFE Artina,
Komiža



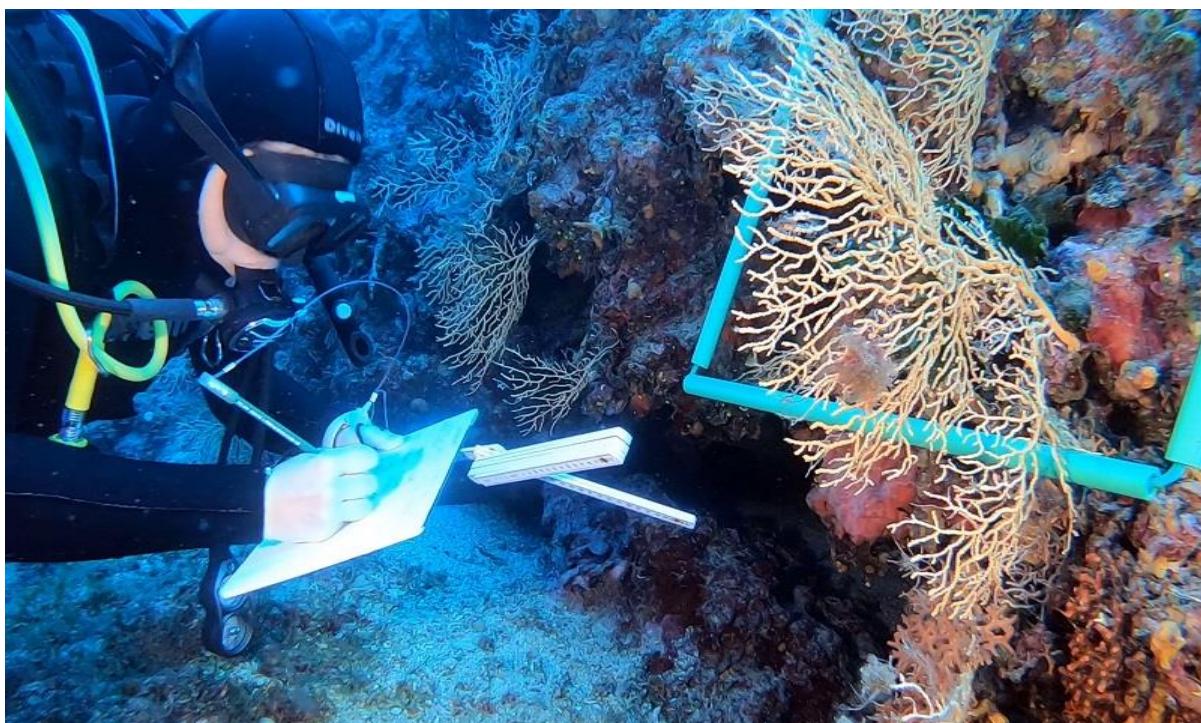
8. slika Intervju s ribarima, Vela Luka

Projekt *Innovative Exploitation of Adriatic Reefs in Order to Strengthen Blue Economy – ADRIREEF*

Cilj/svrha projekta	Cilj je projekta ispitati potencijal grebena u Jadranskom moru u svrhu jačanja plave ekonomije.
Nositelj projekta	Grad Ravenna (Comune di Ravenna)
Projektni partneri	Regionalna okolišna agencija Emilia Romagna (Agenzia regionale per la prevenzione l'ambiente e l'energia dell'Emilia Romagna), Nacionalno istraživačko vijeće (Consiglio nazionale delle ricerche, Roma), Regionalna okolišna agencija Puglia (Agenzia regionale per la prevenzione l'ambiente e l'energia della Regione Puglia), Nacionalni institut za oceanografiju i eksperimentalnu geofiziku (Istituto nazionale di oceanografia e di geofisica sperimentale, Trieste), Razvojna agencija Splitsko-dalmatinske županije RERA S.D., Razvojna agencija Zadarske županije Zadra Nova, Sveučilište u Zadru, Institut Ruđera Boškovića, Pomorski fakultet u Rijeci te Udruga za prirodu, okoliš i održivi razvoj Sunce
Donatori projekta	EU (u okviru 2014 – 2020 Interreg V-A, Italy – Croatia CBC Programme)
Trajanje projekta	Predviđeno trajanje projekta je 1. prosinca 2018. – 31. svibnja 2021., a projekt je zbog COVID-19 pandemije produžen do 30. studenog 2021.
Proračun projekta	Ukupni je iznos projekta 2.814.830,00 EUR, od čega Program financira ukupno 2.392.605,50 EUR. Ukupan odobren proračun projekta za Udrugu Sunce Split iznosi 135.430,00 EUR, a Sunce treba osigurati 20.314,50 EUR sufinanciranjem (15 %). Ured za udruge Vlade RH u 2019. odobrio je 70 % sredstava preostalog iznosa sufinanciranja, odnosno 14.220,15 EUR.

Aktivnosti i rezultati u 2020. godini:

- Sudjelovali smo na Upravnim vijećima i sastancima, u donošenju odluka i finansijskom upravljanju projektom.
- Utvrđeni su najprikladniji protokoli i dostupni stručnjaci za uspostavu i provedbu monitoringa koraligena i indikatorskih vrsta riba na odabranim grebenima u Hrvatskoj.
- Organizirane su dvije terenske aktivnosti na Dugom otoku (lokacija Lagnići) od 12. do 19. rujna 2020. te na Visu (Komiža, lokacija Stupišće) od 29. rujna do 6. listopada 2020. tijekom kojih je uspostavljen monitoring koraligena.
- U svrhu promocijskih projektnih aktivnosti izrađena su četiri kratka videozapisa koja prikazuju uspostavu monitoringa na prirodnim i umjetnim grebenima tijekom ronilačkih terenskih akcija Udruge Sunce te dodatno 44 neuređena videozapisa i 40 fotografija podmorja.
- Sudjelovali smo, kao predavači, na Znanstvenoj radionici koja se održala 30. studenog 2020. na Sveučilištu u Zadru.



9. slika Ronilački teren uspostave monitoringa koraligena u Komiži

Projekt *Uspostava modela zajedničkog upravljanja malim gospodarskim ribolovom u Sredozemlju – Transforming Mediterranean Small Scale Fisheries*

Cilj/svrha projekta Cilj je projekta vratiti održivost ribarstva na Sredozemlju i poboljšati život i prihode malih gospodarskih ribara unapređenjem devet ribarskih zajednica u pilot-područjima u Turskoj, Hrvatskoj, Italiji i Grčkoj.

Ugovor je sklopljen u okviru projekta kojeg u Hrvatskoj provodi WWF Adria s ciljem izgradnje lokalnih partnerstva radi učinkovitije i uspješnije provedbe ciljeva.

Donatori projekta WWF Adria / The Foundation Ocean

Trajanje projekta 1. rujna 2017. – 31. kolovoza 2022.

(ugovor Udruge Sunce Split traje od 1. kolovoza 2018. do 31. srpnja 2022.)

Proračun projekta 21.000,00 EUR (ugovor Udruge Sunce Split)

Aktivnosti i rezultati u 2020. godini:

- Europskoj komisiji službeno je predana pritužba (*complaint*) povezana s derogacijom Mediteranske uredbe. Od 22. listopada provedena je uredba Komisije (EU) 2018/1586 o utvrđivanju odstupanja od Uredbe Vijeća (EZ) br. 1967/2006 u pogledu najmanje udaljenosti od

obale, najmanje dubine mora i zabrane ribolova iznad zaštićenih staništa za ribolov obalnim mrežama potegačama u teritorijalnim vodama Hrvatske za obalne potegače.

- Provedene su zagovaračke aktivnosti kojima je, nakon devet godina, 13. studenog 2020. konačno donesen Pravilnik o obavljanju ribolova u zaštićenim područjima, posebnim staništima i područjima s posebnom regulacijom ribolova. Pravilnikom su regulirani dopušteni ribolovni alati na ovim područjima te uspostavljene nove zone bez ribolova (*no-take zone*).
- Razrađen je koncept edukacijskih aktivnosti za ribare kao dio provedbe Lokalne strategije za jačanje kapaciteta za male gospodarske ribare.

Projekt *SUSHI DROP – SUStainable fISHeries wIth DROnes data Processing*

Cilj/svrha projekta	Cilj je projekta razvoj podmorske bespilotne letjelice (<i>dron</i>) za praćenje morskog dna koja će biti opremljena senzorima za utvrđivanje fizičkih, kemijskih i bioloških značajki podmorja. Letjelica će, također, služiti za uspostavu baze podataka otvorenog pristupa u kojoj će se prikupljati i razmjenjivati dobiveni podaci za talijansko-hrvatski istraživački tim. Projektom se želi postići što bolje razumijevanje osjetljivosti staništa na današnje pritiske te osmislići i provoditi učinkovite planove upravljanja morskim dobrrom.
Nositelj projekta	Sveučilište u Bologni – Laboratorij za biologiju mora i ribarstvo, Fano
Projektni partneri	Udruga za prirodu, okoliš i održivi razvoj Sunce (HR), Institut za oceanografiju i ribarstvo (HR), Marche regija (IT), Lokalna akcijska grupa u ribarstvu <i>Costa Dei Trabocchi</i> (IT) i Splitsko-dalmatinska županija (HR)
Donatori projekta	EU, Europski fond za regionalni razvoj u okviru Interreg V-A IT-HR CBC Programa (Prioritetna os 3 – <i>Environment & cultural heritage</i>)
Trajanje projekta	Predviđeno trajanje projekta je od 1. siječnja 2019. – 30. lipnja 2021., a projekt je zbog COVID-19 pandemije produžen do 31.prosinca 2021.
Proračun projekta	Ukupni proračun projekta iznosi 1.7000.000,00 EUR. Sredstva programa (ERDF) iznose 1.450.000,00 EUR. Ukupni proračun za Sunce iznosi 71.200,00 EUR, a 10.680,00 EUR potrebno je osigurati sufinanciranjem. Ured za udruge Vlade RH u 2020. odobrio je 60 % sredstva preostalog iznosa sufinanciranja, odnosno 6.844.50 EUR.

Aktivnosti i rezultati u 2020. godini (Udruga Sunce Split):

- Aktivno smo sudjelovali na Upravnim vijećima i sastancima, u donošenju odluka i finansijskom upravljanju projektom.
- Sudjelovali smo u odluci i pisanju izvještaja odabira dvaju područja na kojima će se provesti istraživanje podvodnim letjelicama na području Republike Hrvatske.
- Sudjelovali smo na radionicama o podvodnim letjelicama u organizaciji vodećeg partnera.
- Sudjelovali smo u snimanju videozapisa za promociju projekta.
- Projekt i projektne aktivnosti kontinuirano su se promovirale u medijima (na društvenim mrežama i mrežnoj stranici Udruge) te tijekom sudjelovanja na sastancima za druge projekte.



10. slika Snimanje videozapisa za potrebe SUSHIDROP projekta

Projekt SASPAS – Safe Anchoring and Seagrass Protection in the Adriatic Sea

Cilj/svrha projekta	Cilj je projekta očuvanje i obnova morskih cvjetnica postavljanjem sigurnih sidrišta, obavljanje pilot-transplantacija morskih cvjetnica i obavljanje aktivnosti monitoringa i određivanje integriranog sustava upravljanja za morske cvjetnice u Jadranu.
	Projekt se provodi na trima istraživačkim lokacijama: zaljev Panzano u Monfalconeu (IT), Nacionalni park Kornati (HR) i obala Brindisi u Parku prirode <i>Dune Costiere Torre Canne do Torre San Leonardo</i> (IT).
Nositelj projekta	Općina Monfalcone
Projektni partneri	Udruga za prirodu, okoliš i održivi razvoj Sunce (HR), Selc Cooperative Company (IT), Nacionalni međusveučilišni konzorcij za znanosti o moru (IT), Privremeni konzorcij za upravljanje regionalnim Parkom prirode <i>Dune Costiere Torre Canne do Torre San Leonardo</i> (IT), Nacionalni park Kornati (HR), Sveučilište u Rijeci (HR), Consortium for The Coordination of Research Activities Concerning The Venice Lagoon System (IT)
Donatori projekta	EU, Europski fond za regionalni razvoj u okviru Interreg V-A IT-HR CBC Programa (Prioritetna os 3 – <i>Environment & cultural heritage</i>)
Trajanje projekta	Predviđeno trajanje projekta je 1. siječnja 2019. – 30. lipnja 2021. Projekt je zbog COVID-19 pandemije produžen do 31. ožujka 2022.
Proračun projekta	Ukupni proračun projekta iznosi 1.906.100,00 EUR. Sredstva programa (ERDF) iznose 1.620.185,00 EUR. Ukupni proračun za Sunce iznosi 152.400,00 EUR od čega je potrebno osigurati 22.860,00 EUR sufinanciranjem. Ured za udruge Vlade RH u 2019. odobrio je 70 % sredstva preostalog iznosa sufinanciranja, odnosno 16.002,00 EUR.

Aktivnosti i rezultati u 2020. godini:

- Aktivno smo sudjelovali na Upravnim vijećima i sastancima, u donošenju odluka i financijskom upravljanju projektom.
- Od 15. do 16. lipnja 2020. sudjelovali smo u praćenju stanja transplantirane, strogo zaštićene vrste *Posidonia oceanica* s novom tehnologijom.
- Sudjelovali smo u izradi projektnih letaka i e-biltena koji se redovito šalju dionicima.
- Projekt i projektne aktivnosti kontinuirano su se promovirale u medijima.



11. slika Transplantacija strogo zaštićene vrste
Posidonia oceanica s novom tehnologijom na
prethodno odabranim lokacijama unutar NP Kornati



12. slika Monitoring transplantirane livade *Posidonia oceanica*

Projekt FAIRSEA – *Fisheries in the Adriatic Region – a Shared Ecosystem Approach*

Cilj/svrha projekta	Cilj je projekta poboljšanje uvjeta za uvođenje inovativnih pristupa održivog upravljanja ribarstvom u Jadranskom moru. Ostvarenje cilja utemeljeno je na razmjeni znanja i dijeljenju dobrih praksi među partnerima. <i>FAIRSEA</i> projekt usmjeren je na ribarstvo, važnu gospodarsku djelatnost u Jadranskom moru, posebno zbog njegove snažne kulturne, socijalne i ekonomске uloge u regionalnim obalnim zajednicama.
Nositelj projekta	Instituto Nazionale di Oceanografia e Geofisica Sperimentale – OGS
Projektni partneri	Institut za oceanografiju i ribarstvo (HR), Hrvatska poljoprivredno-šumarska savjetodavna služba (HR), Consiglio nazionale delle ricerche – CNR (IT), Agenzia per i servizi nel settore agroalimentare delle Marche – ASSAM (IT), Coispa tecnologia & ricerca (IT), Consorzio nazionale interuniversitario per le scienze del mare (IT), Javna ustanova za koordinaciju i razvoj Splitsko-dalmatinske županije RERA S.D. (HR), Udruga za prirodu, okoliš i održivi razvoj Sunce (HR), Gruppo di azione locale Venezia orientale (IT), Sveučilište u Splitu (HR), Associazione consiglio consultivo regionale del Mediterraneo (IT)
Donator projekta	EU, Interreg V-A IT-HR CBC Programa (Prioritetna os 1 – <i>Blue innovation</i>).
Trajanje projekta	Predviđeno je trajanje projekta 1. siječnja 2019. – 28. veljače 2021. Projekt je zbog COVID-19 pandemije produžen do 31. kolovoza 2021.
Proračun projekta	Ukupni proračun projekta iznosi 2.060.000,00 EUR (ERDF + Nacionalno sufinanciranje). Sredstva Programa iznose 1.751.000 EUR (ERDF). Ukupni proračun Sunca iznosi 105.000,00 EUR od čega je potrebno osigurati 15.750,00 EUR sufinanciranjem. Ured za udruge Vlade RH u 2019. odobrio je 70 % sredstva preostalog iznosa sufinanciranja, odnosno 11.025,00 EUR.

Aktivnosti i rezultati u 2020. godini:

- Sudjelovali smo na sastanku *Steering and Technical Committee* i prvom sastanku savjetodavnog odbora u Bari u Italiji 29. i 30. siječnja 2020.
- S vodećim partnerom na projektu sudjelovali smo u prijevodu igračih karata *Food web card game* na hrvatski jezik.
- Sudjelovali smo u pripremi i organizaciji terenskih aktivnosti obuke *Second advanced school*, ali zbog stanja s COVID-19 pandemijom ona je otkazana.
- Održane su dvije teorijske radionice za dvije srednje škole iz Splita 28. veljače 2020. (Turističko ugostiteljska škola Split) i 2. ožujka 2020. (V Gimnazija *Vladimir Nazor*).
- Praktična radionica (*Play decide*), osmišljena u sklopu projekta za studente različitih fakulteta iz Splita (Kemijsko-tehnološki fakultet, Ekonomski fakultet, Prirodoslovno matematički fakultet, Filozofski fakultet Split, Sveučilišni odjel za studije mora), održana je 7. ožujka 2020. u sklopu *Seminara za mlade*.

- S vodećim partnerom pripremili smo tekst o FAIRSEA projektu za novine *Eurofish magazine* i online portal specijaliziran za pomorske i nautičke vijesti.
- Sudjelovali smo na dva online *Steering and Technical Committee* sastanka 25. svibnja 2020. i 13. listopada 2020.
- Sudjelovali smo na infodanima i radionici jačanja kapaciteta u Stonu 18. i 19. lipnja 2020. u organizaciji Javne ustanove *RERA S.D.*, partnera na projektu.
- Organizirali smo i održali dvije terenske nastave kao dio seta radionica za učenike srednjih škola i studente. Terenske nastave uključivale su posjet Ribarskoj zadruzi *Adria Tribunj* i Ribogojilištu Zečevo, a na nastavi su sudjelovale dvije škole: Škola za dizajn, grafiku i održivu gradnju Split (9. listopada 2020.) i Ekonomski i upravni škola Split (20. listopada 2020.).
- Sudjelovali smo na prvoj online radionici *Integrirane platforme za ekosistemski pristup ribarstvu*, a razvoj platforme jedan je od ciljeva FAIRSEA projekta.
- Aktivnosti i vijesti povezane s projektnim aktivnostima i tematikom održivog ribarstva kontinuirano su promovirane u medijima i na društvenim mrežama.



13. slika Steering and Tehnical Committee sastanak u Bariju



14. slika Terenska nastava Gimnazije održivog razvoja

Usluga *Osmišljavanje i vođenje provedbe volonterskih programa za Nacionalni park Mljet*

Cilj/svrha usluge Cilj je projekta pružanje podrške JU *NP Mljet* u vrednovanju postojećih te osmišljavanju i provedbi novih volonterskih programa s pomoću triju paketa aktivnosti:

- A.1. Modeliranje volonterskih programa
- A.2. Razvoj volonterskih programa i izrada priručnika
- A.3. Pilot-provedba tri nova volonterska programa.

Naručitelj usluge Javna ustanova *Nacionalni park Mljet*

Vrijednost usluge 70.500,00 HRK

Trajanje usluge Predviđeno je trajanje usluge 20. svibnja 2019. – 20. ožujka 2020., a ona je naknadno produžena do 31. prosinca 2020.

Aktivnosti i rezultati u 2020. godini:

- Obrađeno je 86 evaluacijskih upitnika koje su ispunili volonteri koji su sudjelovali na volonterskim programima JU *Nacionalni park Mljet* od 2016. do 2019., a rezultati i preporuke prezentirani su JU *Nacionalni park Mljet*.
- Održana je radionica sa zaposlenicima JU *Nacionalni park Mljet* na kojoj se, uz prezentaciju, raspravljalo o sljedećim elementima: evaluacija, naziv i opis poslova volonterskih programa, edukacija za koordinatora volontera.
- Za djelatnike JU *Nacionalni park Mljet* osmišljena je i provedena trening-radionica o razvoju volonterskih programa i jačanju kapaciteta koordinatora volontera.
- Izrađena su četiri volonterska programa:
 - *Restaurator suhozida – Čuvar prošlosti*
 - *Graditelj planinarskih putova*
 - *Istraživač mišljenja*
 - *Njegovatelj tradicijskog bilja*.
- Izrađen je kratki poziv za volontere za mrežne stranice za sva četiri volonterska programa.
- Izrađen je *Priručnik za vođenje volontera i volonterskih programa Javne ustanove Nacionalni park Mljet*.
- Osmišljen je *online* upitnik za volontere, a na temelju 35 ispunjenih upitnika izrađen je *Izvještaj evaluacije iskustva volontiranja za 2020.*

Usluga Izrada planova upravljanja područjima ekološke mreže Natura 2000 i zaštićenim područjima iz Skupine 5

Cilj/svrha usluge	Udruga Sunce, uz tvrtku SAFEGE d.o.o. i Udrugu BIOM (konzorcij), provodi uslugu Izrada planova upravljanja područjima ekološke mreže Natura 2000 i zaštićenim područjima – Grupa 5: izrada planova upravljanja iz skupine 5. Navedena skupina obuhvaća unaprijed dogovorena zaštićena područja i područja ekološke mreže Natura 2000 na području Šibensko-kninske, Splitsko-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske županije. Udruga Sunce koordinira izradu osam planova upravljanja koji obuhvaćaju ukupno 23 zaštićena područja i 70 područja ekološke mreže (36 morskih i 34 kopnena). Planovi upravljanja koje koordinira Udruga Sunce obuhvaćaju područja: ušće Krke, otok Hvar, Malostonski zaljev, Pelješac, Korčulu, Sniježnicu i Konavosko polje te Mljet (osim područja Nacionalnog parka).
	Usluga se provodi unutar EU projekta Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja Razvoj okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000 (NATURA projekt). Osnovni cilj ovog projekta uspostava je okvira za učinkovito upravljanje ekološkom mrežom u Hrvatskoj participativnom izradom planova upravljanja područjima ekološke mreže, uključujući i zaštićena područja, razvojem individualnih i institucionalnih kapaciteta za upravljanje te podizanjem javne svijesti o važnosti očuvanja ovih područja.
	Izrada konačnih nacrta planova upravljanja ove usluge provodit će se strukturiranim planerskim procesom, prema principima participativnog planiranja i adaptivnog upravljanja, a na temelju dosadašnjeg iskustva u planiranju upravljanja zaštićenim područjima u Hrvatskoj.
Naručitelj usluge	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
Vrijednost usluge	1.830,190,00 HRK
Trajanje usluge	18. ožujka 2020. – 31. listopada 2022.

Aktivnosti i rezultati u 2020. godini:

- Uspostavljena je struktura upravljanja uslugom i stručni tim za provedbu.
- Održani su početni *online* sastanci među konzorcijem (Udruga Sunce, BIOM, SAFAGE), Ministarstvom gospodarstva i održivog razvoja te šest javnih ustanova u čijoj je nadležnosti upravljanje područjima za koje se izrađuju planovi upravljanja (Javna ustanova za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim dijelovima prirode Šibensko-kninske županije Priroda, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim dijelovima prirode Splitsko-dalmatinske županije More i krš, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Dubrovačko-neretvanske županije (DNŽ), Javna ustanova Nacionalni park Krka, Javna ustanova Park prirode Biokovo, Javna ustanova Nacionalni park Mljet).
- Provedene su prve interne radionice s javnim ustanovama, i to u živo s: Javnom ustanovom Priroda 20. i 21. srpnja 2020., Javnom ustanovom More i krš 25. i 26. kolovoza 2020., Javnom ustanovom DNŽ 20. i 21. listopada 2020. te *online* s Javnom ustanovom Nacionalni park Mljet 7. i 8. prosinca 2020.

- Za svih osam planova upravljanja izrađena je *Struktura procesa planiranja*, dokumenti u kojima je opisano područje za koje se izrađuju planovi upravljanja, detaljno razrađen proces izrade svakog pojedinog plana te razrađena analiza dionika.
- Provedena je prva radionica za dionike za Javnu ustanovu *Priroda i područje Ušće Krke, online*, 3. prosinca 2020.



15. slika Prva interna radionica s JU Šibensko-kninske županije



16. slika Interna radionica s JU Dubrovačko-neretvanske županije (autor: JU DNŽ)

*Usluga Utvrđivanje stanja livada vrste *Posidonia oceanica* na području ekološke mreže HR4000007 Badija i otoci oko Korčule i HR3000431 Akvatorij J od uvale Pržina i S od uvale Bilin žal uz poluotok Ražnjić te u uvali Polačište*

Cilj/svrha usluge	Cilj je usluge istraživanje koje uključuje kartiranje područja i prvo praćenje stanja livada morske cvjetnice <i>P. oceanica</i> . Istraživanje je provedeno je na području uvale Polačište, dvama područjima ekološke mreže HR4000007 Badija i otoci oko Korčule, HR3000431 Akvatorij južno od uvale Pržina i sjeverno od uvale Bilin žal uz poluotok Ražnjić.
Naručitelj usluge	Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Dubrovačko-neretvanske županije
Vrijednost usluge	92.500,00 HRK
Trajanje usluge	11. prosinca 2019. – 30.studenog 2020.

Aktivnosti i rezultati u 2020. godini:

- Provedeno je terensko istraživanje 21. – 28. lipnja 2020.
- Kartirano je područje veličine 1019 ha i uspostavljen je monitoring livada posidonije.
- Izrađeno je izvješće Utvrđivanje stanja livada vrste *Posidonia oceanica* na području ekološke mreže HR4000007 Badija i otoci oko Korčule i HR000431 Akvatorij J od uvale Pržina i S od uvale Bilin žal uz poluotok Ražnjić te u uvali Polačište



17. slika. Utvrđivanje stanja livada vrste *Posidonia oceanica* u uvali Pržina



18 slika. Utvrđivanje stanja livada vrste *Posidonia oceanica* u uvali Polačište

Usluga *Praćenje stanja periski i uzimanje uzoraka tkiva za histološku analizu na parazita Haplosporidium pinaee na području Parka prirode Lastovsko otočje*

Cilj/svrha usluge	Cilj je usluge utvrditi na području Parka prirode <i>Lastovsko otočje</i> moguću prisutnost živih jedinki ugrožene vrste plemenita periska <i>Pinna nobilis</i> .
Naručitelj usluge	Javna ustanova <i>Park prirode Lastovsko otočje</i>
Vrijednost usluge	18.750,00 HRK
Trajanje usluge	4. kolovoza 2020. – 4. siječnja 2021.

Aktivnosti i rezultati u 2020. godini:

- Provedeno je terensko istraživanje 17. – 22. listopada 2020.
- Pregledane su ciljane lokacije na lokalitetima Saplun, uvala Zaklopatica, Pasadur, Skrivena luka, uvala Kremena i otok Mrčara.
- Izrađeno je izvješće Praćenje stanja plemenite periske *Pinna nobilis* na području Parka prirode *Lastovsko otočje*, 2020.



19. slika *Pinna nobilis* (arhiva Udruga Sunce)



20. slika *Posidonia oceanica*

Usluga Provedba mjere 3.3.3. Prikupljati otpad u moru putem ronilačkih akcija i putem koćarenja iz Programa mjera zaštite i upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem Republike Hrvatske (skraćeni naziv: Akcije čišćenja morskog otpada 2020)

Cilj/svrha usluge	Cilj je usluge ukloniti otpad iz podmorja i s obale, ali i senzibilizirati javnost o njegovu utjecaju na Jadransko more te na temelju iskustva provedbe akcija čišćenja i zakonodavnih okvira u RH kreirati prijedloga nacionalnog dokumenta-smjernice za sve buduće akcije čišćenja <i>Protokol za provođenje akcija čišćenja otpada iz mora</i> .
Naručitelj usluge	Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, kasnije Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
Vrijednost usluge	312.200,00 HRK
Trajanje usluge	26. svibnja 2020. – 26. studenog 2020.

Aktivnosti i rezultati u 2020. godini:

- Identificirani su i kontaktirani relevantni dionici za sudjelovanje na akcijama čišćenja.
- Identificirane su lokacije za provedbu akcija čišćenja otpada iz mora na plažama, ronilačkim akcijama i koćarenjem u sedam primorskih županija.
- Organizirana je sveukupno 21 akcija čišćenja u sedam primorskih županija u RH, a u svakoj županiji bile su organizirane tri akcije (jedna akcija čišćenja kamene plaže, jedna akcija čišćenja pješčane plaže i ronilačka akcija ili akcija prikupljanja otpada koćom):
 - sedam akcija prikupljanja otpada s kamenih plaža (otok Korčula 27. lipnja 2020., općina Sali 8. srpnja 2020., grad Trogir 18. rujna 2020., grad Šibenik 23. rujna 2020., općina Ližnjan 27. listopada 2020., otok Krk 28. listopada 2020., grad Novalja 5. prosinca 2020.)
 - sedam akcija prikupljanja otpada s pješčanih plaža (grad Trogir 3. srpnja 2020., otok Pelješac 12. srpnja 2020., otok Pag 24. listopada 2020., otok Krk 27. listopada 2020., općina Medulin 28. listopada 2020., otok Murter 13. studenog 2020., općina Prvlaka 25. studenog 2020.)
 - četiri akcije prikupljanja otpada ronjenjem (otok Korčula 28. lipnja 2020., otok Čiovo 11. listopada 2020., otok Pag 24. listopada 2020., općina Ražanac 31. listopada 2020.)
 - tri akcije prikupljanja otpada koćarenjem (Šibensko-kninska županija, ribolovna zona C3 23. srpnja 2020., Istarska županija, ribolovna zona E 24. listopada 2020., Primorsko-goranska županija, ribolovna zona E 25. listopada 2020.).
 - U svim gore navedenim akcijama ukupno je prikupljeno 4900 kg otpada.
- Pripremljen je *Protokol za provođenje akcija čišćenja otpada iz mora* koji je kreiran na temelju iskustva provedbe akcija čišćenja i zakonodavnih okvira u RH kao dokument-smjernica za sve buduće akcije.
- Organizirana je i održana završna Konferencija preko Zoom aplikacije 26. studenog 2020. s ciljem predstavljanja rezultata svih održanih akcija kao i predstavljanja prijedloga nacionalnog dokumenta *Protokol za provođenje akcija čišćenja otpada iz mora*.



21. slika Akcija čišćenja u Istarskoj županiji



22. slika Akcija čišćenja u Splitsko-dalmatinskoj županiji



23. slika Ronilačka akcija



24. slika Konferencija

2.2. Program zaštite okoliša i održivog razvoja

U okviru programa provodili su se sljedeći projekti i usluge. Dio aktivnosti proveden je u uskoj suradnji s Odjelom prava okoliša (2.3.) i Odjelom za edukaciju i informiranje javnosti (2.4.).

Projekt *Plastic Smart Cities Croatia – Dubrovnik*

Cilj/svrha projekta	Cilj je projekta smanjenje zagađenja Sredozemnog mora, pa tako i Jadranskog, plastikom.
	Specifični ciljevi projekta su: u suradnji s barem jednom obalnom lokalnom zajednicom smanjiti njen plastični otisak (smanjenjem upotrebe jednokratne plastike i poboljšanjem gospodarenja plastičnim otpadom) u skladu s <i>Plastic Smart Cities</i> alatima i preporukama koji su dio inicijative WWF-a te povećati svijest javnosti o plastičnom zagađenju.
Nositelj projekta	Udruga Sunce Split
Projektni partneri	WWF Mediterranean, Grad Dubrovnik
Donatori projekta	WWF Mediterranean
Trajanje projekta	1. siječnja 2020. – 31. prosinca 2021.
Proračun projekta	43.000,00 EUR

Aktivnosti i rezultati u 2020. godini:

- Provedeno je preliminarno istraživanje i pregled lokalnih zajednica u obalnom području Dalmacije (82 grada/općine) u svrhu identificiranja pet potencijalnih suradničkih lokalnih zajednica.
- Svim JLS-ovima upućen je poziv za suradnju. Na poziv je odgovorilo 16 zainteresiranih JLS-ova (gradovi Dubrovnik, Trogir, Solin, Makarska, Stari Grad, Supetar i Ploče te općine Podstrana, Gradac, Nerežišća, Sali, Novigrad, Smokvica, Orebić, Trpanj i Lastovo).
- Izrađen je i proveden upitnik s ciljem stjecanja iscrpnog uvida u stanje gospodarenja otpadom, posebice plastikom te motiviranost za rješavanje problema jednokratne plastike u lokalnoj zajednici. Upitnik je poslan svim JLS-ovima koji su se odazvali na suradnju.
- Organiziran je sastanak uživo i online (zbog COVID-19 pandemije) s pet JLS-ova (Dubrovnik, Trogir, Orebić, Stari Grad, Sali), a potom su analizirani svi podaci i informacije i u svibnju 2020. odabran je partner – Grad Dubrovnik.
- Sporazum o partnerstvu s Gradom Dubrovnikom i WWF-om sklopljen je 1. srpnja 2020.
- S dionicima u Gradu Dubrovniku 31. srpnja 2020. održana je radionica na kojoj je predstavljen projekt i analiza sustava gospodarenja plastičnim otpadom te načina korištenja plastike za jednokratnu upotrebu. Analiza se izradivala u narednim mjesecima kao i pregled dostupnih održivih alternativa jednokratnoj plastici. Na radionici je sudjelovalo 14 sudionika, predstavnika Grada Dubrovnika te gradskih ustanova i javnih tvrtki: Čistoća Dubrovnik d.o.o., Dubrovačke ljetne igre, Dubrovačka baština d.o.o., Vrtlar d.o.o., Sanitat Dubrovnik, Vodovod Dubrovnik te Studentski centar Dubrovnik.

- Za potrebe izrade analize izrađen je upitnik s ciljem ispitivanja navika gradskih ustanova i tvrtki o gospodarenju otpadnom plastikom i korištenju jednokratne plastike, a rezultati upitnika obrađeni su i dio su analize.
- Analiza je izrađena u suradnji s vanjskim stručnjakom Marijanom Galovićem, završena, poslana partneru i predstavljena na sastanku održanom 7. prosinca 2020. u Dubrovniku. Tom prilikom dogovoreno je i pilot-područje na kojem će se uvesti sustav prikupljanja plastike „od vrata do vrata“ u 2021.
- Za predstavnike Udruge Sunce Split, WWF Adriu, Zelenu akciju / Zero Waste Croatia održana je jednodnevna *online* radionica za 13 sudionika o najboljim primjerima zagovaranja održivog gospodarenja otpadom 2. prosinca 2020. godine. Na radionici su sudjelovali predavači iz EEB-a, Zero Waste Slovenie i Zero Waste Lithuanie.

Projekt *Plastic Smart Cities Croatia – Trogir*

Cilj/svrha projekta	Cilj je projekta smanjenje zagađenja Sredozemnog mora, pa tako i Jadranskog, plastikom. Specifični ciljevi projekta su: u suradnji s barem jednom obalnom lokalnom zajednicom smanjiti njen plastični otisak (smanjenjem upotrebe jednokratne plastike i poboljšanjem gospodarenja plastičnim otpadom) u skladu s <i>Plastic Smart Cities</i> alatima i preporukama koji su dio inicijative WWF-a te povećati svijest javnosti o plastičnom zagađenju.
Nositelj projekta	Udruga Sunce Split
Projektni partneri	WWF Mediterranean, Grad Trogir
Donatori projekta	WWF Mediterranean
Trajanje projekta	1. srpnja 2020. – 31.prosinca 2021.
Proračun projekta	27.975,00 EUR

Aktivnosti i rezultati u 2020. godini:

- Povećanjem sredstava za provedbu *Plastic Smart Cities* projekta, omogućeno je ugovaranje projektne suradnje s još jednom zainteresiranom lokalnom zajednicom – Gradom Trogirom.
- Sporazum o partnerstvu s Gradom Trogirom i WWF-om sklopljen je 31. listopada 2020.
- Prva radionica s dionicima u Gradu Trogiru održana je 5. studenog 2020. Na radionici je predstavljen projekt i analiza sustava gospodarenja plastičnim otpadom te načina korištenja plastike za jednokratnu upotrebu kao i pregled dostupnih održivih alternativa jednokratnoj plastici. Na radionici je sudjelovalo, uz dvije predstavnice Sunca te vanjskog stručnjaka, devet sudionika, predstavnika Grada Trogira te gradskih ustanova i javnih tvrtki (Muzej Grada Trogira, Srednja škola Ivana Lucića, Dječji vrtić *Trogir*, Trogir Holding d.o.o., Javna ustanova *More i krš*, Gradska knjižnica *Trogir*).
- Za potrebe izrade analize, izrađen je upitnik s ciljem ispitivanja navika gradskih ustanova i tvrtki kad je u pitanju gospodarenje otpadnom plastikom i korištenje jednokratne plastike, a rezultati upitnika bit će obrađeni i predstavljati će sastavni dio analize.
- Analiza se trenutno izrađuje u suradnji s vanjskim stručnjakom, Marijanom Galovićem.

Projekt *For Plastic-Free Islands*

Cilj/svrha projekta Opći je cilj projekta doprinos smanjenju upotrebe jednokratne plastike, kao i smanjenju onečišćenja plastikom u Jadranskom moru, pa stoga i Sredozemnom, primjenom mjera održivog gospodarenja otpadom koje se temelje na principima smanji, ponovno koristi, recikliraj u općini Sali na Dugom otoku i Starom Gradu na otoku Hvaru.

Specifični su ciljevi:

- povećati specifična znanja i dostupne informacije o gospodarenju otpadom, upotrebi jednokratne plastike i razini zagađenja plastikom u dvije lokalne otočne zajednice;
- educirati i podići svijest javnosti o utjecaju zagađenja plastikom na morski okoliš, zagovarati održivo gospodarenje otpadom utemeljeno na principima smanji, ponovno koristi i recikliraj kod ključnih dionika;
- pridonijeti izgradnji partnerstava i jačanju kapaciteta lokalnih partnera za provedbu održivog gospodarenja otpadom te smanjenju upotrebe jednokratne plastike i onečišćenja plastikom u dvjema lokalnim otočnim zajednicama.

Nositelj projekta Udruga Sunce Split

Projektni partneri Grad Stari Grad (otok Hvar), Općina Sali (otok Dugi Otok) i Zelena akcija FoE

Donatori projekta The Beyond Med Association (BeMed)

Trajanje projekta 1. listopada 2020. – 30. rujna 2022.

Proračun projekta Ukupan je iznos projekta 142.690,80 EUR, od čega je 42.807,24 EUR potrebno osigurati sufinanciranjem. BeMed financira 99.883,56 EUR.

Aktivnosti i rezultati u 2020. godini:

- Održan je prvi *online* sastanak svih projektnih partnera kako bismo predstavili projekt te vremenski okvir za aktivnosti unutar projekta (22. listopada 2020).
- S vanjskim suradnikom Marjanom Galovićem organizirana je i provedena prva radionica s partnerima i relevantnim dionicima kako bismo upoznali dionike s projektom. Radionica je održana u općini Sali na Dugom Otku 4. studenog 2020. te u Starom Gradu na otoku Hvaru 6. listopada 2020. Radionica predstavlja prvi korak za izradu analize o upotrebi jednokratne plastike i gospodarenju otpadnom plastikom u ovim lokalnim zajednicama.
- Izrađen je i poslan upitnik za izradu internog plana o upotrebi jednokratne plastike i gospodarenju otpadnom plastikom za dvije partnerske otočne zajednice.
- Partneri, Udruga Sunce i Zelena akcija FoE, održali su *online* sastanak 17. prosinca 2020. o nadolazećim aktivnostima i studijskom putovanju koje se zbog stanja uzrokovanim COVID-19 pandemijom mora odgoditi.



25. slika Sastanak dionika i partnera u općini Salis



26. slika Sastanak dionika i partnera u Starome Gradu

Projekt *BUDI AKTIVAN – RE(BI)CIKLIRAJ*

Cilj/svrha projekta	Cilj je projekta povećati znanje djece i mladih o zaštiti okoliša i održivom razvoju te potaknuti aktivno sudjelovanje u području zaštite okoliša, a osobito u području sustava gospodarenja otpadom. Također, projektom se povećava informiranost i educiranost šire javnosti o zaštiti okoliša i održivom razvoju te potiče na aktivno sudjelovanje u sustavu gospodarenja otpadom i na provedbu važećeg zakonodavstva te postizanje održivog gospodarenja otpadom u gradu Splitu.
Nositelj projekta	Udruga Sunce Split
Donatori projekta	Čistoća d.o.o. Split
Trajanje projekta	Predviđeno je trajanje projekta 19. srpnja 2019. – 19. srpnja 2020. Projekt je zbog COVID-19 pandemije produžen do 1. listopada 2020.
Proračun projekta	40.000,00 HRK

Aktivnosti i rezultati u 2020. godini:

- U koordinaciji s Odjelom za edukaciju i informiranje javnosti (2.4.) i uz suradnju Odjela prava okoliša (2.3.) organiziran je i proveden *Seminar za mlade* sastavljen od tri jednodnevne i jedne dvodnevne radionice na četiri teme: *Zaštita prirode* (7. ožujka 2020.), *Kompostiranje i zdrava hrana* (9. rujna 2020.), *Zaštita okoliša* (11. rujna 2020.) te *Upravljanje projektnim ciklusom i izrada projektnih prijedloga* (16. i 17. rujna 2020.). Na radionicama je sudjelovala sveukupno 21 mlada osoba, odnosno 21 student. Kao dio radionice *Upravljanje projektnim ciklusom i izrada projektnih prijedloga*, jedna skupina od pet mladih osoba napisala je i prijavila projektni prijedlog za Projekte solidarnosti u sklopu programa *Europske snage solidarnosti*, a druga skupina lokalni projekt o zdravoj prehrani koji se provodio kao dio *Intercap* projekta Sveučilišta (vidi poglavlje 2.3.).

- U siječnju 2020. sudjelovali smo u kreiranju Izvješća pučke pravobraniteljice za 2019. godinu u kojem smo se posebno osvrnuli na pregled sustava gospodarenja otpadom u gradu Splitu i županiji te dali prijedloge za unaprjeđenje sustava.
- U rujnu 2020. podnijeli smo prijedlog dopuna i izmjena nacrta Strategije, poglavje *Analiza stanja – Urbano okruženje u dijelu vezanom za gospodarenje otpadom*, utemeljeno na prethodnom sudjelovanju u tematskoj skupini.
- Imenovani smo u radnu skupinu u sklopu projekta *Circe2020* te smo 16. srpnja 2020. sudjelovali na predstavljanju Akcijskog plana Splitsko-dalmatinske županije za unaprjeđenje standarda, praksi i organizacijskih modela u svrhu širenja tržišta sekundarnih sirovina.
- U koordinaciji sa Zelenim telefonom izrađene su dvije izjave (*statement*) koje su objavljena na mrežnoj stranici i društvenim stranicama Udruge: izjava o potrebi zabrane jednokratne plastike (<https://sunce-st.org/statement-udruge-sunce-split-o-potrebi-zabrane-jednokratne-plastike/>) te izjava o građevinskom otpadu (<https://sunce-st.org/9745/>).

Projekt Dalmatia Green

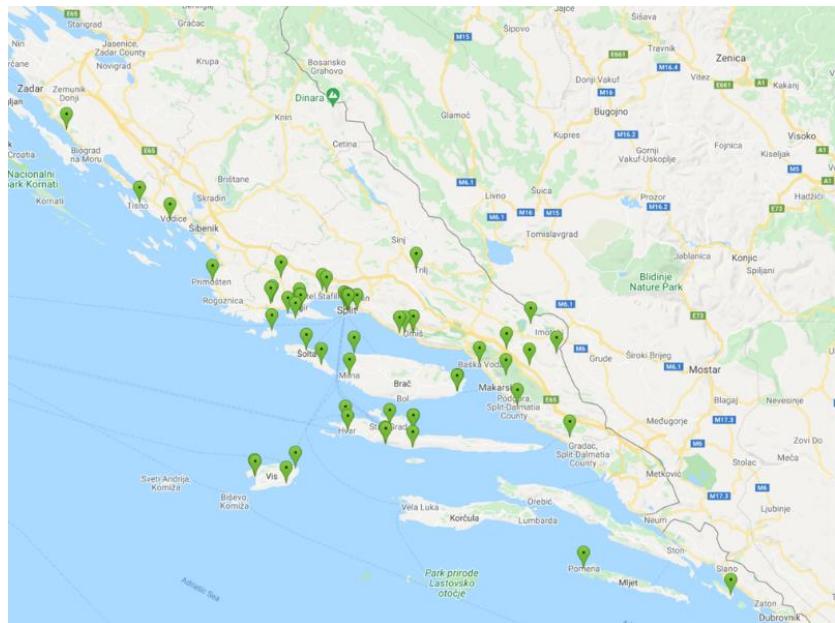
U 2020. godini Udruga Sunce Split nastavila je sa sporazumom kojeg je sklopila sa Splitsko-dalmatinskom županijom za poticanje razvoja održivog turizma te provedbu *Dalmatia Green* programa. Iako je bilo planirano da će Splitsko-dalmatinska županija raspisati natječaj za podizanje kvalitete privatnog turističkog smještaja i poticanje razvoja turizma, zbog COVID-19 pandemiji natječaj se nije raspisao.

Od 16. travnja do 1. lipnja 2020. pokrenuli smo akciju besplatnog certificiranja u okviru *Dalmatia Green* projekta kako bismo potaknuli iznajmljivače k okolišno-odgovornom poslovanju te tako zajednički doprinijeli očuvanju okoliša i prirodnih resursa. Certificiranje se provodilo *online* obrascem. Ovom akcijom budući članovi mogli su saznati kako uštedjeti na potrošnji vode i energije, ostvariti popuste kod tvrtki i organizacija „zelenih sektora“ za uštedu energije i vode, oglasiti se na *Dalmatia Green* mrežnoj stranici i Ecobnbu te o ostalim prednostima članstva u programu. Certificirano je 29 novih članova na području četiriju dalmatinskih županija (Zadarske županije: Pag, Sveti Petar na Moru; Šibensko-kninske županije: Tisno, Vodice, Lokvice (Primošten); Splitsko-dalmatinske županije: Prgomet, Vrsine, Drvenik Veli, Okrug Gornji i Donji (Čiovo), Trogir, Kaštel Stari, Split, Grohote i Gornje Selo (Šolta), Sutivan, Sumartin, Milna (Brač), Stari Grad, Hvar, Vrboska, Jelsa, Sveta Nedilja, Zavala (Hvar), Komiža, Vis, Rukavac (Vis), Dugi Rat, Duće, Omiš, Baška Voda, Zagvozd, Podgora, Zaostrog) te Dubrovačko-neretvanske: Goveđari (Mljet), Suđurađ (Šipan).

Dalmatia Green program tako je u 2020. godini brojao 51 aktivnog člana te 17 pridruženih članova.

Ukupno je tijekom 2020. objavljeno 90 Facebook objava o *Dalmatia Green* programu i održivom turizmu te održano pet gostovanja na lokalnim i državnim televizijama. Nastavilo se s dopunjivanjem i uređenjem mrežne stranice (<http://dalmatia-green.com/>; <http://dalmatia-green.hr/>).

Zbog povećanog broja aktivnosti unutar *Dalmatia Green* programa izrađen je Poslovni plan za 2020. i 2021. godinu koji u sebi sadrži i dijelove marketinškog plana. Postavljeni su i ciljevi samog programa te osiguravanje njegove finansijske održivosti.



27. slika Karta Dalmatia Green iznajmljivača (izvor: www.dalmatia-green.hr)

Projekt *CirkTurizam – cirkularno za održivi turizam*

U 2020. godini ovo je bio jedini projekt kojim su se financirale aktivnosti povezane s *Dalmatia Green* programom.

Cilj/svrha projekta	Cilj je projekta informirati i educirati privatne iznajmljivače o načinima primjene kružne ekonomije u malim turističkim smještajnim jedinicama te educirati privatne male iznajmljivače smještajnih jedinica o inovativnim načinima ponovne uporabe starog namještaja.
Nositelj projekta	Udruga Sunce Split
Projektni partneri	Kreativna udruga <i>Shabby Chic</i> iz Rijeke te Turistička zajednica <i>Dugi Otok</i>
Donatori projekta	Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost
Trajanje projekta	12. lipnja 2019. – 12. veljače 2020.
Proračun projekta	98.660,32 HRK od čega je iznos sufinanciranja FZOEU-a 39.464,13 HRK (40 %).

Aktivnosti i rezultati u 2020. godini:

- Izrađena je i tiskana (400) PDF verzija brošure *Cirk Turizam - Cirkularno za održivi turizam - Dalmatia Green program kao odgovor na izazove i doprinos provedbi cirkularne ekonomije i razvoju održivog turizma*. Brošura je podijeljena turističkim zajednicama na području dalmatinskih županija, članovima *Dalmatia Green* programa i ostalim bitnim dionicima u turizmu.
- Izrađeno je 400 naljepnica za partnerske tvrtke i iznajmljivače (100 o postupanju s opasnim otpadom iz turističkih objekata, 100 o štednji vode, 100 naljepnica koje označuju partnerstvo i 100 naljepnica koje označuju članstvo u *Dalmatia Green* programu) te 200 platnenih torbi za iznajmljivače turističkih objekata i promociju ponovne uporabe.

Usluga provedbe izobrazno-informativnih aktivnosti u sklopu projekta Otpad nije smeće! KK.06.3.1.07.0011 za Grad Split

Cilj/svrha projekta	Cilj je usluge provedba izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom.
Naručitelj usluge	Grad Split
Vrijednost usluge	238.000,00 HRK
Trajanje projekta	12. travnja 2019. – 2. ožujka 2020.

Aktivnosti i rezultati u 2020. godini:

- Zbog vremenskih neprilika te štrajkova u odgojno-obrazovnim ustanovama nije bilo moguće održati nagradne izlete za pobjednike natjecanja u trećoj kategorije (razredi razredne i predmetne nastave osnovnih škola te srednje škole) do kraja 2019. Projekt je stoga produžen za dva mjeseca, tri nagradna izleta organizirana su i provedena za pobjednike drugog ciklusa natjecanja (za učenike 7. i 8. razreda OŠ Ravne Njive 8. veljače 2020. na izvoru rijeke Cetine i Graba, za učenike 2. razreda OŠ Žnjan – Pazdigrad 21. veljače 2020. na izvoru rijeke Krke i u Ekološko-informativnom centru Krka, Knin te za učenike 2. razreda Obrtničke škole Split 22. veljače 2020. na izvoru rijeke Cetine i rijeke Grab).

Usluga izrade koncepta i sadržaja: letka za sve građane, letaka i naljepnica za turiste, brošura za žene i umirovljenike, plakata za sve građane – projekt Ekozeko i otočić za nositelja općinu Šolta

Cilj/svrha usluge	Cilj je usluge izrada edukativno-informativnih materijala za potrebe edukacije o održivom gospodarenju otpadom u okviru projekta <i>Ekozeko i otočić</i> (Kohezijski fond).
Naručitelj usluge	Općina Šolta
Vrijednost usluge	14.800,00 HRK (bez PDV-a)
Trajanje projekta	7. ožujka 2019 – 31. svibnja 2020.

Aktivnosti i rezultati u 2020. godini:

- Izrađen je edukativno-informativni materijal, brošura o kompostiranju, brošure o odvojenom prikupljanju otpada na hrvatskom i engleskom jeziku, plakat, naljepnica za turiste na hrvatskom i engleskom jeziku.

Ostale aktivnosti i rezultati programa

Suradnja sa Zagrebačkom pivovarom

Sunce je prepoznato kao partner za provođenje dviju akcija čišćenja na području Splitsko-dalmatinske županije u okviru društveno-odgovorne kampanje *Čuvaj, pazi, ne bacaj!* Zagrebačke pivovare. Planirane su akcija čišćenja otpada na kopnu i ronilačka akcija čišćenja. Radi krize uzrokovane COVID-19 pandemijom planirane akcije i provedba kampanje odgođena je za 2021. godinu.

Splitska biciklijada

Povodom Dana bez automobila 2020. održana je deveta *Splitska biciklijada* (4. listopada 2020.) u posebnim uvjetima zbog COVID-19 pandemije. Osnovni cilj ovog javnog događanja bio je skrenuti pažnju na mobilnost bez emisije, točnijeg naziva *Nula emisije – mobilnost za sve*. Imajući na umu korištenje prijevoznih sredstava koja ne ispuštaju ugljični dioksid, približavamo se cilju ugljično neutralnog kontinenta do 2050. godine kojeg je postavio Europski zeleni sporazum. Zbog epidemioloških preporuka Državnog stožera civilne zaštite ukupno je na događanju sudjelovalo oko 60 građana, što je, u usporedbi s prijašnjim godinama, manji broj sudionika. Uz biciklijadu nije organizirano i prateće javno događanje.



28. slika Splitska biciklijada 2020.

2.3. Odjel prava okoliša

U 2020. Odjel prava okoliša nastavio je razvijati poslove okolišno-pravne tematike, zaprimajući predmete i slučajeve besplatnim servisom za građane *Zeleni telefon* (ZT). Zaprimljeni predmeti i slučajevi često prerastu fokus ZT-a. Ovi slučajevi doprinose i stvaranju sudske prakse u zaštiti okoliša u Republici Hrvatskoj i Europskoj uniji, ali i stjecanju znanja i iskustva pravnog tima Sunca. Osim što je radio na predmetima, Odjel je pružao pravnu podršku ostalim programima. Odjelu edukacije i informiranja u pružio je podršku u organizaciji rada (izrada pravnih dokumenata i provjera usklađenosti sa zakonodavstvom), zagovaračkim aktivnostima, kao i provedbi projekata i aktivnosti iz različitih tematskih područja kao što su gospodarenje otpadom, ribarstvo i dr. U 2020. bilo je aktivno osam sudskega procesa, od čega su dva završena, a ostali se nastavljaju u 2021.

Osim obavljanja okolišno-tematskih pravnih poslova, odjel pruža i stručnu pravnu podršku u radu organizacije (vidi 5. poglavlje).

Uz pružanje pravne podrške Sunču, Odjel po potrebi pruža podršku ostalim okolišnim organizacijama/inicijativama. Tako se pravnim analizama i istraživanjima, edukacijom i savjetovanjem te korištenjem prava na sudjelovanje i pristup pravosuđu rad Odjela prepoznaje u dijelovima ovog izvještaja o drugim programima/odjelima te se ovdje neće posebno isticati. U nastavku su istaknuti projekti koje isključivo administriraju i provode zaposlenice ovog Odjela.

Projekt *Zeleni telefon*

Projekt *Zeleni telefon* važna je poveznica građana i Udruge, omogućuje brzo uočavanje lokalnih okolišnih problema i iznimno je važan za rad Udruge. U Udrzi se projekt provodi od 1999. godine kao dio *Mreže Zelenih telefona Republike Hrvatske* pri čemu *Zeleni telefon* Udruge Sunce Split prima pozive iz Splitsko-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske županije.

Tijekom 2020. godine *Zeleni telefon* bio je sufinanciran sredstvima Splitsko-dalmatinske županije u iznosu od 6.000,00 HRK. Također, u 2019. tvrtka C&A u okviru *Inspiring World Campagn 2019.* odobrila je potporu *Zelenom telefonu* u iznosu od 118.943,00 HRK za razdoblje od 1. rujna 2019. do 1. rujna 2020.

Aktivnosti i rezultati u 2020. godini:

- Zaprimljeno je 260 prijava građana od čega je do 31. prosinca 2020. riješeno njih 191 (74 %), a 69 (26 %) prijava, odnosno predmeta, još je u postupku i nastavljaju se rješavati u 2021. godini. COVID-19 pandemija usporila je nadležna tijela u postupanju po prijavama, ali i u slanju povratne informacije o statusu prijave i obavljenom nadzoru.
- Najveći broj prijava odnosio se na kategoriju otpada, a druga najbrojnija kategorija prijava bila je bespravna gradnja na pomorskom dobru. U ovim dvjema kategorijama zaprimljeno je 144 poziva. Značajan porast prijava (dvostruko više u odnosu na prethodne godine) odnosi se na očuvanje voda – izljevanje otpadnih voda u okoliš, nepravilne septičke jame i sl.
- Ukupno 197 poziva odnosi se na prijave izvan Splita.

- U 2020. godini nastavili smo koordinirati rad *Mreže Zelenih telefona RH*, a sredinom godine koordinaciju Mreže preuzeo je Zeleni Osijek.
- U svrhu promocije, tijekom 2020. godine realizirana su i pojavljivanja *Zelenog telefona* na televiziji i u radio-emisijama te na mrežnim portalima (ovisno o aktivnostima koje su se provodile). ZT je tako predstavljen u emisijama na TV Jadranu, HRT 1, Mreži TV, zatim na Radio Splitu, kao i na portalima Dalmacija danas, H-alter, Glas otoka i morski.hr.
- Javnost se o *Zelenom telefonu* neprekidno informirala na mrežnoj stranici Udruge (www.sunce-st.org) i službenoj mrežnoj stranici *Mreže Zelenih telefona RH* (www.zeleni-telefon.org). Na našoj službenoj mrežnoj stranici redovito se objavljaju polugodišnji (Polugodišnji-izvještaj-o-radu_2020_pdf.pdf) i godišnji izvještaji o radu *Zelenog telefona* ([Sunce – Udruga za prirodu, okoliš i održivi razvoj – Izvještaj o radu Zelenog telefona za 2020. godinu \(sunce-st.org\)](#)) te zanimljivi predmeti i stavovi tih predmeta.
- U svrhu promocije *Zelenog telefona* te podizanja svijesti o problemu uništavanja obale u doba COVID-19 krize izrađen je službeni stav, odnosno *policy statement* (<https://sunce-st.org/vijesti/devastacija-obale-u-sjeni-korona-krize/>).
- Za potrebe educiranja i podizanja razine svijesti javnosti i ključnih dionika o problematici građevnog otpada izrađen je službeni stav Udruge, tzv. *policy statement*, o građevnom otpadu (Sunce – Udruga za prirodu, okoliš i održivi razvoj – Policy Statement: pridržavanjem propisa protiv nezakonitih odlagališta građevinskog otpada (sunce-st.org)).
- Zbog velikog zanimanja studenata za rad *Zelenog telefona* u prošloj godini uključene su i dvije nove studentice PFST-a kao volonterke u Odjelu prava okoliša, dok je jedna studentica nastavila dugoročno volontirati u 2020. godini.



29. slika Otpad u Žednom



30. slika Nasipavanje na Čiovu

Vrijedi istaknuti prepoznavanje ZT-a kao projekta koji vrijedi podržati donacijom. Međutim, i dalje su ovakvi slučajevi rijetki s obzirom na ukupan broj slučajeva zaprimljenih na ZT-u. Ipak, zbog pružene pomoći u rješavanju okolišnih slučajeva na području grada Solina, Grad Solin odobrio je ZT-u donaciju od 4.000,00 HRK.

Projekt *JEDRO – Javne politike za održivi društveni razvoj – voda, energetika, otpad*

Cilj/svrha projekta:	Ovim će se projektom doprinijeti unapređenju sustava upravljanja trima ključnim tematskim područjima za doprinos rješavanju ekološke krize i klimatskih promjena. U Hrvatskoj su nedostatno istraženi i razvijeni modeli kojima bi se ostvario značajniji razvoj, a u okviru projekta proizvest će se smjernice za unaprjeđenje sustava upravljanja te promovirati njihova primjena među donositeljima odluka i ostalim dionicima.
Nositelj projekta:	Zelena akcija
Partneri na projektu	Udruga Sunce Split, Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Društvo za oblikovanje održivog razvoja (DOOR), Zeleni Osijek, Zelena energetska zadruga, Brodsko ekološko društvo, Ekološka udruga Krka, Pravo na Grad, PAN – Udruga za zaštitu okoliša i prirode, ZMAG – Zelena mreža aktivističkih grupa
Donator projekta	EU, Europski socijalni fond, Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020., Tematske mreže za društveno-ekonomski razvoj te promicanje socijalnog dijaloga u kontekstu unapređivanja uvjeta rada, UP.04.2.1.06
Trajanje projekta	29. listopada 2020. – 29. listopada 2023.
Proračun projekta	3.594.308,89 HRK za cijelokupni projekt, za Udrugu Sunce 170.663,45 HRK.

Aktivnost i rezultati u 2020. godini

- Održan je prvi sastanak projektnih partnera 1. prosinca 2020. i dogovoren plan rada za naredno tromjesečje.
- Sklopljen je sporazum o suradnji.
- Započeto je prikupljanje dokumentacije za istraživanje triju projektnih tema (upravljanje vodama, otpadom i obnovljivim izvorima energije).

Projekt *Sinjaj za Split*

Cilj/svrha projekta	Cilj je projekta unapređenje kakvoće okoliša na području grada Splita i doprinos jačanju svijesti građana o važnosti zaštite okoliša, posebice odgovornog gospodarenja otpadom.
Proračun i donator projekta	U 2020. za administriranje i rad mape nismo osigurali sredstva pa je ona financirana vlastitim sredstvima.
Trajanje projekta	2015. – 2020. godine Obrazloženje: s obzirom na tehničke nedostatke mape za koje je potrebno izdvojiti značajna finansijska sredstva te manji broj prijava na mapi radi djelovanja gradske službene aplikacije <i>Gradsko oko</i> , odlučeno je ugasiti mapu <i>Sinjaj.hr</i> , odnosno prestati s radom na mapi u 2021. godini.

Pravni sporovi Udruge

Predmeti na kojima je Sunce pružalo pravne savjete, podnosiло mišljenja na elaborate i studije utjecaja na okoliš u sklopu javnih rasprava te u kasnijoj fazi pokretalo tužbe pred upravnim sudovima u 2020. godini redom su:

- ***Centar za gospodarenje otpadom Lećevica***

Udruga je u srpnju 2017. godine podnijela tužbu protiv rješenja MZOE-a kojim je odlučeno da za izmjenu predmetnog CGO-a nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš. Postupak se nastavio kroz cijelu 2018. godinu i u svibnju 2019. rezultirao donošenjem presude kojom se odbija tužbeni zahtjev tužitelja (Sunce, Udruga KEKS, Općina Unešić). Podnesena je žalba na tu presudu Visokom Upravnom sudu RH. Postupak je još u tijeku.

- ***Centar za gospodarenje otpadom Lučino Razdolje***

Udruga je u studenom 2017. godine podnijela tužbu protiv rješenja MZOE-a kojim je odlučeno da za izmjenu predmetnog CGO-a nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš. Tijekom 2018. godine Udruga Sunce sudjelovala je kao tužitelj u sudskom sporu te je Upravni sud u Splitu odbio tužbene zahtjeve tužitelja (Udruge Sunce i udruge Zelena akcija) presudom donesenom u lipnju 2018. godine. Udruga je na presudu podnijela žalbu 11. srpnja 2018., a predmet se po žalbi i dalje nalazi na Visokom upravnom sudu RH.

- ***Nasipavanje plaža Tri mosta i Gustirna luka u Supetru na Braču***

Udruga Sunce tijekom 2019. godine sudjelovala je u sudskom sporu protiv rješenja MZOE-a o prihvatljivosti zahvata *Nasipavanje plaža na lokacijama Gustirna luka i Tri mosta* za okoliš tijekom kojeg su poduzete radnje pisanja podnesaka i izlaganja na ročištu održanom 31. svibnja 2019. Na ročištu za objavu presude održanom 10. lipnja 2019. Upravni sud u Splitu donio je presudu kojom se odbijaju tužbeni zahtjevi tužitelja na što je Udruga Sunce Split uložila žalbu. Predmet se i dalje nalazi na odlučivanju na Visokom upravnom sudu RH.

- ***Trajektno pristanište Perna***

U 2018. godini Sunce je mišljenjem sudjelovalo u javnoj raspravi u okviru OPUO postupka za zahvat. Po donošenju rješenja MO *Kučište* uputilo je, uz pomoć Udruge Sunce Split, tužbu protiv rješenja. Spor je uspješno okončan u 2019. godini donošenjem presude kojom se poništava

rješenje MZOE-a doneseno u postupku OPUO-a, a predmet se vraća na ponovni postupak u kojem je tuženik dužan otkloniti nedostatke učinjene u prethodnom postupku. S obzirom na to da nedostaci nisu otklonjeni te građani i Udruga i dalje smatraju kako je izgradnja trajektnog pristaništa u takvom opsegu i s takvim značajkama štetna za okoliš, Udruga Sunce i MO Kučište u kolovozu 2020. podnijeli su dvije zasebne tužbe na novo rješenje Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja. Spor se vodi na Upravnem sudu u Splitu te do sada na tužbe nije zaprimljen odgovor niti su poduzete druge radnje u sporu. Paralelno, kako bi iscrpili sve pravne mogućnosti, Udruga Sunce Split s MO Kučište uputila je prigovor Vijeću Arhuške konvencije glede neuključivanja javnosti u postupak donošenja UPU-a luke Perna, no prigovor je u 2020. odbijen.

- **Vjetroelektrana Senj**

S udrušama BIOM i Zelena akcija, Sunce je u studenome 2018. godine podnijelo tužbu protiv MZOE-a radi nedonošenja rješenja (već mišljenja) u postupku OPUO-a za zahvat izmjene vjetroelektrane Senj. U prosincu je doneseno rješenje Upravnog suda u Rijeci i njime se tužba odbacuje. Na rješenje je izjavljena žalba VUSRH-u. Tijekom 2020. Visoki upravni sud RH potvrdio je presudu Upravnog suda u Rijeci i spor je završen.

- **Prometnica DC8**

U kolovozu 2019. Sunce je, sa skupinom građana, podnijelo tužbu Upravnom суду u Splitu na rješenje MZOE-a o prihvatljivosti zahvata *Državna cesta DC, dionica čvor TTS - čvor Stara Podstrana - čvor Krilo Jasenice - čvor Dugi Rat - most Cetina s pristupnim cestama* na okoliš. U 2020. godini donesena je presuda kojom se tužbeni zahtjev odbija i spor je završen.

- **Uređenje plaže Benačica, Bol**

Udruga Sunce pokrenula je upravni spor 15. svibnja 2020. radi poništenja rješenja Ministarstva zaštite okoliša i energetike kojim se odbija prijedlog Udruge Sunce za obnovom postupka OPUO-a za zahvat *Uređenje plaže Benačica u naselju Bol, otok Brač*. Sunce je podnijelo tužbu budući da su nam se obratili mještani Brača koji su za zahvat saznali nakon proteka javne rasprave u OPUO postupku, odnosno u fazi izdavanja dozvola za gradnju. S obzirom na to da mještani nisu imali mogućnost na javnoj raspravi iznijeti svoje primjedbe i smatrali su da je provedena uz određene nepravilnosti, podnesen je prijedlog za obnovu postupka tijelu koje je postupak vodilo, odnosno Ministarstvu koje rješenjem odbija prijedlog tužitelja za obnovom postupka. Spor se vodi na Upravnem sudu u Splitu te do sada na tužbu nije zaprimljen odgovor niti su poduzete druge radnje u sporu. Prvo ročište očekuje se u 2021.

- **Complaint ribarstvo**

Tijekom 2020. godine nastavila se priprema i dovršavanje teksta prigovora EK o pitanju derogacije Mediteranske Uredbe za obalne potegače u RH i činjenicu da Plan upravljanja, koji je poslužio kao temelj derogacije, nije prošao postupak ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu (OPEM). Prigovor je podnesen Europskoj komisiji u srpnju 2020., a u 2021. očekuje se rad Komisije na ovom predmetu.

Osim na sudskim postupcima, rad Udruge bio je usmjeren na procjenu i analizu ostalih okolišnih slučajeva tematske važnosti za Sunce i stručno usavršavanje zaposlenica. Tako se u ovom razdoblju pravnim istraživanjem i dovršavanjem prigovora Europskoj komisiji proširuje stručno znanje o ribarstvenom zakonodavstvu. Također je donesena odluka o strateškoj važnosti pokretanja sporova i provođenja istraživanja i analiza povezanih sa zaštitom morskog okoliša. Navedene aktivnosti nastaviti će se raditi u 2021. odobrenim projektom Fonda za aktivno građanstvo – SEAS. Nastavila se pružati podrška te prenosi znanja i iskustva drugim OCD-ovima u Hrvatskoj o okolišnom pravu u okolišnim postupcima.

2.4. Odjel za edukaciju i informiranje javnosti

Edukacijske aktivnosti u 2020. godini najvećim dijelom bile su usmjerenе na djecu i mlade. COVID-19 pandemija, koja se protezala gotovo cijele 2020. godine, uzrokovala je mijenjanje dosadašnjeg načina provedbe edukacijskih aktivnosti, oslanjajući se na *online* rad. Pri *online* načinu rada koristimo participativne metode kada god je to moguće. Osim u radu unutar Odjela, Odjel pruža podršku ostalim programima i odjelima u Suncu u provedbi različitih projekata i aktivnosti.

Projekti i usluge koji su se provodili u 2020. godinu redom su:

Projekt *Praktično-Aktivno-Zajedno-Interdisciplinarno! – programi društveno-korisnog učenja za okoliš i održivi razvoj*

Cilj/svrha projekta	Cilj je projekta ojačati svijest o važnosti usvajanja i primjene znanja i vještina građanskog angažmana i međusektorske suradnje za zaštitu okoliša i održivi razvoj, potaknuti aktivan angažman studenata i nastavnika, ojačati međusektorskiju suradnju te promovirati i poticati društveno-korisno učenje (DKU) za zaštitu okoliša i održivi razvoj.
Nositelj projekta	Udruga Sunce Split
Projektni partneri	četiri splitska fakulteta: Kemijsko-tehnološki fakultet, Ekonomski fakultet, Pravni fakultet i Filozofski fakultet te Udruga bivših studenata i prijatelja Kemijsko-tehnološkog fakulteta
Trajanje projekta	Predviđeno je trajanje projekta 19. ožujka 2018. – 19. ožujka 2020. Projekt je zbog COVID-19 pandemije produžen do 19. lipnja 2020.
Donator projekta	EU, ESF program Projekt se financira u okviru Operativnog programa <i>Učinkoviti ljudski potencijali</i> (2014. – 2020), Europskog socijalnog fonda i sufinanciranjem Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.
Ukupna vrijednost projekta	Ukupni je iznos projekta 1.272.288,34 HRK, pri čemu sufinanciranje ESF programom iznosi 1.025.450,89 HRK.

Aktivnosti i rezultati u 2020. godini:

- Dovršena je provedba programa DKU-a za četvrtu skupinu studenata u akademskoj godini 2019./2020. (10 studenata).
- Tijekom projekta ukupno je osnaženo i educirano 33 studenata za aktivan angažman u zaštiti okoliša i prirode.
- Izravnom provedbom osnaženo je i educirano osam nastavnika za mentorstvo studenata i uključivanje u program DKU-a.
- Ukupno je informirano 223 studenata o programu DKU-a korištenjem deset infopredstavljanja na partnerskim fakultetima.
- U okviru programa DKU-a izrađena su tri studentska rad o aktivnostima DKU-a.

- Studenti su proveli [tri DKU projekta za zaštitu okoliša](#), među kojim i *UniCompost* projekt u okviru kojeg je postavljen automatski vođen reaktorski komposter na Kemijsko-tehnološkom fakultetu u Splitu.
- Proveden je program mentorstva dvaju OCD-ova za provedbu DKU programa: EkoZadar i Udruga *B/OM*. Udruga *EkoZadar* provela je program DKU-a u suradnji s Filozofskim fakultetom u Zadru za jednu studenticu s preddiplomskog studija etnologije i antropologije.
- Na Kemijsko-tehnološkom fakultetu u Splitu 20. veljače 2020. održano je predstavljanje rezultata *PAZII* projekta za ukupno 55 sudionika.
- Na Ekonomskom fakultetu 6. ožujka 2020. održana je radionica za planiranje održivosti programa DKU-a za 17 sudionika: 14 članova projektnog tima i tri predstavnika Sveučilišta u Splitu.
- U suradnji Udruge Sunce i četiriju splitskih fakulteta izrađen je dvogodišnji Plan održivosti programa DKU (za akademsku godinu 2019./2020. te 2020./2021.).
- Održano je predstavljanje studentskog projekta *Unicompost* na KTF-u 11. ožujka 2020. za 78 sudionika, od čega je 51 sudionik student.
- Dovršena je mrežna stranica Ureda za DKU za okoliš i održivi razvoj kako bi se povećala vidljivost projekta (<https://ureddkuoor.wixsite.com/split>), a nastaviti će se održavati i po završetku projekta u okviru provedbe Plana održivosti.
- Dovršen je zbornika radova *Društveno-korisno učenje na Sveučilištima u Hrvatskoj – Obrazovanje za okoliš i održivi razvoj*, a PDF verzija podijeljena je sudionicima Konferencije, krajnjim korisnicima i članovima platforme za DKU (oko 80 adresa diljem Hrvatske).
- Udruga Sunce i projektni tim iz Splitainicirali su nacionalnu neformalnu platformu za suradnju na temi DKU-a. Platformi se pridružilo više organizacija i ustanova, a podaci o članovima platforme, njihovim maticnim institucijama i posebnim iskustvima vezanim uz DKU podijeljeni su svima koji su iskazali zanimanje za sudjelovanje u radu Platforme, a čuvaju se u Udrudi Sunce. Očekuje se kako će u narednom razdoblju koordiniranje radom platforme preuzeti Sveučilište u Splitu koje je za to zainteresirano.
- Projekt i projektne aktivnosti promovirani su krajnjim korisnicima, u medijima te široj javnosti. Promocija je ostvarena mrežnim i Facebook stranicama projektnih partnera. Osobito zanimanje medija privukao je studentski projekt *UniCompost* o kojem je objavljen članak u novinama (Slobodna Dalmacija, 6. travnja 2020.), na energetskom portalu RS (22. ožujka 2020.) te u časopisu *Universitas* (ožujak 2020.).



31. slika Izrada plana održivosti programa društveno korisnog učenja" 6.3.2020.

Projekt *Solidarity for Green Dalmatia*

Cilj/svrha projekta

Cilj je projekta podizanje svijesti o važnosti očuvanja prirode, zaštite okoliša i održivog razvoja među građanima i posjetiteljima Dalmacije, promicanje volonterskog rada (nacionalnog i međunarodnog volontiranja) za dobrobit zajednice u području zaštite okoliša i prirode te uspostavljanje bolje suradnje među aktivnim sudionicima u društvu, omogućavanje volonterima stjecanje novih vještina (komunikacijskih, organizacijskih i administrativnih) i znanja učenjem u timskom radu te razvojem socijalne i ekološke svijesti, doprinos razvoju neprofitnih projekata i povezivanje ljudi skupnim aktivnostima u korist lokalne zajednice, angažman mladih sudionika i organizacija aktivnosti solidarnosti kojima se doprinosi jačanju kohezije, solidarnosti i građanstva u lokalnoj zajednici.

Trajanje projekta

1. kolovoza 2019. – 31. prosinca 2020.

Donator projekta

EU, Europske snage solidarnosti

Ukupna vrijednost projekta

19.294,00 EUR

Aktivnosti i rezultati u 2020. godini:

- Asocijacija za napredak, edukaciju i lobiranje NEL Skopje (podržavajuća organizacija) iz Makedonije provela je natječaj za odabir zamjenskog volontera za Milu Krsteva i odabran je volonter Predrag Lazrevski. Predrag je stigao 10. kolovoza 2020. godine.
- ESS volonterka Zorica radila je na različitim edukacijskim i komunikacijskim aktivnostima:
 - podrška komunikacijskim poslovima i grafička priprema objava za društvene mreže
 - organizacijska i grafička podrška studentskom projektu *UniCompoST* u sklopu ESF PAZI! projekta
 - logistička podrška u promociji *Dalmatia Green* projekta te izrada marketinške strategije za certificiranje
 - osmišljavanje, izrada i provedba osobnih projekata: *Upoznajte tim Sunca* (promocija svih zaposlenika Udruge Sunce), *Eko izazovi* (kreativan i edukativan odgovor na potpuno zatvaranje u COVID-19 pandemiji), *Energizeri* (popis raznih aktivnosti za podizanje energije namijenjenih različitim dobnim skupinama), brošura zdrave prehrane *The best healthy places to eat in Split* sa svim mjestima u gradu Splitu koja nude raznovrsni izbor vegetarijanske, veganske i sirove prehrane
 - održavanje radionice o izradi ekofolija za kućanstvo (2. listopada 2020.).
- ESS volonter Mile radio je na različitim edukacijskim i promocijskim aktivnostima
 - podrška u izradi izvještaja o vrednovanjima studenata, nastavnika i zaposlenika u sklopu PAZI! projekta
 - podrška u izradi online ankete za zaposlenike Sunca o radu s EVS i ESS volonterima
 - pomoć u prijevodu dokumenata na engleski jezik (Statut Udruge, Izvadak iz registra udruga, upitnici za BeMed projekt te članci za projekt *Plastic Smart Cities*)
 - osobni projekt: Održavanje webinara o radu u Microsoft Publisheru (23. travnja 2020.)
 - sudjelovanje i logistička podrška u prvoj radionici *Seminara za mlade* (7. ožujka 2020.).
- ESS volonter Predrag sudjelovao je na različitim aktivnostima tijekom 2020. godine, kao što su:
 - *On-arrival* obuka u Osijeku (7. – 11. rujna 2020.)
 - izrada promocijskog videozapisa o projektu PAZI!
 - logistička i organizacijska podrška u postavljanju izložbe *Budućnost za morske ptice* u sklopu Interreg projekta *LIFE Artina – Mreža za očuvanje morskih ptica u Jadranu*
 - logistička podrška na terenskom radu na otoku Lastovu (17. – 23. listopada 2020.) u sklopu Interreg projekta *LIFE Artina – Mreža za očuvanje morskih ptica u Jadranu*

- fotodokumentacija i podrška tijekom akcije čišćenja morskog otpada na otoku Pagu (24. listopada 2020.)
- logistička podrška na terenskoj nastavi za učenike u Tribunju (9. listopada 2020.) u sklopu Interreg FAIRSEA projekta.
- ESS volonteri Mile i Zorica zajedno sudjelovali na aktivnostima tijekom 2020. godine kao što su:
 - *mid-term online* obuka u Splitu (17. – 19. lipnja 2020.)
 - logistička podrška u organiziranju natjecanja učenika *Plastična noćna mora* te postavljanju i skidanju izložbe pobjedničkih učeničkih radova u sklopu projekta Grada Splita *Otpad nije smeće*
 - logistička, organizacijska i edukacijska podrška na Zelenom izletu 22. veljače 2020. kao nagrade za pobjednike učeničkih radova u kategoriji srednjih škola u natjecanju učenika u sklopu projekta Grada Splita *Otpad nije smeće*
 - zajednički osobni projekt i kampanja *Rethink, Renew, Reuse* za educiranje građana o utjecaju vlastitih potrošačkih navika na okoliš te o tome kako svatko može pridonijeti preobrazbi gospodarstva s linearne prema kružnoj ekonomiji, a koja je uključivala *webinar Cirkularna ekonomija – iskoristi svoju potrošačku moć* (4. lipnja 2020.), *teaser objave*, priručnik za kružnu ekonomiju te mapu lokacija obrta za popravak odjeće u Splitu
 - podrška akcijama čišćenja morskog otpada na Korčuli (26. – 28. lipnja 2020.), u Trogiru (3. srpnja 2020.), na Dugom otoku (7. i 8. srpnja 2020.), i na Pelješcu (12. srpnja 2020.).
- ESS volonteri Zorica i Predrag zajedno su sudjelovali na aktivnostima tijekom 2020. godine kao što su:
 - izrada videozapisa o Zoričinom iskustvu u osmišljavanju *Ekoizazova* u vrijeme potpunog zatvaranja za potrebe sudjelovanja na Danima otvorenih vrata udruga (24. – 26. rujna 2020.)
 - sudjelovanje i logistička podrška na trima radionicama Seminara za mlade, 9., 16. i 17. rujna 2020.
 - logistička i organizacijska podrška akcijama čišćenja morskog otpada u Trogiru (18. rujna 2020.) i Šibeniku (29. rujna 2020.) u sklopu usluge *Provedba mjere 3.3.3. Prikupljati otpad u moru putem ronilačkih akcija i koćarenja*
 - logistička i organizacijska podrška devetom događaju *Splitska biciklijada* (4. listopada 2020.).

Projekt *Solidarity for Green Dalmatia 2020*

Cilj/svrha projekta	Cilj je projekta podizanje svijesti o važnosti očuvanja prirode, zaštite okoliša i održivog razvoja među građanima i posjetiteljima Dalmacije, promicanje volonterskog rada (nacionalnog i međunarodnog volontiranja) za dobrobit zajednice u području zaštite okoliša i prirode te uspostavljanje bolje suradnje među aktivnim sudionicima u društvu, omogućavanje volonterima stjecanje novih vještina (komunikacijskih, organizacijskih i administrativnih) i znanja učenjem u timskom radu te razvojem socijalne i ekološke svijesti, doprinos razvoju neprofitnih projekata i povezivanje ljudi skupnim aktivnostima u korist lokalne zajednice, angažman mlađih sudionika i organizacija aktivnosti solidarnosti kojima se doprinosi jačanju kohezije, solidarnosti i građanstva u lokalnoj zajednici.
Trajanje projekta	1. rujna 2020. – 31. siječnja 2022.
Donator projekta	EU, Europske snage solidarnosti
Ukupna vrijednost projekta	21.330,03 EUR

Aktivnosti i rezultati u 2020. godini:

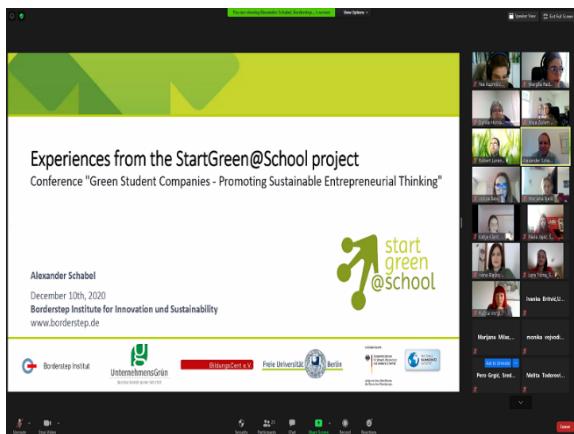
- Go Green Skopje (podržavajuća organizacija) iz Makedonije provela je natječaj za odabir dvaju volontera i odabrane su volonterke Sofija Stojmenović i Ivana Panovska. Sofija je stigla 2. studenog, a Ivana 7. prosinca 2020. godine.
- ESS volonterka Sofija sudjelovala je na aktivnostima:
 - provedbe osobnog projekta *Ususret blagdanima i Novoj godini* za društvene mreže
 - popisivanja ekoloških datuma za potrebe stvaranja ekokalendara i kalendara Udruge Sunce
 - podrške akcijama čišćenja morskog otpada u Trogiru (18. rujna 2020.) i Šibeniku (29. rujna 2020.).
- ESS volonterke Sofija i Ivana radile su na edukacijskoj i promocijskoj aktivnosti tijekom 2020. godine:
 - osmišljavanja i izrade kalendara s datumima povezanima s okolišem i prirodom te savjetima i receptima za okolišno-odgovoran i zdrav način života.

Projekt *Održiva učenička poduzeća u hrvatskim srednjim školama – zelena poduzeća promiču održivo poduzetničko razmišljanje i djelovanje mladih ljudi u Hrvatskoj*

Cilj/svrha projekta	Cilj projekta je integriranje održivosti u područje učeničkog poduzetništva te promicanje održivog poduzetničkog duha u hrvatskim srednjim školama. Projekt je usmjeren na posredovanje kompetencija kojima se promiče održivo gospodarstvo. Specifični su ciljevi projekta: osnivanje i razvoj održivih učeničkih poduzeća u srednjim školama, jačanje svijesti i održivosti i održivog ponašanja učenika kao i promicanje poduzetničkog duha i profesionalne usmjerjenosti s naglaskom na ekološki prihvatljivo i društveno-pravično gospodarenje.
Projektni partneri	Deutsche Gesellschaft für Umwelterziehung (DGU) i Hrvatska udruga učeničkog zadrugarstva (HUUZ).
Trajanje projekta	1. siječnja 2020. – 31. prosinca 2021. Zbog COVID-19 pandemije projekt je produžen do 10. ožujka 2022.
Donator projekta	The Deutsche Bundesstiftung Umwelt (DBU)
Ukupna vrijednost projekta	132.761,86 EUR, pri čemu je 66.330,00 EUR osigurao DBU, a preostali iznos od 66.431,86 EUR sufinancira se sredstvima Udruge Sunce.

Aktivnosti i rezultati u 2020. godini:

- Uvodna radionica *Održiva učenička poduzeća u hrvatskim srednjim školama – zelena poduzeća promiču održivo poduzetničko razmišljanje i djelovanje mladih ljudi u Hrvatskoj* održana je *online* korištenjem Zoom platforme 29. travnja 2020. za suradničke škole na projektu (Škola za dizajn, grafiku i održivu gradnju, Obrtna-tehnička škola Split, Srednja škola Braća Radić, Kaštel Štafilić) i projektne partnere: Deutsche Gesellschaft für Umwelterziehung (DGU) i Hrvatsku udrugu učeničkog zadrugarstva (HUUZ).
- Međunarodna dvodnevna konferencija *Učenička zelena poduzeća – promicanje održivog poduzetničkog razmišljanja* održana je *online* korištenjem Zoom platforme 10. i 11. prosinca 2020. za suradničke škole na projektu i projektne partnere.
- Započelo se s planiranjem obnove kioska Društva *Marjan* s ciljem dovođenja kioska u funkcionalno stanje za izlaganje osmišljenih učeničkih proizvoda.



32. slika. Dvodnevna online konferencija s međunarodnim sudjelovanjem



33. slika Kiosk Društva Marjan (DBU)

Usluga *Edukacija odgojitelja/ica u području održivog razvoja, očuvanja okoliša i razvrstavanja otpada za DV Blato, Korčula*

Cilj/svrha projekta	Cilj je projekta izrada koncepta i sadržaja edukacije te provedba edukacije za odgajateljice o temama <i>Sprječavanje nastanka otpada i ponovne uporabe predmeta i Mogućnosti realizacije jasličkih aktivnosti na teme zaštite prirode, okoliša i održivog razvoja</i> .
Naručitelj usluge	DV Blato, Korčula
Trajanje usluge	17. listopada 2019. – 12. lipnja 2020.
Ukupna vrijednost usluge	5.000,00 HRK (bez PDV-a)

Aktivnosti i rezultati u 2020. godini:

- Edukacija za odgajateljice održana je 21. veljače 2020. na temu *Odgovorno gospodarenje otpadom za jaslički uzrast*.
- Edukacija za odgajateljice održana je 12. lipnja 2020. na temu *Sprječavanje nastanka otpada i ponovna upotreba predmeta*.



34. slika Radionica za odgojiteljice



35. slika Radovi s radionice za odgojiteljice

Usluga *Edukativne radionice za djecu i organizacija natjecanja u školama* – projekt *Eko zeko i otočić* za nositelja općinu Šolta

Cilj/svrha usluge	Cilj je usluge provedba izobrazno-informativnih aktivnosti u sklopu projekta <i>Ekozeco i otočić</i> . Cilj je projekta <i>Ekozeco i otočić</i> podignuti razinu svijesti i znanja lokalnog stanovništva i turista o održivom gospodarenju otpadom.
Naručitelj usluge	Općina Šolta
Trajanje usluge	Predviđeno je trajanje usluge 7. ožujka 2019. – 31. svibnja 2020. Zbog stanja s COVID-19 pandemijom usluga je produžena do 27. listopada 2020.
Ukupna vrijednost projekta	110.800,00 HRK (bez PDV-a)

Aktivnosti i rezultati u 2020. godini:

- Provedene su sljedeće edukacijske radionice:
 - OŠ Grohote: dvije radionice edukacijskog programa *Kompostiranje* i dvije radionice programa *Odgovorno stvaranje i postupanje s otpadom*, dvije radionice za nastavnike i dvije završne proslave od siječnja do listopada 2020.;
 - OŠ Petra Hektorovića, Starigrad: četiri radionice edukacijskog programa *Kompostiranje* i četiri radionice edukacijskog programa *Odgovorno stvaranje i postupanje s otpadom*, dvije radionice za nastavnike i dvije završne proslave od siječnja do listopada 2020.;
 - OŠ Hvar: pet radionica edukacijskog programa *Kompostiranje* i pet radionica edukacijskog programa *Odgovorno stvaranje i postupanje s otpadom*, dvije radionice za nastavnike i dvije završne proslave od siječnja do listopada 2020.;

- OŠ Ante Anđelinovića, Sućuraj: tri radionice objedinjenih edukacijskih programa *Kompostiranje i Odgovorno stvaranje i postupanje s otpadom*, jedna radionica za nastavnike i jedna završna proslava od siječnja do listopada 2020.
 - OŠ *Jelsa*: pet radionica edukacijskog programa *Kompostiranje* i pet radionica edukacijskog programa *Odgovorno stvaranje i postupanje s otpadom*, dvije radionice za nastavnike i dvije završne proslave od veljače do listopada 2019.;
 - OŠ *Vis*: šest radionica edukacijskog programa *Kompostiranje* i šest radionica edukacijskog programa *Odgovorno stvaranje i postupanje s otpadom*, dvije radionice za nastavnike i dvije završne proslave od veljače do listopada 2019.;
 - OŠ *Komiža*: šest radionica edukacijskog programa *Kompostiranje* i šest radionica edukacijskog programa *Odgovorno stvaranje i postupanje s otpadom*, dvije radionice za nastavnike i dvije završne proslave od veljače do listopada 2019.
- Natjecanje u sklopu usluge *Eko Zeko i otočić* održano je u listopadu 2020. godine za sve uključene škole, OŠ *Grohote*, OŠ *Petra Hektorovića*, Starigrad, OŠ *Hvar*, OŠ Ante Anđelinovića, Sućuraj, OŠ *Jelsa*, OŠ *Vis* i OŠ *Komiža*.



36.slika. Radionica edukacijskog programa
Odgovorno stvaranje i postupanje s otpadom u OŠ
Grohote



37. slika Radionica edukacijskog programa
Odgovorno stvaranje i postupanje s otpadom u OŠ
Komiža



38. slika Radionica edukacijskog programa
Kompostiranje u OŠ Vis

Radionice „I Kako je bilo“ i Završna proslava“



39. slika Radionica za nastavnike edukacijskog
programa Odgovorno stvaranje i postupanje s
otpadom u OŠ Petar Hektorović, Stari Grad



40. slika Radionica edukacijskog programa
Kompostiranje u OŠ Hvar



41. slika Radionica objedinjenog edukacijskog
programa u OŠ Ante Andželinović, Sućuraj

Ostale aktivnosti i rezultati Odjela

Iako je projekt *Praktično-Aktivno-Zajedno-Interdisciplinarno!* – programi društveno-korisnog učenja za okoliš i održivi razvoj završio, već u drugoj polovici godine nastavila se provedba društveno-korisnog učenja projektom *Developing capacities together: European CSO – university network for global learning on migration, security and sustainable development in an interdependent world: InterCap* Sveučilišta u Splitu. U okviru ovog projekta, Sveučilište u Splitu angažiralo je Udrugu Sunce kao mentorsku organizaciju za dvije studentice čiji je zadatak bio osmišljavanje projekta u zajednici kojim će uključiti i studente nastavničkih studija, tijela lokalne ili regionalne samouprave, škole i fakultete. Studentice su uključene u *Seminar za mlade* Udruge Sunce te su na radionici *Upravljanje projektnim ciklusom i izrada projektnih prijedloga* osmisile projekt *Zdrava prehrana* s ciljem povećanja svijesti roditelja, djece i odgojno-obrazovnih djelatnika o važnosti zdrave prehrane i smanjenja količine ambalažnog otpada nezdrave hrane.

U okviru ovog studentskog projekta od ožujka do kraja 2020. (projekt je također produljen radi COVID-19 pandemije) provedene su sljedeće aktivnosti:

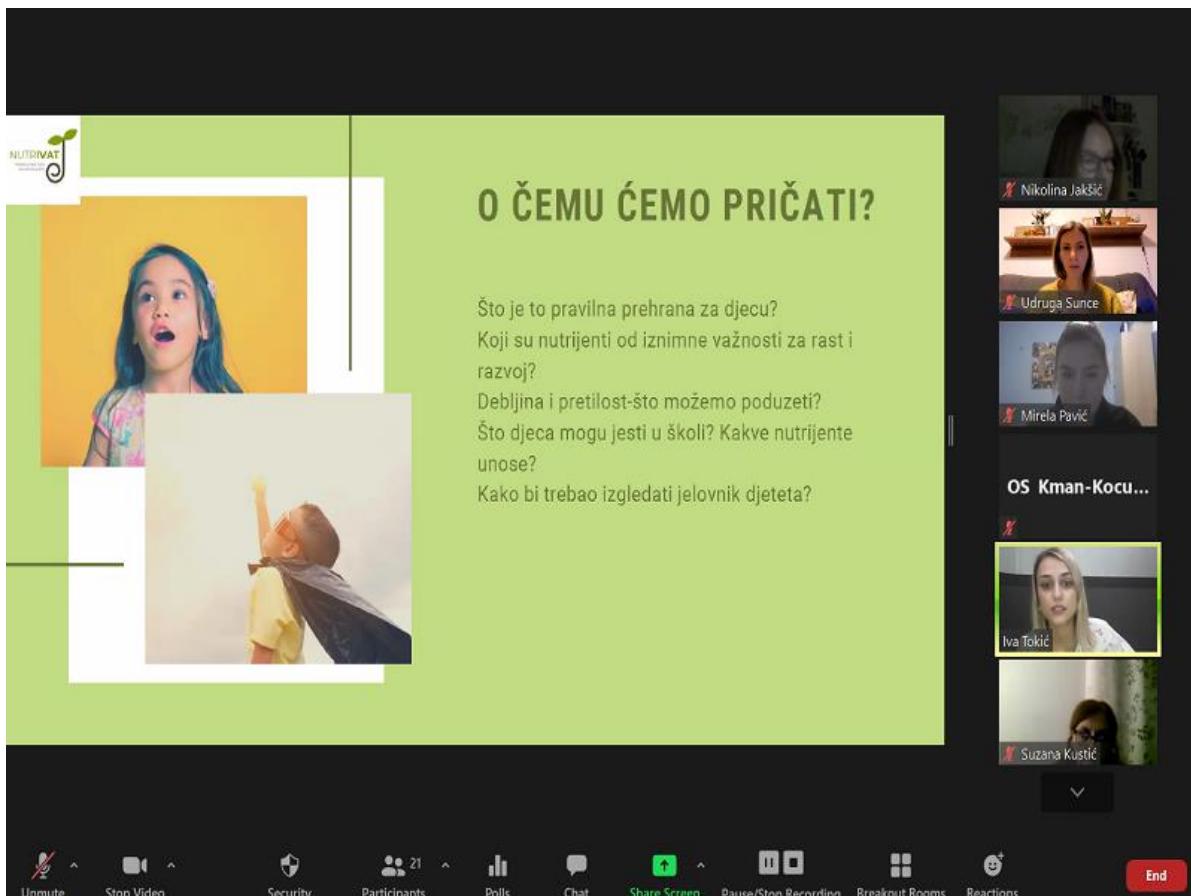
- Održana je zajednička edukacija učitelja razredne nastave, nastavnika (razrednika), provoditelja projekta i nastavnog osoblja/studenata Filozofskog fakulteta Split o zdravoj prehrani. Edukaciju je vodila nutricionistkinja, a održana je korištenjem Zoom platforme 17. prosinca 2020. za ukupno 25 sudionika.
- Za 4.a razred Osnovne škole *Kman-Kocunar* organizirano je prikupljanje otpada od užina koje učenici konzumiraju tijekom velikog odmora (u dvije kante: biootpad i ostali otpad) u razdoblju od pet dana.
- Na temelju prikupljenih informacija započelo se s pripremom brošure za roditelje i radionicom za učenike 4.a razreda OŠ *Kman-Kocunar*.

U okviru *SEA-EU* projekta Sveučilišta u Splitu Udruga Sunce podržava Sveučilište u osnivanju Centra za društveno-korisno učenje.

Uključivanje mladih u rad Udruge te istovremeni doprinos jačanju njihovih znanja i vještina mentorskim procesom provodilo se i projektom *Social Innovators* nositelja Inicijative mladih za ljudska prava – Hrvatska. Cilj je ovog projekta rješavanje izazova visoke stope nezaposlenosti mladih ljudi sa završenim fakultetima i niske stope zaposlenosti u nevladinom sektoru. I u ovom projektu Udruga Sunce odabrana je kao mentorska organizacija, a u Udrizi Sunce stručnu praksu započela je jedna praktikantica (Nera Cvitanušić). Sastavljanjem tromjesečnog plana rada za praktikanticu započeta je praksa, ali zbog brojnih obaveza, praktikantica nije mogla nastaviti praksu pa je objavljen poziv za novog praktikanta. Projekt je doprinio i jačanju kapaciteta Udruge, a zaposlenica Udruge sudjelovala je na radionici *Treninga za mentore – specijalizacija Vođenje projekata* koju je organizirala Inicijativa mladih za ljudska prava (7. srpnja 2020.).

Obilježavanje Dana planeta Zemlje

Dan planeta Zemlje obilježio se *online* aktivnostima za učenike osnovnih i srednjih škola.



42. slika InterCap online radionica za nastavnike i profesore

Razvoj programa za edukaciju odgojiteljica i djece predškolskog uzrasta

Kroz 2020. nastavio se interes za provedbu edukacija djece jasličke i predškolske dobi i njihovih odgojitelja. Osmišljene su edukacijske aktivnosti s posebnim naglaskom na teme zaštite okoliša i održivog razvoja za DV *Mali cvijetak* Split, DV *Mala sirena* Solin i DV *Dobri* Split te plan provedbe aktivnosti, ako budu odobrene u 2021. godini. Edukacijski program *Odgovorno gospodarenje otpadom* za odgojitelje (10 modula) upućen je na proces verifikacije Agenciji za odgoj i obrazovanje (AZOO). Dodatno, edukatorice Udruge Sunce sudjelovale su u pripremi programa DV *Blato*, Korčula koji je također poslan na verifikaciju. Unutar programa navedeni smo kao vanjski suradnici. Zahvaljujući provedenim aktivnostima za vrtiće, nastavilo se s osmišljavanjem i pripremom edukacijskih programa za odgojiteljice s ciljem verificiranja programa u AZOO-u.

2.5. Sudjelovanje u kreiranju javnih politika

Sudjelovanje u javnim savjetovanjima i radnim skupinama, medijsko zagovaranje i promicanje mišljenja ciljanim skupinama te širem građanstvu važan je segment našeg djelovanja. Pritom smo usmjereni na politike povezane sa zaštitom okoliša, prirode, održivog razvoja, ali i onih koje mogu utjecati na rad i djelovanje organizacija civilnog društva.

Značajno postignuće u 2020. godini sudjelovanje je Udruge u zagovaračkim aktivnostima lokalno, nacionalno i u EU. Svojim aktivnostima osigurali smo utjecaj na javne politike koje su izravno povezane sa zaštitom okoliša poput Zakona o otpadu i Prijedloga Zakona o proglašavanju Parka prirode *Dinara* ili na one koju trebaju obuhvatiti i segment zaštite okoliša i očuvanja prirode poput izrade lokalnih planova i nacionalnog plana razvoja. S obzirom na nadolazeće novo programsko razdoblje EU-a od 2021. do 2027., a i COVID-19 pandemiju, postoji cijeli niz zakonodavnih, planskih i strateških dokumenata koji su se započeli pripremati tijekom 2020. godine, a koji imaju utjecaj na zaštitu okoliša i očuvanje prirode. COVID-19 pandemija potaknula nas je na dodatno promicanje važnosti očuvanja okoliša kako bi se ovakve pandemije u budućnosti spriječile. Reagirali smo i pri parlamentarnim izborima ističući prioritetna područja u zaštiti okoliša i prirode te ključne probleme koje je potrebno rješavati. S novom vlašću došlo je i do unutarnje reorganizacije ministarstava te se zaštita okoliša pripojila novoosnovanom Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja. Ovakvu reorganizaciju smatramo štetnom jer je sektor zaštite okoliša i očuvanja prirode ponovno postao sekundaran.

U sklopu Odbora dionika u projektu *The European University of the Seas* Sveučilišta u Splitu 29. listopada 2020. sudjelovali smo na sastanku dionika. Kao i prethodnih godina Odjel prava okoliša uključio se u proces izrade Izvješća pučke pravobraniteljice za 2020. godinu slanjem osvrta Udruge Sunce na dio izvješća povezanog s okolišem. Nadalje, u okviru Programa zaštite prirode, sudjelovali smo u procesu izrade Prioritetnog akcijskog okvira (PAO) za mrežu Natura 2000 u Republici Hrvatskoj (PAF) i to sudjelovanjem na *online* radionicu te slanjem komentara za nacrt dokumenta. Nositelj izrade ovog dokumenta također je Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja. Sudjelovali smo u procesu izrade *Strateškog akcijskog programa za očuvanje bioraznolikosti u Mediteranu* (Post 2020 SAP BIO – Post 2020 SAP BIO – nacionalni doprinos), također sudjelovanjem na *online* radionicu i slanjem općih komentara. Na portalu e-Savjetovanje sudjelovali smo u komentiranju Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o športskom i rekreatijskom ribolovu na moru. Nositelj je izrade ovog dokumenta Ministarstvo poljoprivrede. Sudjelovali smo i na prvoj radionicici za dionike, održanoj *online* 4. prosinca 2020. u okviru usluge izrade stručne podloge za Plan gospodarenja crvenim koraljem kojoj je nositelj Ministarstvo poljoprivrede, Uprava ribarstva. Također, važno je istaknuti kako je nakon devet godina aktivnog zagovaranja, konačno 13. studenog 2020. Ministarstvo poljoprivrede donijelo Pravilnik o obavljanju ribolova u zaštićenim područjima, posebnim staništima i područjima s posebnom regulacijom ribolova kojim su regulirani dopušteni ribolovni alati na ovim područjima te uspostavljene nove zone bez ribolova (*no-take zone*). Tijekom izvještajnog razdoblja uključili smo se i u izradu Nacrta prijedloga Nacionalne razvojne strategije RH do 2030. godine te svoje mišljenje (*policy statement*) promicali u medijima.

Sudjelovanje u javnim savjetovanjima, zagovaranje i promicanje mišljenja

- **Izvješće pučke pravobraniteljice za 2019. godinu**

Na poziv pučke pravobraniteljice dostavili smo podatke o izvješću za dio povezan s okolišem.

- **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o održivom gospodarenju otpadom**

Na 16. sjednici Sabora RH, 28. veljače 2020., donesen je zaključak da se ne prihvata Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Povodom neprihvatanja Zakona objavili smo mišljenje o važnosti primjene Direktive EU-a 2019/904 Europskog parlamenta i vijeća o smanjenju utjecaja određenih plastičnih proizvoda na okoliš kako bi se spriječio negativni utjecaj plastičnih vrećica za nošenje i plastičnih proizvoda za jednokratnu upotrebu na okoliš, posebno na vode i morski okoliš te zdravlje ljudi.

- **Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030. te Strategija „od polja do stola“ (Farm to Fork Strategy)**

Povodom donošenja ovih dviju strategija objavljeno je mišljenje mreže *Seas at Risk*, čija smo članica, i posebno je istaknut utjecaj ovih dviju strategija na more.

- **Prijedlog Zakona o proglašavanju Parka prirode Dinara**

Korištenjem portala e-Savjetovanje sudjelovali smo u javnoj raspravi (svibanj 2020.). Nositelj izrade dokumenta bilo je Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja. Komentari Udruge primljeni su na znanje, a neki od njih su i dodatno pojašnjeni.

- **Uredba o proglašavanju posebnih rezervata *Modro oko i jezero Desne, Ušće Neretve i Kuta***

Korištenjem portala e-Savjetovanje sudjelovali smo u javnoj raspravi (lipanj 2020.). Komentari su primljeni na znanje ili nisu prihvaćeni.

- **Pravilnik o koncesijskim odobrenjima u zaštićenim područjima**

Korištenjem portala e-Savjetovanje sudjelovali smo u javnoj raspravi (rujan 2020.). Nositelj izrade dokumenta bilo je Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja. Većina je komentara Udruge prihvaćena, a među njima i komentar, za naš rad značajan, o omogućavanju minimalne novčane naknade za koncesijska odobrenja za djelatnosti ostalih članskih organizacija usmjerenih na zaštitu prirode, okoliša i održivi razvoj.

- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o športskom i rekreativskom ribolovu na moru**

Korištenjem portala e-Savjetovanje sudjelovali smo u javnoj raspravi (listopad – studeni). Ministarstvo poljoprivrede bilo je nositelj izrade dokumenta. Nismo dobili završnu verziju dokumenta niti znamo u kojoj je fazi njegovo donošenje.

- **Strateški akcijski program za očuvanje bioraznolikosti u Mediteranu (Post 2020 SAP BIO – Post 2020 SAP BIO – nacionalni doprinos)**

Sudjelovali smo u savjetovanju u izradi nacrt dokumenta (listopad 2020.) *online* radionicom te kasnjim slanjem komentara. Nositelj je izrade dokumenta Ministarstvo održivog razvoja i gospodarstva.

- **Nacrt prijedloga Zakona o otpadu**

Korištenjem portala e-Savjetovanje sudjelovali smo u javnoj raspravi (studen – prosinac 2020.). Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja bilo je nositelj izrade dokumenta. Zakon, u trenutku pisanja izvještaja, još uvijek nije bio usvojen.

- **Prioritetni akcijski okvir (PAO) za mrežu Natura 2000 u Republici Hrvatskoj (PAF)**

Sudjelovali smo u savjetovanju u izradi nacrt dokumenta (studen 2020.) *online* radionicom *Regionalni sektorski sastanak na temu izrade Okvira za prioritetne aktivnosti (eng. Prioritised action Framework – PAF) – financijsko planiranje provedbe mjera očuvanja za područja Natura 2000 – Split* te kasnjim slanjem komentara. Nositelj je izrade dokumenta Ministarstvo održivog razvoja i gospodarstva. Unatoč sudjelovanju na radionici, nismo dobili završnu verziju dokumenta.

- **Nacrt prijedloga Nacionalne razvojne strategije RH do 2030. godine**

Korištenjem portala e-Savjetovanje sudjelovali smo u javnoj raspravi (studen – prosinac 2020.). Nositelj izrade dokumenta bila je Vlada RH. Najveći dio komentara nije prihvaćen. Naime, dokument je u javnu raspravu upućen u visokoj fazi dovršenosti, a komentiranje na portalu bilo je, zbog nepodijeljenosti dokumenta, tehnički zahtjevno. Udruga je objavila javno mišljenje koje je zainteresiralo samo manji dio medija.

Kao što je vidljivo iz izvještaja o sudjelovanju na portalu e-Savjetovanje, postoje određena ograničenja korištenja ovog portala koja otežavaju kvalitetno sudjelovanje zainteresirane javnosti. Portal je nepregledan, nedostaju mu pojedini akti za koje je provedeno savjetovanje, izvještaji sa savjetovanja za pojedine akte kao i informacije za sudionike u e-savjetovanju o tome je li, i kada, akt za koji je provedeno savjetovanje uopće usvojen. Nadalje, najveći se dio komentara ne prihvata. Često se u obrazloženjima, koja su sastavni dio Izvještaja sa savjetovanja, navodi fraza *primljeno na znanje* za koju se ne može reći što konkretno znači i kako utječe na oblikovanje određenog akta ili javnih politika u cjelini. Zagovaranje unaprjeđenja procedura i alata za javna savjetovanja također je dio aktivnosti Udruge Sunce.

Radne skupine

- **Radna skupina za provedbu Plana gospodarenja otpadom grada Splita**

Ova radna skupina, osnovana u 2019. godini, nastavila je s radom i u 2020. Do ožujka 2020. sudjelovali smo na još tri sastanka radne skupine. Zagovaranje je nastavljeno u smjeru uspostave boljeg sustava gospodarenja otpadom u gradu s naglaskom na odvojeno prikupljanje otpada te izgradnje kompostane za grad Split.

- **Povjerenstvo za Strategiju Grada Splita za 2030.**

Krajem 2019. imenovani smo u Povjerenstvo za Strategiju Grada Splita za 2030., a rad Povjerenstva nastavio se u 2020. godini. Strategiju izrađuje stručni tim Sveučilišta u Splitu, a njezinom izradom koordinira Razvojna agencija Split – RaST d.o.o. Tijekom 2020. sudjelovali smo na sjednici na kojoj je usvojen Poslovnik Vijeća te u komentiranju poglavlja strategije Analiza stanja. Manji je dio komentara prihvaćen.

- **Odbor dionika u projektu *The European University of the Seas* Sveučilišta u Splitu**

Sudjelovali smo na prvom sastanku odbora na kojem je predstavljen projekt te potom *online* sastanku dionika 29. listopada 2020.

- **Povjerenstvo za izradu Pravilnika o načinu obavljanja ribolova u zaštićenim područjima radi zaštite staništa, riba i drugih morskih organizama,**

Iako je ovo Povjerenstvo osnovano u lipnju 2018., nije bilo niti jednog sastanka. Tek u srpnju 2020. zaprimili smo zahtjev za očitovanje na nacrt Pravilnika. Na zahtjev smo se očitovali, a 29. srpnja 2020. Pravilnik je stavljen na portal e-Savjetovanje. U očitovanju smo ukazali na činjenicu da bi zone bez ribolova trebale biti uspostavljene i u Parku prirode *Lastovsko otočje* te da bi se ribolov trebao regulirati i u Posebnom rezervatu *Prvić i Grgurov kanal*. Također, naglasili smo kako je važno pojasniti regulaciju u nekim drugim kategorijama zaštite i drugim situacijama. Prijedlog nije usvojen zbog nespremnosti lokalnih dionika za prihvatanje ovih mjera. Dalnjim inzistiranjem blokirali bismo donošenje Pravilnika na još nekoliko godina. Pravilnik je, s druge strane, donio brojne pozitivne aspekte, a koje smo godinama zagovarali radom unutar i izvan Povjerenstva (zone bez ribolova u PP *Telašćica*, regulacija alata u PP *Telašćica* i PP *Lastovsko otočje*, područja bez ribolova i smanjenog broja alata u brojnim zaštićenim i nezaštićenim dijelovima ribolovnog mora).

- **Radna grupa za unapređenje turističkog vrednovanja prirodne baštine**

Tijekom 2020. godine zaprimili smo poziv na jedan sastanak u veljači, no nismo mogli sudjelovati. Nismo dobili dokumentaciju održavanja sastanka. Koordinator je ove radne skupine Ministarstvo turizma i sporta.

- **Radna grupa za unapređenje okolišne održivosti turizma Akcijskog plana razvoja zelenog turizma**

Tijekom 2020. godine zaprimili smo poziv na jedan sastanak u veljači, no nismo mogli sudjelovati. Nismo dobili dokumentaciju održavanja sastanka. Koordinator je ove radne skupine Ministarstvo turizma i sporta.

- **Radna skupina u sklopu projekta CIRCE2020**

Sudjelovali smo na sastanku radne skupine na kojem je predstavljen projekt i Akcijski plan Splitsko-dalmatinske županije za unaprjeđenje standarda, praksi i organizacijskih modela u svrhu širenja tržišta sekundarnih sirovina. Također smo sudjelovali na drugom sastanku dionika projekta *City Water Circles – CWC* te drugoj validacijskoj radionici u sklopu izrade Akcijskog plana Splitsko-dalmatinske županije za unaprjeđenje standarda, praksi i organizacijskih modela u svrhu širenja tržišta sekundarnih sirovina (CIRCE2020).

- **Partnersko vijeće Splitsko-dalmatinske županije za izradu Plana razvoja Splitsko-dalmatinske županije za razdoblje 2021. – 2027.**

Tijekom 2020. sudjelovali smo na sjednici na kojoj je usvojen Poslovnik Vijeća te predstavljen tijek izrade Plana. Također, za potrebe izrade Plana uključeni smo u **tematsku radnu skupinu Prirodni resursi, zaštita okoliša i prostorno uređenje**. Nije bilo sastanaka ove radne skupine.

- **Povjerenstvo za Marjan**

Povjerenstvo za Marjan osnovano je u veljači 2019. na poticaj građanske inicijative Za naš Marjan, Društva Marjan i Udruge Sunce. Cilj osnivanja povjerenstva bio je pronalaženje stručno-utemeljenog odgovora za suzbijanje zaraze potkornjakom u PŠ *Marjan*. Uz predstavnike udruge, članovi Povjerenstva bili su predstavnici Grada Splita, Instituta za jadranske kulture i melioraciju krša, Hrvatskog šumarskog instituta, Hrvatskih šuma i drugi, a Grad Split preuzeo je koordiniranje rada Povjerenstva. Tijekom 2020. godine Povjerenstvo je prešutno postalo neaktivno.

- **Radna skupina za zaštitu periske**

Ova radna skupina aktivna je *online* listom e-adresa. Ovim kanalom dobivamo i dajemo informacije o stanju plemenite periske na terenu, pronalasku živih jedinki, postavljanju kolektora za mlađ, uspješnosti održavanja jedinki u akvarijima i sl.

- **Posidonia Anchoring Network**

Ova radna skupina osnovana je na razini Sredozemlja u svrhu umrežavanja ustanova i organizacija koje rade na očuvanju livada posidonije, prvenstveno vezano za smanjivanje negativnog utjecaja sidrenja. Radna skupina aktivna je *online* listom e-adresa te *online* sastancima koji se održavaju jednom mjesечно.

- **Plan gospodarenja crvenim koraljem**

Sudjelovali smo na prvoj radionici za dionike u okviru usluge izrade stručne podloge za Plan gospodarenja crvenim koraljem *online* 4. prosinca 2020.

Osim što smo sudjelovali na događanjima koja su opisana u rezultatima projekata i usluga provedenih u okviru predstavljenih programa, u 2020. godini sudjelovali smo, bilo kao sudionici ili izlagači, i na dolje navedenim događanjima. Zbog COVID-19 epidemije većina ovih događanja održavala se *online*.

- Pravna grupa EEB-a (Andrea Tvrđić, *online*, ožujak 2020.)
- izrada Plana upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem Splitsko-dalmatinske županije u organizaciji Splitsko-dalmatinske županije (Ana Miletić, 23. lipnja 2020, Hotel Park, Split)
- izrada Plana upravljanja invazivnom stranom vrstom – mungos u organizaciji Ministarstva zaštite okoliša i energetike i Oikona d.o.o. (Ana Miletić, Vida Zrnčić, 1. srpnja 2020., OŠ Bol, Split)
- *webinar CivicEurope Idea Challenge* u organizaciji inkubatora Civic Europe (Tea Kuzmičić Rosandić, Maja Golem, 8. svibnja 2020.)
- *webinar Obuka prijenosa znanja dionicima na razini Urbane aglomeracije Split* u sklopu projekta *City Water Circles* u organizaciji JU RERA S.D. (Maja Golem, 3. lipnja 2020.)
- *webinar Technical Conservation Measures and bycatch of sensitive species* u organizaciji mreže *Seas at Risk* (Ana Miletić, 30. lipnja 2020.)
- *webinar Projekti civilnog društva u sklopu programa Europa za građane 2014 – 2020.* u organizaciji Ureda za udruge Vlade RH (Maja Golem, 9. srpnja 2020.)
- Akademija održivog razvoja za nastavnike, *Četvrti trening blok* i studijski posjet primjerima dobre prakse u organizaciji Udruge MI (Margita Radman, Tea Kuzmičić Rosandić u ulozi izlagača, 2. listopada 2020., Split)
- razvoj sustava *Ecological observing system in the Adriatic Sea* (ECOAdS) u organizaciji instituta Blue World Institute of Marine Research and Conservation (Zrinka Jakl, Fedra Dokoza, 25. rujna 2020., *online*)
- radionica *Modularni trening o javnim politikama, načelima i ciljevima održivog razvoja i njihovoj provedbi na lokalnoj razini* u organizaciji ODRAZ-a (Margita Radman, Maja Golem, 3. studenog 2020., *online*)
- radionica *MARIAS Lionfish West-East Knowledge Exchange Workshop* u organizaciji projekta *Addressing Invasive Alien Species Threats at Key Marine Biodiversity Areas Project* (Fedra Dokoza, 4 – 5. studenog 2020., *online*)
- konferencija EEB-a (Andrea Tvrđić, Ivana Krstulović Baković, Hajdi Biuk, 9. studenog 2020., *online*)
- radionica o javnim politikama i održivom razvoju u organizaciji ODRAZ-a (Maja Golem, 11. studenog 2020., *online*)
- radionica *Digitalni rad s mladima* u organizaciji Agencije za mobilnost i programe Europske unije (Maja Golem, 17. studenog 2020., *online*)
- *webinar Collectors final conference* u organizaciji partnera *Collectors* projekta i The European Parliament Intergroup on Climate Change, Biodiversity and Sustainable Development (Andrea Tvrđić, 17. studenog 2020.)
- *Kava za ljudska prava – zaštita okoliša i klimatske promjene* u organizaciji Pučke pravobraniteljice (24. studenog 2020., *online*).

3. UMREŽAVANJE I PARTNERSTVA

Suradnja s udrugama na lokalno, nacionalno i međunarodno predstavlja osnovu našeg djelovanja. U rad mreža uključujemo se angažmanom u upravljačkim strukturama, razmjenom informacija, znanja i iskustva, jedinstvenim nastupom u područjima zajedničkog interesa povezanih s pitanjima i problemima rada Udruge kao i rada organizacija civilnog društva.

Pojedine mreže provode se aktivno iz godine u godinu, dok u pojedinim mrežama dolazi do razdoblja neaktivnosti. Donosimo pregled mreža u čiji smo rad uključeni te značajnije rezultate rada pojedinih mreža u 2020. godini.

Lokalna razina

Najveći dio zajedničkog lokalnog rada bio je povezan s međusektorskom suradnjom i radom u radnim skupinama za izradu razvojnih planova kako je opisano u poglavlju 2.5.

Nacionalna razina



Mreža Zelenih telefona Hrvatske (Udruga Sunce Split član mreže od 1999. godine)

Tijekom 2020. godine koordinirali smo rad Mreže ZT-a do sredine godine kada je koordinaciju preuzeo Zeleni Osijek. Prijavljen je zajednički projekt na natječaj Fonda za aktivno građanstvo koji nije odobren. Održavani su redovni *online* sastanci i komunikacija listom e-adresa.

Zeleni forum (Udruga Sunce Split član ove mreže od 1999. godine)

Osim što je članica mreže Zeleni forum, Udruga Sunce Split član je koordinacije koju čini deset udruga iz Mreže. Unutar ove mreže komuniciralo se dnevno službenom listom e-adresa. 2020. godinu obilježile su aktivnosti Zelenog foruma o pitanju reakcija na COVID-19 pandemiju te imenovanja u različite radne skupine. Udruga Sunce, kao zamjena Zelenoj Istri, prijavljena je za člana radne skupine za izradu programskih dokumenata za finansijsko razdoblje 2021. – 2027. Sudjelovali smo i na Skupštini ZF-a koja je organizirana *online* 16. prosinca 2020.



Podržavamo rad Platforme 112

Za informiranje povezano s razvojem i djelovanjem civilnoga društva, zajednička zagovaranja te komunikaciju s udrugama članicama Platforme 112, koristimo zajedničku listu e-adresa.

Međunarodna razina



EEB iz Bruxellesa (Udruga Sunce Split član ove mreže od 2006. godine)

Pravnice Udruge, Ivana Krstulović Baković, Andrea Gizdić i Hajdi Biuk, sudjelovale su na godišnjoj Skupštini mreže EEB-a i konferenciji 9. i 10. studenog 2020. Sudjelovali smo i na sastancima radnih grupa za okolišno pravo i otpad. Ova događanja organizirana su *online*.



CEEweb iz Mađarske (Udruga Sunce Split član ove mreže od 2006. godine)

Budući da tijekom 2019. i 2020. nismo značajnije sudjelovali u radu ove mreže, čiji je rad u zaštiti prirode posljednjih godina više usredotočen na kopnene ekosustave i ruralnu poljoprivrodu, odlučeno je kako u 2021. godini više nećemo biti članica mreže.



AdriaPAN iz Italije (Udruga Sunce Split član ove mreže od 2009. godine)

Mreža funkcioniра kao *online* platforma za razmjenu informacija povezanih s upravljanjem zaštićenim područjima u Jadranu te za pronalaženje partnera za projekte. *Online* alatima pratimo rad mreže i uključujemo se kada je to potrebno. Tijekom 2020. nije bilo značajnijih aktivnosti povezanih s ovom mrežom.



MedPAN iz Francuske (Udruga Sunce partner je ove mreže od 2009. godine)

Mreža funkcioniira kao *online* platforma za razmjenu informacija povezanih s upravljanjem zaštićenim područjima u Sredozemlju, za pronalaženje partnera za projekte te za edukaciju i razmjenu iskustava. Udruga redovito sudjeluje u *online* komunikaciji te, prema mogućnostima, na godišnjoj konferenciji i Skupštini mreže. U 2020. sudjelovali smo na 13. skupštini na kojoj su članovi prihvatali izvješća za 2020. i akcijski plan za 2021.

SEAS AT RISK, Bruxelles



Tijekom 2020. nastavljena je izraženija suradnja s ovom mrežom, povezanim s praćenjem javnih politika, razmjenom informacija i kontakata, posebice za pitanja upravljanja morskim zaštićenim područjima, otpada iz mora, primjenom

SUP direktive u državama članicama i održivog ribarstva. Sudjelovali smo i na godišnjoj skupštini održanoj *online* 2. i 3. srpnja 2020.

BioNET – The Network of Biodiversity Related Civil Society Organizations in South-East Europe, 2019

Kao jedna od 14 organizacija članica iz područja zaštite prirode i okoliša (INCA – Institute for Nature Conservation in Albania, PPNEA – Protection and Preservation of Natural Environment in Albania, Centre for Environmental Protection, Ornithological Society *Naše Ptice*, BIOM – Association BIOM, Bear Sanctuary, FINCH, MES – Macedonian Ecological Society, Green Home, CZIP – Centre for Protection and Research of Birds, MES – Montenegrin Ecological Society, DZPPS – Bird Protection and Study Society of Serbia, MIS – Youth Researchers of Serbia), Udruga Sunce Split formalnim partnerstvom surađuje u prijavljivanju i provedbi zajedničkih projekata. Suradnja se također odvija prijenosom informacija e-poštom u te razmjenom znanja i iskustva sudjelovanjem na radionicama, obukama, konferencijama, seminarima, javnim događanjima, studijskim posjetima i istraživanjem u Hrvatskoj i inozemstvu. Tijekom 2020. godine predstavnice Udruge (Zrinka Jakl i Vida Zrnčić) aktivno su sudjelovale u strateškom planiranju ove neformalne mreže, uključene su u radne grupe (Strategic Development, Communication & Public Outreach, Capacity Building), sudjelovale su u izradi i komentiranju memoranduma mreže i strateškog plana mreže te su prisustvovali na redovitim virtualnim sastancima. Također, sudjelovale su u drugima aktivnostima poput uspostave mreže liste e-adresa, mrežnih stranica, objava na društvenim mrežama, izradi promocijskog materijala i dr.



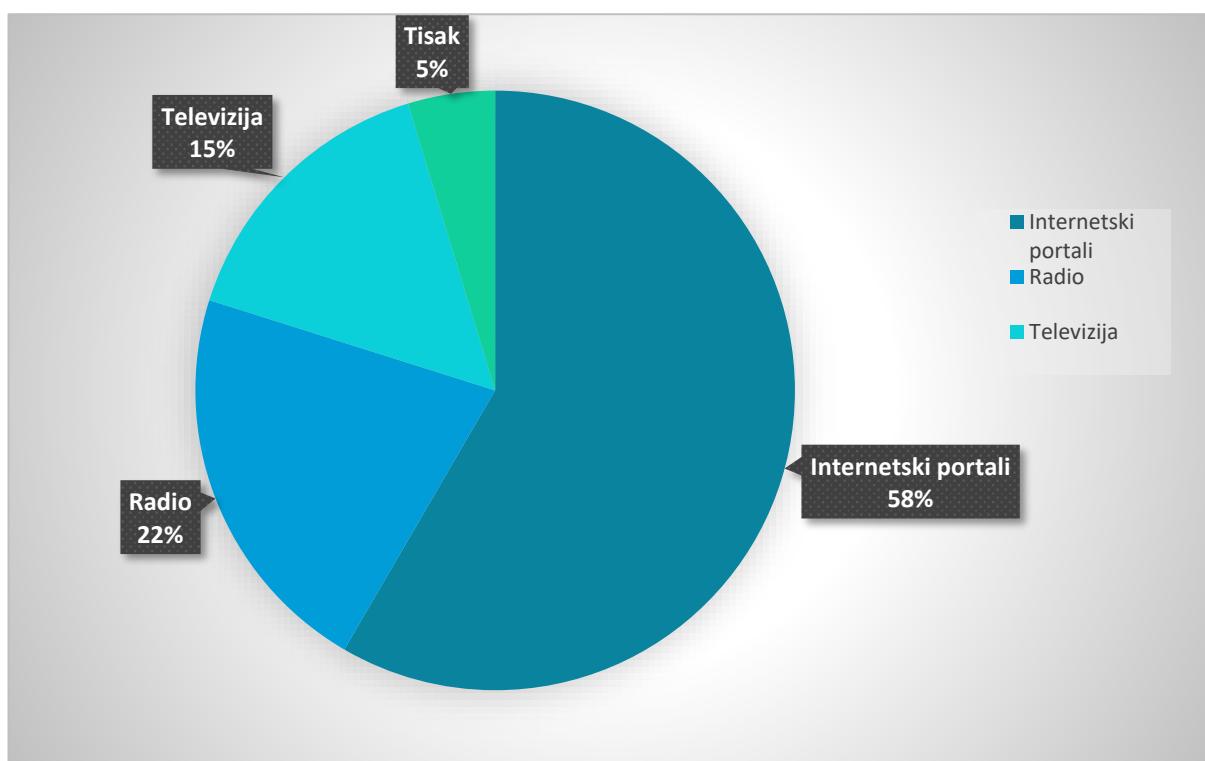
4. VIDLJIVOST I ODNOSI S JAVNOŠĆU

Kao i za 2019. godinu, za 2020. napravljen je zaseban izvještaj komunikacijskih aktivnosti. Ovaj izvještaj predstavlja analizu podataka objavljivanja u medijima, na društvenim mrežama i mrežnim stranicama Udruge Sunce. Za potrebe Izvještaja o radu donosimo bitnije dijelove izvještaja komunikacijskih aktivnosti za 2020. godinu.

Tijekom 2020. godine u javnim medijima objavljeno je ukupno 149 tekstova, odnosno priloga o radu Udruge, temama, aktivnostima i projektima na kojima Udruga radi te njenim stajalištima. U odnosu na prethodnu, 2019. godinu, kada je ukupan broj objava u medijima iznosio 295, broj objava smanjen je za 146. Razlog tome je najviše pandemija, odnosno znatno manji broj terenskih, odnosno javnih aktivnosti. Broj pojavljivanja u medijima manji je i zbog usmjerenosti medija na teme vezane uz COVID-19 pandemiju i potres.

Aktivnosti komunikacije i odnosa s javnošću također su bile usmjerene na COVID-19 pandemiju. Pritom smo naglašavali podizanje svijesti o neodrživom (i negativnom) odnosu spram okoliša i prirode koji je doveo do narušene stabilnosti ekosustava i iscrpljenih prirodnih resursa, uzročnika ove krize.

Kao i u prethodne dvije godine (2018. i 2019.), od ukupnog broja pojavljivanja u javnim medijima, i 2020. godine najviše je bilo objava na različitim internetskim portalima (87), zatim gostovanja u radijskim programima (32) te televizijskim kanalima (23), a najmanje u tiskanim medijima poput novina (7) (1. graf).



1. graf Prikaz postotaka medijskih pojavljivanja po tipovima

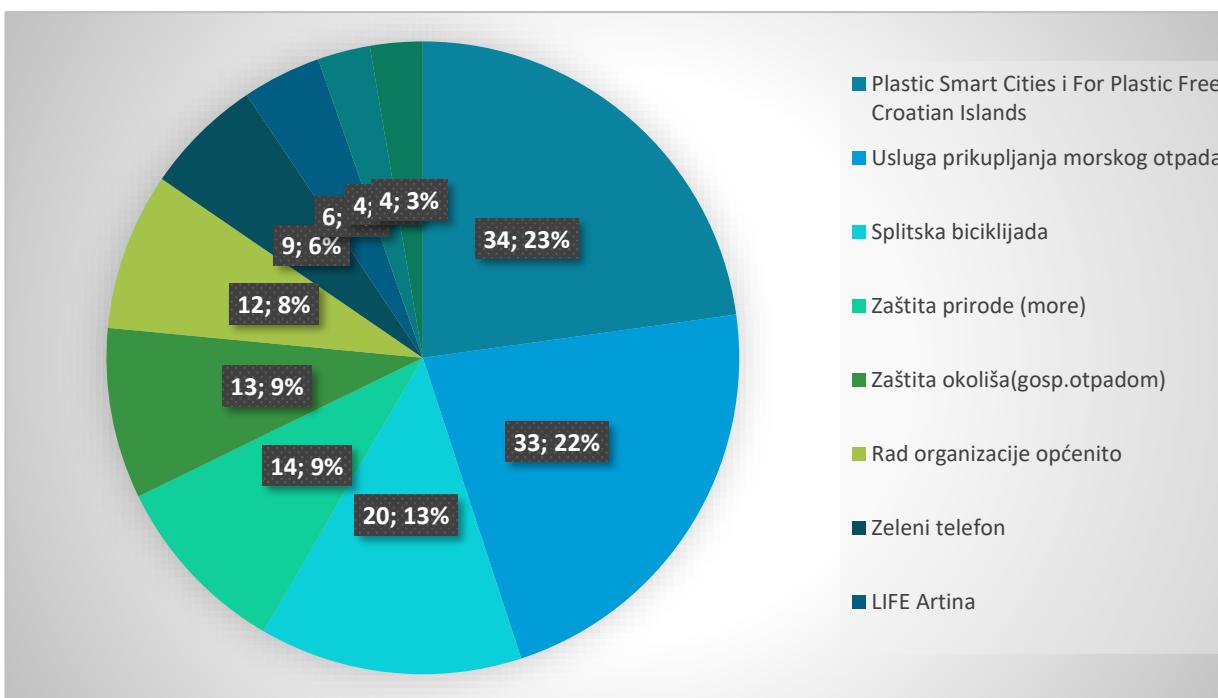
Baš kao i 2019. godine najviše medijskih objava zabilježeno je na internetskim portalima, a nastavljena je i dobra suradnja s televizijskim i radijskim postajama.

Općenito promatraljući zastupljenost organizacije, njezinih aktivnosti i projekata u javnim medijima, kao i na društvenim mrežama te mrežnim stranicama organizacije, zaključak je da su 2020. godine najatraktivnije i najbolje praćene bile *plastic-free* teme te općenito tematika morskog otpada. Usluga prikupljanja morskog otpada još jednom je potvrdila tezu iz prethodne godine o velikom zanimanju javnosti za čišćenje plaža i podmorja, odnosno terenski rad aktivnosti tog tipa.

S obzirom na pandemiske uvjete, teme o važnosti zaštite prirode i okoliša podigle su svoju vidljivost u svijetu, najviše za vrijeme potpunog zatvaranja. Osim osnaživanja samih tema koje su bile promovirane u medijima, treba napomenuti i da je 2020. godine za medijske nastupe osnaženo nekoliko zaposlenica koje su često davale izjave o radu projekata, usluga i aktivnosti.

Evo kako je izgledala zastupljenost pojedinih tema i projekata, odnosno aktivnosti programa i odjela u svim medijima tijekom 2020. godine, u odnosu na ukupan broj objava, tj. priloga, od najviše prema najmanje objavljenih tekstova, odnosno priloga:

1. *Plastic Smart Cities Croatia* i *For Plastic-Free Croatian Islands* - 34
2. Usluga prikupljanja morskog otpada za MINGOR – 33
3. *Splitska biciklijada* - 20
4. Program zaštite prirode (uglavnom teme vezane za zaštitu mora) - 14
5. Program zaštite okoliša (gospodarenje otpadom, ESS, DPZ) - 13
6. Udruga Sunce Split – općenito o aktivnostima i projektima, radu organizacije, gostovanjima u medijima na kojima se govorilo o radu udruge te izložbi *1000 Pepeljuga* u organizaciji Sunca - 12
7. *Zeleni telefon* – uglavnom teme o nasipavanju - 9
8. LIFE Artina (izložba i aktivnosti projekta) - 6
9. *PAZ!!* projekt – 4
10. *Dalmatia Green* - 4



2. graf Prikaz zastupljenosti pojedinih projekata i tema u medijskim pojavljivanjima

Najveću promociju u javnim medijima imali su projekti *Plastic Smart Cities Croatia* i *For Plastic-Free Croatian Islands*, a slijede ih akcije prikupljanja morskog otpada provedene u sklopu usluge za Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja te različite teme o zaštiti mora, kao i gospodarenje otpadom.

Osim objavama u medijima, značajnu vidljivost ostvarujemo objavama na vlastitim mrežnim i Facebook stranicama, javnim promocijama i događanjima, predstavljanjima, publikacijama, videomaterijalima, ali i mrežom suradnika i osobnim kontaktima. Uz osnovnu mrežnu i Facebook stranicu, Udruga Sunce u 2020. godini nastavila je administrirati još četiri mrežne stranice važne za aktivnosti i programe koje provodi:

- <http://www.sinjaj.hr/>
- <http://zastitamora.net/>
- www.dalmatia-green.com (namijenjena turistima)
- www.dalmatia-green.hr (namijenjena iznajmljivačima).

Na osnovnoj mrežnoj stranici Udruge Sunce (www.sunce-st.org) od 1. siječnja do 31. prosinca 2020. godine objavljeno je ukupno 85 tekstova na hrvatskom jeziku, od kojih je dio preveden na engleski jezik za potrebe engleske verzije stranice.

Prema podacima Google analyticsa, 2020. godine zabilježeno je 42 878 pregleda stranice, što je za 10 306 više nego 2019. godine, kada je broj pregleda iznosio 32 572. Što se tiče broja korisnika, 2020. godine bilo ih je 13 164, što je povećanje od 4 372 u odnosu na prethodnu godinu kada ih je bilo 8 792.

U 2020. godini, uz osnovnu Facebook stranicu Udruge Sunce, administrirali smo i Facebook stranicu interaktivne mape Sinjaj.hr (<https://www.facebook.com/sinjaj.hr/>) i Facebook stranicu *Dalmatia Green* projekta.

Tijekom 2020. godine objavljeno je 858 objava na sve tri stranice, što je povećanje od 31 objave u odnosu na 2019. godinu. Na službenoj stranici Sunca objavljene su 543 objave, na stranici *Sinjaj.hr* objavljeno je 225 objava, a na stranici *Dalmatia Green* 90 objava. Zabilježen je porast objava na stranicama Sunca (72 objave) i *Dalmatia Green* projekta (33 objave), dok *Sinjaj.hr* bilježi pad od 72 objave u odnosu na 2019.

Broj korisnika koji prate rad Udruge na društvenim mrežama na kraju 2020. godine iznosi ukupno 16 459, odnosno 11 343 pratitelja službene FB stranice Udruge Sunce, 4 231 pratitelj stranice *Sinjaj.hr* i 885 pratitelja stranice *Dalmatia Green* projekta. Moguće je da se pratitelji preklapaju i da isti korisnik prati sve tri stranice.

U 2020. godini došlo je do ukupnog **povećanja** broja pratitelja od **1 194** pratitelja više nego na kraju 2019. godine. Službena stranica **Udruge Sunce** sada ima **1 035 pratitelja više** nego na kraju 2019. godine, stranica *Sinjaj.hr* ima 62 pratitelja manje, dok stranica *Dalmatia Green* projekta ima 221 pratitelja više nego na kraju 2019. godine.

Kako bismo svoje ciljeve, projekte i aktivnosti redovito komunicirali s javnošću organiziramo javna događanja (opisana u 2. poglavlju) te sudjelujemo u, za Sunce, važnim javnim događanjima. Zbog vanjskih okolnosti, tijekom 2020. godine javne aktivnosti bile su ograničene, no održano je uživo već prepoznatljivo javno događanje *Splitska biciklijada* (poglavlje 2.2.) dok se obilježavanje Dana planeta Zemlje provelo *online*.

5. UNAPRJEĐIVANJE ORGANIZACIJE RADA I UPRAVLJANJA UDRUGOM

5.1. Skupštine Udruge

Tijekom 2020. održana je izborna Skupština (1. travnja 2020.) te dvije redovne Skupštine Udruge. Na Skupštini održanoj uživo 29. srpnja 2020. usvojen je Izvještaj o radu za 2019. godini. Na Skupštini održanoj online 21. prosinca 2020. korištenjem Zoom platforme usvojen je Financijski plana za 2021. godinu kao i Organizacijski operativni te Programske operativni planovi za 2021.

5.2. Reorganizacija rada i strateško planiranje

U 2020. nastavljena je reorganizacija rada Udruge. Zbog COVID-19 pandemije ubrzani su određeni procesi u organizaciji kako bi se omogućio daljnji rad i djelovanje unatoč stalnim promjenama. Uvedena je izrada tromjesečnih planova rada za sve zaposlenike Udruge te uspostavljena procedura njihova donošenja. Na sastanku UO-a 20. kolovoza 2020. usvojena je nova Odluka o sistematizaciji radnih mjesta i plaćama zaposlenika koja je predviđela pripravnike za pojedina radna mjesta. Kako bi se ispoštovale epidemiološke mjere, svim zaposlenicima omogućen je rad od kuće. Privremeno je stavljena van snage Odluka o mogućnostima rada van ureda od 15. veljače 2019. i donijeta je Odluka o izvanrednom načinu obavljanja rada zaposlenika.

Budući da postojeći strateški plan Udruge pokriva razdoblje od 2016. do 2020. godine, u 2020. godini započet je ciklus strateškog planiranja za razdoblje 2021. – 2025. Tijekom 2020. godine, u svrhu pripreme za radionicu strateškog planiranja, izrađen je i proveden upitnik među zaposlenicima, volonterima i utvrđenim dionicima. Po ispunjavanju upitnika konzultantica je izradila Analizu upitnika. Međutim, zbog COVID-19 pandemije održavanje radionice strateškog planiranja i izrada plana odgođeni su za prvu polovicu 2021. godine. Aktivnosti Strateškog planiranja sufinancirane su sredstvima institucionalne potpore Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva.

5.3. Financijsko planiranje

Sukladno obvezama koje proizlaze iz Zakona o finansijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (NN 121/14), krajem 2019. godine izrađen je Financijski plan za 2020. godinu koji je usvojen na Skupštini održanoj 20. prosinca 2019. Zbog posebnosti financiranja Udruge, čiji rad i djelovanje ovisi o projektima, finansijski plan za 2020., kao i onaj za 2019., uključivao je plan za sredstva koja su odobrena za 2020. godinu kao i plan koji je uključivao i sredstva planirana projektima poslanim na razne natječaje. Također, u 2020. izrađen je Financijski plan za 2021. godinu koji je usvojen na Skupštini održanoj 21. prosinca 2020. Provedena je i obvezna samoprocjena učinkovitosti i djelotvornosti funkciranja sustava finansijskog upravljanja i kontrola kod neprofitnih organizacija za 2020. godinu.

6. LJUDSKI KAPACITETI I STRUKTURA UPRAVLJANJA

Rad i djelovanje Sunca ne bi bili mogući bez članova, volontera i zaposlenika Sunca. Tijela upravljanja Sunca čine Skupština, Upravni odbor, Predsjednica Upravnog odbora te Izvršna direktorica.

6.1. Članstvo

U Udrizi Sunce Split razlikujemo četiri vrste članstva: aktivno, pridruženo, podržavajuće i počasno. Ove vrste članstva razlikuju se po svojim pravima i obvezama. Aktivni članovi mogu biti birani u tijela Udruge te glasati na Skupštini. Statut Udruge također omogućuje učlanjenje maloljetnika, odnosno osoba starijih od 14 godina. Također, sukladno Statutu Udruge, osobe koje volontiraju u Udrizi trebaju se i učlaniti.

Ukupan broj članova na kraju 2020. godine je 309 (na kraju 2019. bio je 286). U 2020. učlanilo se 25 novih članova što okvirno odgovara broju članova koji se godišnje učlanjuju (u 2019. učlanjeno je 22, u 2018. godini 48 te u 2017. godini 22 nova člana). Naime, tijekom 2020. zbog krize je smanjen broj javnih aktivnosti i događanja koja se najvećim dijelom organiziraju povodom okolišnih datuma od travnja do lipnja (Dan planeta Zemlje, Dan zaštite okoliša, Međunarodni dan bioraznolikosti kao i Dani volontera, Dani otvorenih vrata udruga i drugi). Upravo se pri održavanju ovih događanja učlanjuje dio građana pa učlanjenje 25 novih članova u COVID-19 pandemiji ukazuje na postojanje interesa građana za učlanjenje. Nadalje, u 2020. godini imali smo dva iščlanjenja. Zbog COVID-19 pandemije nije organizirana aktivnost za članove, međutim članovi su listom e-adresa informirani i pozivani na događanja i skupštine Sunca.

6.2. Upravni odbor

Upravni se odbor sastoji od triju vanjskih članova i dvaju predstavnika zaposlenika. Izvršni direktor/ica sudjeluje u radu Upravnog odbora bez prava odlučivanja.

U travnju 2020. godine završen je četverogodišnji mandat Upravnog odbora kao i izvršne direktorice. Zbog isteka mandata članova Upravnog odbora te izvršne direktorice u siječnju 2020. započete su pripreme javnog natječaja za odabir novih vanjskih članova UO-a kao i natječaja za izvršnog direktora. Stari saziv UO-a održao je tri sastanka (29. siječnja, 18. veljače i 30. ožujka). Na ovim sastancima pokrenut je proces odabira novih vanjskih članova te izvršnog direktora. Od 3. veljače 2020. do 16. veljače 2020. proveden je interni natječaj za Izvršnog direktora i odabrana je Gabrijela Medunić-Orlić, dipl. ing. kemije i univ. bacc. znanosti okoliša s mandatom od 18. veljače 2020. do 18. veljače 2024. Javni natječaj za vanjske članove UO-a proveden je od 9. ožujka 2020. do 29. ožujka 2020. godine. Također, među zaposlenicima Udruge

proveden je interni natječaj za članove UO-a, odnosno predstavnike zaposlenika. Članovi/ice Upravnog odbora konačno su izabrani na Skupštini održanoj 1. travnja 2020. Skupština je održana korištenjem Zoom platforme zbog COVID-19 pandemije i epidemioloških mjer na snazi. Novi saziv UO-a održao je također tri sastanka (2. travnja, 20. kolovoza i 26. listopada). Na sastanku 2. travnja 2020. odabrana je i Predsjednica UO-a, Zrinka Jakl.

Do travnja 2020. članovi UO-a bili su:

1. **Zrinka Jakl**, dipl. ing. biologije-ekologije, Predsjednica Upravnog odbora
2. **Ivana Krstulović Baković**, dipl. iur., predstavnica zaposlenika
3. **Marina Marković**, dipl. politolog, MSc in Integrated Coastal Zone Management, vanjska članica
4. **Andrijana Parić**, dipl. sociologinja i profesorica filozofije, magistrica za lokalni razvoj – zajednički magisterij Europske unije za područja u tranziciji, vanjska članica
5. **Marko Pećarević**, magistar konzervacijske biologije, vanjski član.

Na izbornoj Skupštini odabrani su sljedeći članovi UO-a s mandatom od 2. travnja 2020. do 2. travnja 2024.:

1. **Zrinka Jakl**, dipl. ing. biologije-ekologije, Predsjednica Upravnog odbora.
2. **Samanta Šećer**, mag. forenz., predstavnica zaposlenika
3. **Andrijana Parić**, dipl. sociologinja i profesorica filozofije, magistrica za lokalni razvoj – zajednički magisterij Europske unije za područja u tranziciji, vanjska članica
4. **Marko Pećarević**, magistar konzervacijske biologije, vanjski član
5. **Ivana Carev**, dr. sc. kem., vanjska članica.

Izvršna je direktorica Gabrijela Medunić-Orlić, mag. chem. i univ. bacc. znanosti okoliša.

6.3. Zaposlenici

U 2020. godini u Udrudi Sunce Split bilo je ukupno zaposleno 18 osoba.

Također, istaknuli bismo kako je na godišnji broj zaposlenih, uzimajući u obzir skraćeno radno vrijeme pojedinih zaposlenika, rad na pola radnog vremena uz korištenje rodiljinog dopusta, datume zapošljavanja, odlaske na porodiljini i sl., na puno radno vrijeme bio 15,15 u 2020. godini (za razliku od 14,7 zaposlenika u 2019. godini te 11 osoba u 2018. godini). Također, porastao je ukupan broj osoba zaposlenih na temelju ugovora na neodređeno (uz deset osoba od prije, Ugovor na neodređeno tijekom 2020. godine sklopile su još dvije osobe) što svakako pridonosi stabilizaciji tima. Tijekom 2020. jedna je osoba prekinula radni odnos u Udrudi Sunce Split zbog isteka ugovora o radu, a jedna je osoba započela korištenje porodiljinog dopusta. Zaposlene su tri nove osobe.

Sljedeće osobe bile su zaposlene u 2020. godini i to na sljedećim radnim mjestima:

1. **Gabrijela Medunić-Orlić**, mag. chem, univ. bacc. znanosti okoliša, izvršna direktorica/voditeljica Programa zaštite okoliša i održivog razvoja, Ugovor na neodređeno, puno radno vrijeme
2. **Zrinka Jakl**, dipl. ing. biologije i ekologije, voditeljica Programa zaštite prirode, Ugovor na neodređeno, puno radno vrijeme
3. **Samanta Šećer**, mag. forenz., voditeljica financija, Ugovor na neodređeno, puno radno vrijeme od svibnja 2015.
4. **Barbara Ćukušić (ex Uvanović)**, univ. bacc. oec., administrativno finansijska suradnica, Ugovor na neodređeno, puno radno vrijeme od 1. srpnja 2019.
5. **Margita Radman**, mag. biol. et oecol., voditeljica Odjela za edukaciju i informiranje javnosti, Ugovor na neodređeno, od 1. siječnja do 31. ožujka na 8 sati; od 1. travnja do 31. prosinca 2020. na 7 sati zbog brige o djitetu
6. **Ivana Krstulović Baković**, mag. iur., voditeljica Odjela prava okoliša, Ugovor na neodređeno, puno radno vrijeme
7. **Matea Špika**, dipl. ing. biologije, mag. upravljanja zaštićenim područjima, voditeljica projekata u Programu zaštite prirode, Ugovor na neodređeno na puno radno vrijeme, povratak s porodiljnog 20. srpnja 2020.
8. **Tea Kuzmić Rosandić**, mag. biologije i ekologije mora, stručna suradnica edukatorica, Ugovor na neodređeno, puno radno vrijeme
9. **Andrea Tvrdić (ex Gizić)**, mag. iur., suradnica pravnica, voditeljica projekata, Ugovor na neodređeno, puno radno vrijeme
10. **Miranda Šimac**, mag. biologije i zemljopisna, suradnica edukatorica, Ugovor na određeno te potom Ugovor na neodređeno od 1. siječnja 2019., odlazak na porodiljini dopust 22. siječnja 2020.
11. **Tihana Arapović**, dipl. ing. biologije, stručna suradnica na programu/edukatorica, Ugovor na određeno, puno radno vrijeme do 28. veljače 2020., od 1. ožujka 2020. na skraćeno radno vrijeme od 6 sati, Ugovor na neodređeno na 6 sati od 1. prosinca 2020.
12. **Vida Zrnčić**, mag. oecol. et prot. nat., voditeljica projekata u Programu zaštite prirode, Ugovor na određeno, puno radno vrijeme, Ugovor na određeno
13. **Lina Matijević**, mag. biol. et oecol. mar., suradnica na projektima, Ugovor na neodređeno od 1. listopada 2020., puno radno vrijeme
14. **Tina Disopra Zalović**, dipl. novinarka, voditeljica odnosa i komunikacija, Ugovor na određeno od 18. veljače 2019., puno radno vrijeme
15. **Ana Miletić**, mag. oecol., stručna suradnica na Programu zaštite prirode, Ugovor na određeno od 7. prosinca 2019., puno radno vrijeme

16. **Maja Golem**, mag. educ. philol. croat i mag. paed., stručna suradnica edukatorica, Ugovor na određeno od 6. veljače 2020., zaposlena na temelju potpore za sufinanciranje HZZZ-a
17. **Fedra Dokoza**, mag. ing. agr., stručna suradnica edukatorica, Ugovor na određeno od 6. veljače 2020., zaposlena na temelju potpore za sufinanciranje HZZZ-a
18. **Hajdi Biuk**, mag. iur., suradnica pravnica / pripravnica, Ugovor na određeno od 11. siječnja 2020., zaposlena na temelju potpore za sufinanciranje HZZZ-a.

6.4. Volonteri

Volonteri se u rad Udruge uključuju ispunjavanjem obrasca o interesu za volontiranje koji se može pronaći na mrežnoj stranici Udruge, a koji je dostupan i na engleskom jeziku. Ispunjavanjem obrasca budući volonteri ulaze u bazu volontera s kojima kontaktiramo kada se pojavi potreba za volonterima ili koje obavijestimo o postojanju natječaja za volontera. Također, prema Statutu Udruge, osobe koje volontiraju u Udrudi trebaju se u Udrugu i učlaniti. Kada tražimo dugoročne volontere i volontere na projektu, često raspisujemo natječaje za volontera na našim mrežnim stranicama. Angažman volontera u 2020. također je bio obilježen COVID-19 pandemijom. Naime, zbog pandemije, velik broj javnih događanja, u kojima Sunce sudjeluje ili koje godišnje organizira i obilježava, nije održano (primjerice Dani volonterskog rada) ili su se održali u smanjenom obujmu zbog čega se i volonterski angažman proporcionalno smanjio za oko 800 sati u odnosu na 2019. Ipak, uspješno smo nastavili s programom ESS volontiranja i jedina smo Udruga koja je u 2020. godini uspjela dovesti ESS volontera iz treće zemlje. Nastavili smo i s uključivanjem volontera sa stručnim znanjima koji mogu značajno doprinijeti u edukaciji i unaprjeđenju vještina zaposlenika Udruge Sunce (volonterke na aktivnostima ESS projekta i volonteri na *Dalmatia Green* projektu).

Volonteri su u 2020. godini bili uključeni u:

PROGRAM ZAŠTITE OKOLIŠA I ODRŽIVOG RAZVOJA

- sudjelovanje u organizaciji i provedbi u javnog događanja *Splitska biciklijada* koje se organiziralo 4. listopada 2020. povodom Međunarodnog dana bez automobila
- sudjelovanje na aktivnostima *Dalmatia Green* projekta – sudjelovanje u izradi Poslovnog plana za 2020. i 2021.
- Volonteri su u okviru ovog programa bili uključeni ukupno 85 sati.

ODJEL PRAVA OKOLIŠA

- pomoć pravnom odjelu na slučajevima Zelenog telefona, rad na mapi Sinjaj.hr te istraživanje zakonodavnih propisa iz područja okolišnog prava
- Volonteri su u okviru ovog odjela bili uključeni ukupno 76,5 sati.

ODJEL EDUKACIJE I INFORMIRANJA

- volonteri na ESF projektu *Praktično-Aktivno-Zajedno-Interdisciplinarno! – programi društveno-korisnog učenja za okoliš i održivi razvoj* – sudjelovanje u edukacijskim predstavljanjima studentskog projekta, sudjelovanje u izradi i podjeli promocijskog materijala i komunikacijskih alata, u lekturi zbornika, predstavljanju vlastitog iskustva na projektu te kao logistička i organizacijska podrška
- volonterka na ESS projektu *Solidarity for Green Dalmatia* – podrška u interkulturnom učenju, pružanje prijateljske i neformalne podrške u samorefleksiji i dokumentiranju ishoda učenja

aktivnosti (izrade Youthpass certifikata), održavanje redovitih mjesecnih sastanaka s volonterima, sudjelovanje u završnom vrednovanju volontera

- volonterka na projektu Inicijative mladih za ljudska prava *Social innovators* – sudjelovanje na dvjema radionicama *Seminara za mlade*, *Upravljanje projektnim ciklusom*, uvodni sastanak s projektnim mentorom
- sudjelovanje u sklopu ESS projekta solidarnosti *Školski botanički vrt mediteranskog bilja* – pisanje i prijava projektnog prijedloga za ESS projekt solidarnosti
- Volonteri su u okviru ovog odjela bili uključeni ukupno 178,5 sati.

Volontiranje u sklopu ESS projekta

U Udrudi Sunce tijekom 2020. godine bila su angažirana tri međunarodna volontera Europskih snaga solidarnosti: Zorica Azmanova (jednogodišnji angažman), Mile Krstev (angažman od osam mjeseci) i Predrag Lazarevski (angažman od četiri mjeseca) na temelju projekta iz 2019. godine *Solidarity for Green Dalmatia*. Njihovo je volontiranje obuhvatilo razdoblje od studenog 2019. do studenog 2020. Ovi volonteri sudjelovali su u edukacijskim aktivnostima, organizacijsko-logističkim aktivnostima i drugim projektno zadanim aktivnostima kao i ostalim aktivnostima za ESS volontere prema obvezama Agencije za mobilnost i programe Europske unije.

ESS volonteri u okviru ovog projekta bili su uključeni ukupno 2 369 sati.

U 2020. godini odobren je i novi ESS projekt *Solidarity for Green Dalmatia 2020* na temelju kojeg su svoj jednogodišnji angažman započele dvije nove međunarodne volonterke Europskih snaga solidarnosti, Sofija Stojmenović i Ivana Panovska. Ove volonterke sudjeluju u edukacijskim aktivnostima, organizacijsko-logističkim aktivnostima i drugim aktivnostima prema opisu navedenog projekta kao i ostalim obveznim aktivnostima za ESS volontere prema obvezama Agencije za mobilnost i programe Europske unije.

ESS volonteri u okviru ovog projekta bili su uključeni ukupno 360 sati.

Također, u 2020. godini postali smo i potporna (*supporting*) organizacija za ESS volontere i, u tu svrhu, surađivali smo s dvije njemačke organizacije civilnoga društva kao prihvratnim organizacijama za dvije volonterke iz Hrvatske, **Jugendhilfe und Sozialarbeit e.V** (za Hanu Burić) i **Auslandsgesellschaft Sachsen-Anhalt e.V.** (za Moniku Lukić).

VOLONTIRANJE U UDRUZI SUNCE 2020. godina

14

ukupno volontera
uključenih u organizirano
volontiranje unutar Udruge
Sunce

5

volontera od ukupno 14,
angažirana su kroz
program
Europske snage
solidarnosti

3.069 SATI

Ukupan broj održenih
volunteerskih sati
(89% ukupnog broja
volunteerskih sati je ostvarilo 5
volontera angažirana kroz
program ESS)

**Žene,
24 godine**

Najzastupljenija spolna i
dobna kategorija ukupnog
broja volontera

Žene: 71%
24 godine: 66%

111.136,94 HRK

Ukupan iznos troškova
volontiranja za Udrugu
Sunce
(99,9% od ukupnog iznosa
troškova je urošeno na
volontere angažirane kroz
program ESS)

101.277 HRK

Protuvrijednost ukupnog
volunteerskog rada u 2020.
godini

43. slika Kvantitativni podaci o volontiranju u Udruzi Sunce Split u 2020. godini (arhiva Udruge)

44. slika Kvantitativni podaci o volontiranju u Udruzi Sunce Split u 2020. godini (arhiva Udruge)

Događaji koji su obilježili volonterstvo u Udruzi Sunce Split u 2020. godini:

- projektom *Unaprjeđenje sustava održivog upravljanja, turističke valorizacije i interpretacije prirodne baštine na području Nacionalnog parka Mljet, MLJET – ODISE(J)A MEDITERRANEA* Sunce je za Javnu ustanovu *Nacionalni park Mljet* dovršilo četiri volonterska programa (*Restaurator suhozida – Čuvar prošlosti, Graditelj planinarskih putova, Istraživač mišljenja i Njegovatelj tradicijskog bilja*), uspostavilo online sustav vrednovanja zadovoljstva volontiranja te izradilo *Priručnik za vođenje volontera i volonterskih programa Javne ustanove Nacionalni park Mljet* kao svojevrstan alat za osiguravanje kontinuiteta i kvalitete provođenja volonterskih programa namijenjenog djelatnicima JU NP Mljet;
- okupljanje volontera prijavitelja ESS projekta solidarnosti *Školski botanički vrt mediteranskog bilja* na posljednjoj radionici seminara Seminar za mlade naziva *Upravljanje projektnim ciklusom i pisanje projektnog prijedloga*.



Slika 45. Seminar za mlade, radionica Upravljanja projektnim ciklusom i pisanja projektnih prijedloga 17. rujna 2020. (arhiva Udruge)

6.5. Programi društveno-korisnog učenja

Završetkom projekta *Praktično-Aktivno-Zajedno-Interdisciplinarno! – programi društveno-korisnog učenja za okoliš i održivi razvoj* završila je provedba projektom zadanih programa društveno-korisnog učenja za sastavnice fakulteta u Splitu. Projektom izrađen Plan održivosti pružio nam je smjernice za daljnje provođenje i razvoj DKU-a. Planirana je daljnja suradnja na temelju ugovora o nastavnim bazama s Pravnim fakultetom, Filozofskim fakultetom i Sveučilišnim odjelom za studije mora kao i stručnom praksom Ekonomskog fakulteta. Dodatno, suradnja s Filozofskim fakultetom nastavila se *InterCap* projektom kojim je Udruga Sunce angažirana za mentorstvo studenata. Ukupno je programima DKU-a bilo uključeno 12 studenata spomenutih fakulteta. U sklopu *SEA-EU* projekta nastavila se suradnja sa Sveučilištem u Splitu, posebno na aktivnostima osnivanja Centra za društveno-korisno učenje na Sveučilištu i aktivnostima neformalne nacionalne platforme za društveno-korisno učenje.

7. EVALUACIJA RADA, EDUKACIJA I USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA I VOLONTERA

Praćenje i vrednovanje rada Udruge Sunce provodi se interno i kontinuirano. Također, po njihovu završetku, vrednuju se projekti, ključne i značajnije aktivnosti, primjerice javna događanja, kao i rezultati provedbe volonterskih programa te provedbe programa društveno-korisnog učenja i stručne prakse. Na temelju vrednovanja i ustanovljenih potreba Udruge Sunce proizašlih iz aktivnosti i projekata, planiraju se daljnje aktivnosti i uvode poboljšanja za aktivnosti koje se ponavljaju. Također, na temelju ovih nalaza, planiraju se i potrebna usavršavanja zaposlenika i volontera te aktivnosti za jačanje ljudskih kapaciteta.

7.1. Stabilizacija tima i razvoj ljudskih potencijala i ciljanih kompetencija

Vrednovanje rada zaposlenika nastavilo se provoditi prema unaprijed utvrđenoj metodologiji koja se unaprjeđuje sukladno potrebama organizacije. Također, 6. veljače 2020. održana je orientacijska radionica za novozaposlene osobe i ESS volontere, a u veljači 2020. održan je i *team building* zaposlenika. Sve ove aktivnosti doprinose učinkovitoj provedbi aktivnosti Sunca, jačanju međuljudskih odnosa i tima. Tijekom 2020. započele su i interne radionica prijenosa znanja i vještina s Akademije poslovnih vještina koju je pohađala izvršna direktorica Gabrijela Medunić-Orlić. Tijekom internih radionica prenosila su se znanja i vještine, ali i izradivali neki konkretni dogовори, smjernice i planovi za daljnji rad. Tako je održana interna radionica komunikacije (21. siječnja), radionica mjerenja društvenog utjecaja (23. listopada) i radionica vođenje (19. studenog). Također, održani su i sljedeći interni treninzi:

- *Mapping habitats, species and pressures in shallow coastal waters* (4. svibnja 2020.)
- *Interni trening za planiranje upravljanja za zaposlenike* (10. rujna 2020.).

Nizom internih predavanja, zadataka i izravnim radom u praksi, ojačani su kapaciteti zaposlenika Programa zaštite prirode za rad u GIS-u.

Sudjelovanjem na okruglim stolovima, radionicama i sličnim događajima o zaštiti okoliša i prirode, kao i na aktivnostima povezanim s civilnom društvom općenito, lokalno, nacionalno i međunarodno doprinosimo ovim događanjima, razvijamo odnose s postojećim suradnicima i umrežavamo se s novim partnerima (vidi 2. poglavlje). Istovremeno su ova događanja prilika za stjecanje znanja i razmjenu iskustva među sudionicima. Dio aktivnosti edukacije zaposlenika povezan je sa sudjelovanjem na radionicama za projekte koje Udruga provodi. Također, dio je povezan s edukacijom u posebnim temama rada.

Tijekom 2020. zaposlenici Udruge Sunce bili su uključeni u dolje navedene edukacije i usavršavanja. Važno je istaknuti kako se dio ovih edukacija zbog COVID-19 pandemije održavao *online*. Nadalje, dio vremena zaposlenika u pandemiji ciljano je usmjeren na specifične edukacije koje su održavale *webinarima*.

- 5. radionica Akademije poslovnih vještina *Akademija poslovnih vještina – Upravljanje ljudskim potencijalima* u organizaciji Act grupe i suradničke tvrtke Phillip Morris (Gabrijela Medunić-Orlić, 24. siječnja 2020. u Zagrebu)
- 6. radionica Akademije poslovnih vještina *Akademija poslovnih vještina – GDPR* u organizaciji Act grupe i suradničke tvrtke Phillip Morris (Gabrijela Medunić-Orlić, 31. siječnja 2020. u Zagrebu)
- 7. radionica Akademije poslovnih vještina *Akademija poslovnih vještina – Planiranje* u organizaciji Act grupe i suradničke tvrtke A1 (Gabrijela Medunić-Orlić, 13. veljače 2020. u Zagrebu)
- 8. radionica Akademije poslovnih vještina *Akademija poslovnih vještina* u organizaciji Act grupe i suradničke tvrtke PriceWaterhouseCoopers d.o.o. (Gabrijela Medunić-Orlić, 14. veljače 2020. u Zagrebu)
- *webinar Recreational Fishery and MPAs* u organizaciji fundacije WWF France i projekta PHAROS4MPAs (Ana Miletić, Vida Zrnčić, Fedra Dokoza, 9. ožujka 2020.)
- *webinar Engaging stakeholders for marine conservation* u organizaciji EUROPARC-a (Ana Miletić, 25. ožujka 2020.)
- *webinar Leisure Boating and MPAs* u organizaciji fundacije WWF France i projekta PHAROS4MPAs (Ana Miletić, Vida Zrnčić, Fedra Dokoza, Tea Kuzmičić Rosandić, 3. travnja 2020.)
- *webinar Microplastic* u organizaciji Inoceane (Tea Kuzmičić Rosandić, 9. travnja 2020.)
- *webinar INNOMAPAS* u organizaciji Inoceane (Tea Kuzmičić Rosandić, 15. travnja 2020.)
- *webinar Small Scale Fisheries and MPAs* u organizaciji fundacije WWF France i projekta PHAROS4MPAs (Ana Miletić, Vida Zrnčić, Fedra Dokoza, 24. travnja 2020)
- *webinar Live training: Motivating Action & Change for the Environment* u organizaciji Brooke Tullya (Ana Miletić, Vida Zrnčić, 29. travnja 2020.)
- 9. radionica Akademije poslovnih vještina *Akademija poslovnih vještina – Prodaja* u organizaciji Act grupe i suradničke tvrtke Erste banke (Gabrijela Medunić-Orlić, 3. rujna 2020., *online*)
- 10. radionica Akademije poslovnih vještina *Akademija poslovnih vještina – Vođenje* u organizaciji Act grupe i suradničke tvrtke INA d.o.o. (Gabrijela Medunić-Orlić, 18. rujna 2020., *online*)
- 11. radionica Akademije poslovnih vještina *Akademija poslovnih vještina – Financije za nefinancijaše* u organizaciji Act grupe i suradničke tvrtke PriceWaterhouseCoopers d.o.o. (Gabrijela Medunić-Orlić, 25. rujna 2020., *online*)
- *webinar Mediterranean Posidonia network event* u organizaciji mreže Mediterranean Posidonia Network (Matea Špika, 29. rujna – 2. listopada 2020.)
- *webinar The impact of COVID-19 on the increase of plastic waste generation in the Mediterranean* u organizaciji programa UNEP i MAP (Matea Špika, 29. rujna 2020.)
- infodani Interreg MED projekta *Plastic Busters MPA: Očuvanje biološke raznolikosti od plastike u zaštićenim morskim područjima na Mediteranu* u organizaciji Fakulteta građevinarstva, arhitekture i geodezije u Splitu (Matea Špika, 29. rujna 2020.)

- 12. radionica Akademije poslovnih vještina *Akademija poslovnih vještina – Porezi u organizaciji Act grupe* (Gabrijela Medunić-Orlić, 6. listopada 2020., *online*)
- 13. radionica Akademije poslovnih vještina *Akademija poslovnih vještina – Mjerenje društvenog utjecaja u organizaciji Act grupe* (Gabrijela Medunić-Orlić, 8. listopada 2020., *online*)
- radionica *Working in virtual environment* u organizaciji BioNet mreže (Maja Golem, 4. prosinca 2020., *online*)
- Osmo pravno savjetovanje Visokog upravnog suda RH u organizaciji Visokog upravnog suda RH i Organizatora (Andrea Tvrđić, 11. prosinca 2020.).

Sukladno utvrđenoj potrebi za uključivanjem većeg broja zaposlenika u prikupljanje sredstava, jačanje vještina i znanja povezanih s izradom projektnih prijedloga, ali i prikupljanjem sredstva iz ostalih dostupnih izvora koje bi omogućilo veću diverzifikacija financiranja, uključili smo se u edukaciju koju provodi MAVA fondacija (*online* tečaj Acumen Academy *Fundraising for-non-profit*). *Online* radionice održane od 23. lipnja 2020. do 21. srpnja 2020. pohađale su Ivana Krstulović Baković, Matea Špika i Margita Radman. Osim jačanja vještina i znanja, cilj edukacije bio je pripremiti prijavu projektnog prijedloga usmjerenog na podršku u razvoju, jačanju i provedbi novih strategija prikupljanja sredstava. U rujnu je projektni prijedlog predan na natječaj, međutim, nije odobren pa je uključeni tim odlučio pregledati i unaprijediti projektu prijavu za sljedeći i posljednji krug natječaja koji je proveden u siječnju 2021. godine, kada je projekt odobren.

Također, krajem 2020. godine sklopljen je dodatak Ugovora za stručno usavršavanje zaposlenice Ivane Krstulović Baković kako bi se omogućilo ostvarivanje uvjeta za pripremu i polaganje pravosudnog ispita u 2021. godini.

8. PRIKUPLJANJE SREDSTAVA

8.1. Natječaji za bespovratna sredstva

Udruga Sunce prijavljuje se na gotovo sve Hrvatskoj i Udrudi dostupne natječaje Europske unije čiji se ciljevi poklapaju s ciljevima Udruge kako bi osigurala financiranje, rad i djelovanje. Kako bismo postigli što veću stabilnost, nastojimo osigurati sredstva iz različitih izvora financiranja.

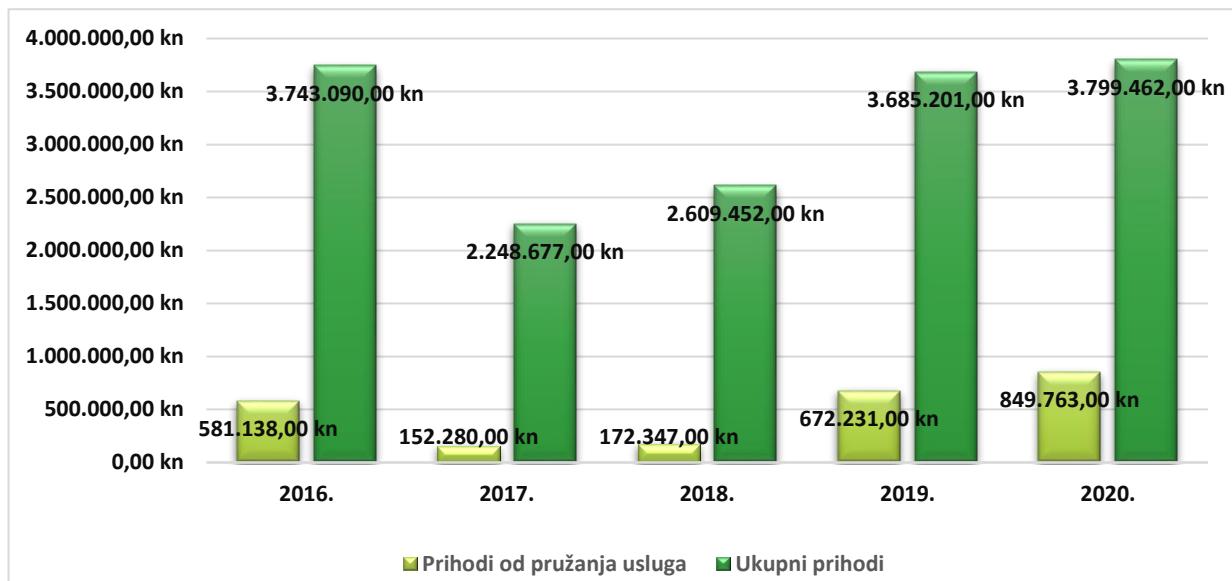
Tijekom 2020. godine prijavili smo sljedeće projekte na međunarodne, nacionalne i lokalne natječaje:

- **Principi ponovne upotrebe u održivim učeničkim poduzećima u hrvatskim srednjim školama, javni** natječaj (zo-3/2019) Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost za sufinanciranje projekata zaštite okoliša organizacija civilnoga društva (udruga); Udruga Sunce Split kao nositelj; nije odobren;
- **projekt Zelena Dalmacija 365**, prijavljen na natječaj Ministarstva turizma za sufinanciranje programa i projekta strukovnih udruga u turizmu i/ili ugostiteljstvu u 2020.; Udruga Sunce Split kao nositelj, a partneri Ekološka udruga Krka, Knin; **nije odobren**;
- **projekt Splitska biciklijada** prijavljen na Natječaj za dodjelu potpore za turističke manifestacije Turističke zajednice grada Splita; **natječaj obustavljen radi COVID-19 pandemije**;
- **projekt Zeleni telefon** prijavljen na Natječaj za prijavu programa i projekata udruga iz područja zaštite prirode i zaštite okoliša na području Splitsko-dalmatinske županije za 2020. godinu; Udruga Sunce Split kao nositelj; **odobren**;
- **projekt Croatian Island Network of Sustainability** prijavljen na natječaj Francuske ambasade *Strengthening Franco-Croatian partnerships among civil society organizations*; Udruga Sunce Split partner na projektu, nositelj Pokret otoka, partner SMILO; **odobren, međutim nositelj projekta Pokret otoka odustao od provedbe**;
- **projekt Solidarity for Green Dalmatia 2020** Evropskih snaga solidarnosti/EVS; Udruga Sunce Split kao nositelj; **odobren**;
- **projekt Sačuvajmo Ekosustave Jadranskog mora Aktivnim Sudjelovanjem SEAS** prijavljen na natječaj Fonda za aktivno građanstvo javnim pozivom za velike projekte; Udruga Sunce Split kao nositelj, **odobren**;
- **Mobilizacija okolišnog-civilnog sektora za održivu politiku i praksu gospodarenja otpadom u RH**, natječaj Fonda za aktivno građanstvo, javni poziv za velike projekte; Udruga Sunce Split kao partner nositelju Zelenoj Istri; **nije odobren**;
- **projekt Održiva učenička poduzeća u hrvatskim srednjim školama** prijavljen na natječaj Civic Europe mreže; Udruga Sunce Split nositelj; **nije odobren**;
- **projekt Sailor, leave no trace** prijavljen na natječaj BeMed fondacije *Call for projects to reduce plastic pollution in the Mediterranean islands*; Udruga Sunce Split kao partner nositelju Institut Revivo; **nije odobren**;
- **projekt For Plastic-Free Croatian Islands**, prijavljen na natječaj BeMed fondacije *Call for projects to reduce plastic pollution in the Mediterranean islands*; Udruga Sunce Split nositelj; **odobren**;

- projekt **Rijeka znanja**, prijavljen na natječaj ESF-a *Jačanje kapaciteta organizacija civilnoga društva za popularizaciju STEM-a*; Udruga Sunce Split kao partner nositelju Hrvatsko prirodoslovno društvo; **u postupku procjene**;
- projekt **Fundraising grant Association Sunce**, prijavljen na natječaj MAVA-e *Support to MAVA's partners for the implementation of your fundraising approach*; Udruga Sunce Split nositelj; **nije odobren**;
- projekt **Održiva učenička poduzeća u hrvatskim srednjim školama – zelena poduzeća promiču održivo poduzetničko razmišljanje i djelovanje mladih ljudi u Hrvatskoj**, prijavljen na natječaj fondacije SENSE; Udruga Sunce Split nositelj; **nije odobren**;
- projekt **ZELENI TELEFON – bez okolišanja za okoliš**, prijavljen na natječaj Fonda za aktivno građanstvo, javni poziv za sektorske projekte; Udruga Sunce Split kao partner nositelju Zelenoj Istri; **nije odobren**;
- projekt **Školski botanički vrt mediteranskog bilja**, prijavljen na natječaj EU-a (Agencija za mobilnost, Projekti solidarnosti); Udruga Sunce Split nositelj; **odobren**;
- projekt **SUSHI DROP – SUstainable fISHeries wIth DROnes data Processing**; Ureda za udruge Vlade RH sufinancira projekt odobren na natječaju EU 2014 – 2020 Interreg V-A Italy – Croatia CBC Programme u okviru javnog poziva za podnošenje prijava za sufinanciranje projekata organizacija civilnoga društva ugovorenih u okviru programa Europske unije i inozemnih fondova za 2020. godinu; Udruga Sunce Split kao partner; **odobren**.

8.2. Društveno poduzetništvo i samofinanciranje

Tijekom 2020. godine koristili smo sljedeće oblike samofinanciranja u Udrudi te ostvarili prihod od 849.762,95 HRK što ujedno predstavlja i najveći iznos prihoda od pružanja usluga kroz čitavo djelovanje Udruge Sunce (vidi 3. graf).



3. graf Kretanje prihoda od pružanja usluga i ukupnih prihoda 2016. – 2020.

Sljedeće usluge pružane su i opisane unutar 2. poglavlja:

Izrada planova upravljanja, strateških dokumenata, stručnih studija, mišljenja i izvješća

- osmišljavanje i vođenje provedbe volonterskih programa za Nacionalni park *Mljet*
- izrada planova upravljanja područjima ekološke mreže Natura 2000 i zaštićenim područjima iz Skupine 5
- utvrđivanje stanja livada vrste *Posidonia oceanica* na području ekološke mreže HR4000007 Badija i otoci oko Korčule i HR000431 Akvatorij J od uvale Pržina i S od uvale Bilin žal uz poluotok Ražnjić te u uvali Polačište
- praćenje stanja periski i uzimanje uzoraka tkiva za histološku analizu na parazita *Haplosporidium pinaee* na području Parka prirode *Lastovsko otočje*
- provedba mjere 3.3.3. Prikupljati otpad u moru putem ronilačkih akcija i putem koćarenja iz Programa mjera zaštite i upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem Republike Hrvatske (skraćeni naziv: Akcije čišćenja morskog otpada 2020).

Organizacija javnih događanja, edukacija i izrada informativno-edukativnih materijala

- dovršavanje izobrazno-informativnih aktivnosti u sklopu projekta *Otpad nije smeće!* (KK.06.3.1.07.0011) za Grad Split
- izrada koncepta i sadržaja za: letke za građane, letke i naljepnice za turiste, brošure za žene i umirovljenike i plakate za građane u okviru projekta *Ekozeko i otočić* za nositelja općinu Šolta
- održavanje edukacijskih radionica za djecu i organizacija natjecanja u školama projektom *Ekozeko i otočić* za nositelja općinu Šolta
- provedba edukacije odgojitelja/ica u području održivog razvoja, očuvanja okoliša i razvrstavanja otpada za DV *Blato*, Korčula.

Zeleni izleti – radionice u prirodi pod edukacijskim vodstvom Udruge Sunce Split

Tijekom 2020. godine zbog COVID-19 pandemije održano je šest Zelenih izleta od čega su četiri održana nagradno uslugom *Otpad nije smeće!* (KK.06.3.1.07.0011) za Grad Split. Nadalje, godinu je obilježilo povećano zanimanje dječjih vrtića za Zelene izlete što je urođilo i novim ponudama za izlete koji se trebaju održati u 2021. godini ako to epidemiološke mjere budu dopuštale. Prihod od Zelenih izleta u 2020. iznosio je 960 HRK.

Članarine

Tijekom 2020. godine članarina je, kao i prethodnih godina, iznosila 30 HRK za studente, umirovljenike i nezaposlene te 70 HRK za zaposlene. Prihodi od članarina fizičkih osoba te članova *Dalmatia Green* programa prikazani su u tablici.

1. tablica Iznosi članarina tijekom 2020. godine

Članarine	Ukupni iznos prihoda članarina
članarine za 2020. godinu	3.027,34 HRK
članarine građana za Sunce	2.352,34 HRK
članarine za <i>Dalmatia Green</i> program Udruge Sunce Split (članarine pravnih osoba / turističkih objekata)	675,00 HRK

Finansijski učinak spomenutih samofinancirajućih aktivnosti (pružanje intelektualnih i stručnih usluga, organizacija edukacija i javnih događanja, izrada edukativno-informativnih materijala, Zeleni izleti, članarine) u 2020. godini vidljiv je u 2. tablici. Ukupni prihodi u 2020. godini iznose 3.799.462 HRK.

2. tablica Prihodi samofinancirajućih aktivnosti iz 2020. godine

Vrsta prihoda	Iznos prihoda
intelektualne i stručne usluge	732.502,95 HRK
edukacije	115.800,00 HRK
<i>Dalmatia Green</i>	500,00 HRK
Zeleni izleti	960,00 HRK
ukupni prihodi od pružanja usluga	849.762,95 HRK

Tako se i u 2020. godini nastavio pozitivan trend porasta samofinanciranja od 22,37 % dok je u 2019. godini iznosio 18,24 %.

9. FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

U 3. tablici prikazan je: popis projekata koji su se provodili u 2020. godini, popis donatora, razdoblje provedbe te iznos sredstava koji se odnosi na cijelo razdoblje provedbe.

3. tablica Popis projekata koji su se provodili u 2020. godini

Projekt	Glavni nositelj	Glavni donatori	Razdoblje provedbe	Ukupna vrijednost projekta za cijelo razdoblje provedbe
LIFE Artina – Mreža za očuvanje morskih ptica u Jadranu / Seabird conservation network in the Adriatic	Udruga BIOM	LIFE Program Europske unije, Ured za udruge Vlade RH, Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost	1. 9. 2018. – 31. 8. 2023.	Doprinos Programa LIFE Europske unije iznosi 1.152.832 EUR (60 % ukupnog proračuna projekta). Projekt sufinanciraju: Ured za udruge, Vlada Republike Hrvatske (74.204,80 EUR) te Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost (301.700,34 HRK). Ukupno odobren proračun projekta za Udrugu Sunce Split iznosi 461.488,00 EUR pri čemu Sunce treba osigurati 184.579,00 EUR sufinanciranjem (40 %).
Adriatic Seabird Guardians – Čuvari morskih ptica	Udruga BIOM	Fondacija Serge (djelomično sufinanciranje s LIFE Artina projektom)	1. 5. 2019. – 20. 4. 2022.	Ukupni iznos projekta je 26.520,00 EUR.

Projekt	Glavni nositelj	Glavni donatori	Razdoblje provedbe	Ukupna vrijednost projekta za cijelo razdoblje provedbe
<i>Innovative Exploitation of Adriatic Reefs in Order to Strengthen Blue Economy – ADRIREEF</i>	Grad Ravenna (Comune di Ravenna) 1. 12. 2018. – 31. 5. 2021.	EU u okviru 2014 – 2020 <i>Interreg V-A, Italy – Croatia CBC Programme</i>	1. 12. 2018. – 31. 5. 2021. zbog COVID-19 pandemije produžen do 30.11.21.	Ukupni iznos projekta je 2.814.830,00 EUR, od čega Program financira ukupno 2.392.605,50 EUR. Ukupno odobren proračuna projekta za Udrugu Sunce Split iznosi 135.430,00 EUR pri čemu Sunce treba osigurati 20.314,5 EUR sufinanciranjem (15 %).
<i>Uspostava modela zajedničkog upravljanja malim gospodarskim ribolovom u Sredozemlju</i>	WWF Adria	The Foundation Ocean	1. 9. 2017. – 31. 8. 2022. (ugovor Udruge Sunce Split, 1. 8. 2018. – 31. 7. 2022.)	Ukupni iznos projekta je 21.000,00 EUR (ugovor Udruge Sunce Split).
<i>SUSHI DROP – SUstainable fISHeries wlth DROnes data Processing</i>	Sveučilište u Bologni – Laboratorij za biologiju mora i ribarstvo, Fano	EU, Europski fond za regionalni razvoj u okviru Interreg V-A IT-HR CBC Programa (Prioritetna os 3 – <i>Environment & cultural heritage</i>)	1. 1. 2019. – 30. 6. 2021. zbog COVID-19 pandemije produžen do 31. 12. 2021.	Ukupni proračun projekta iznosi 1.7000.000,00 EUR. Sredstva programa (ERDF) iznose 1.450.000,00 EUR. Ukupno odobren proračuna projekta za Udrugu Sunce Split iznosi 71.200,00 EUR od čega je potrebno osigurati 10.680,00 EUR sufinanciranjem. Ured za udruge Vlade RH u 2020. odobrio je 60 % sredstva preostalog iznosa sufinanciranja, odnosno 6,844.50 EUR.
<i>SASPAS – Safe Anchoring and Seagrass Protection in the Adriatic Sea</i>	Municipality of Monfalcone	EU, Europski fond za regionalni razvoj u okviru Interreg V-A IT-HR CBC Programa (Prioritetna os 3 – <i>Environment & cultural heritage</i>)	1. 1. 2019. – 30. 6. 2021. zbog COVID-19 pandemije produžen do 31. 3. 2022.	Ukupni proračun projekta iznosi 1.906.100,00 EUR. Sredstva programa (ERDF) iznose 1.620.185,00 EUR. Ukupno odobren proračuna projekta za Udrugu Sunce Split iznosi 152.400,00 EUR od čega je potrebno osigurati 22.860,00 EUR sufinanciranjem. Ured za udruge Vlade RH u 2019. odobrio je 70 % sredstva preostalog iznosa sufinanciranja, odnosno 16.002,00 EUR.

Projekt	Glavni nositelj	Glavni donatori	Razdoblje provedbe	Ukupna vrijednost projekta za cijelo razdoblje provedbe
<i>FAIRSEA – Fisheries in the Adriatic Region – a Shared Ecosystem Approach</i>	<i>Instituto Nazionale di Oceanografia e Geofisica Sperimentale – OGS</i>	EU, Interreg V-A IT-HR CBC Programa (Prioritetni OS 1- <i>Blue innovation</i>)	1. 1. 2019. – 28. 2. 2021. zbog COVID-19 pandemije produžen do 31. 8. 2021.	Ukupni proračun projekta iznosi 2.060.000,00 EUR (ERDF + Nacionalno sufinanciranje). Sredstva Programa iznose 1.751.000 EUR (ERDF). Ukupno odobren proračuna projekta za Udrugu Sunce Split iznosi 105.000,00 EUR od čega je potrebno osigurati 15.750,00 EUR sufinanciranjem. Ured za udruge Vlade RH u 2019. odobrio je 70 % sredstva preostalog iznosa sufinanciranja, odnosno 11.025,00 EUR.
Projekt <i>Plastic smart cities Croatia – Dubrovnik</i>	Udruga Sunce Split	WWF Mediterranean	1. 1. 2020. – 31. 12. 2021.	Ukupni je iznos projekta 43.000,00 EUR.
Projekt <i>Plastic smart cities Croatia – Trogir</i>	Udruga Sunce Split	WWF Mediterranean	1. 7. 2020. – 31. 12. 2021.	Ukupni je iznos projekta 27.975,00 EUR.
Projekt <i>For Plastic-Free Islands</i>	Udruga Sunce Split	The Beyond Med Association – BeMed	1. 10. 2020. – 30. 9. 2022.	Ukupan je iznos projekta 142.690,80 EUR od čega je za 42.807,24 EUR potrebno sufinanciranje. Udio financiranja BeMed asocijacije iznosi 99.883,56 EUR.
<i>BUDI AKTIVAN – RE(BI)CIKLIRAJ</i>	Udruga Sunce Split	Čistoća d.o.o. Split	19. 7. 2019. – 19. 7. 2020., zbog COVID-19 pandemije produžen do 1. 10. 2020.	Ukupni je iznos projekta 40.000,00 HRK.
<i>CirkTurizam – cirkularno za održivi turizam</i>	Udruga Sunce Split	Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost	12. 6. 2019. – 12. 2. 2020.	Ukupan proračun projekta iznosi 98.660,32 HRK od čega je iznos sufinanciranja FZOEU-a 39.464,13 HRK (40 %).
<i>Zeleni telefon</i>	Udruga Sunce Split	Splitsko-dalmatinska županija	1. 1. 2020. – 18. 11. 2020.	Sredstva odobrena za Udrugu Sunce Split iznose 6.000,00 HRK.

Projekt	Glavni nositelj	Glavni donatori	Razdoblje provedbe	Ukupna vrijednost projekta za cijelo razdoblje provedbe
Zeleni telefon	Udruga Sunce Split	C&A	1. 9. 2019. – 1. 9. 2020.	Ukupni je iznos projekta 118.943,00 HRK.
<i>Praktično-Aktivno-Zajedno-Interdisciplinarno! – programi društveno-korisnog učenja za okoliš i održivi razvoj</i>	Udruga Sunce Split	EU, Europski socijalni fond	19. 3. 2018. – 19. 3. 2020., zbog COVID-19 pandemije produžen do 19. 6. 2020.	Ukupni je iznos projekta 1.272.288,34 HRK pri čemu sufinanciranje ESF-om iznosi 1.025.450,89 HRK.
Solidarity for Green Dalmatia	Udruga Sunce Split	EU, Europske snage solidarnosti	1. 8. 2019. – 31. 12. 2020.	Ukupni je iznos projekta 19.294,00 EUR.
Projekt Solidarity for Green Dalmatia 2020	Udruga Sunce Split	EU, Europske snage solidarnosti	1. 9. 2020. – 31. 1. 2022.	21.330,03 EUR.
Održiva učenička poduzeća u hrvatskim srednjim školama – zelena poduzeća promiču održivo poduzetničko razmišljanje i djelovanje mladih ljudi u Hrvatskoj	Udruga Sunce Split	The Deutsche Bundesstiftung Umwelt (DBU)	1. 1. 2020. – 31. 12. 2021. zbog COVID-19 krize produžen do 10. 3. 2021.	Ukupni je iznos projekta 132.761,86 EUR pri čemu je 66.330,00 EUR osigurao DBU, a preostali iznos od 66.431,86 EUR sufinancira se sredstvima Udruge Sunce Split.
Institucionalna podrška	Udruga Sunce Split	Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva	trogodišnja potpora 1. 1. 2018. – 31. 12. 2020.	Ukupni je iznos projekta 236.776,00 HRK za 2020. godinu.

U 4. tablici prikazan je: popis usluga koje su se provodile u 2020. godini, popis naručitelja, razdoblje provedbe te iznos sredstava koji se odnosi na cijelo razdoblje provedbe.

4. tablica Popis usluga koje su se provodile u 2020. godini

Usluga	Glavni nositelj	Projekt/program u okviru kojeg se usluga provodi	Razdoblje provedbe	Ukupna vrijednost projekta za cijelo razdoblje provedbe
<i>Osmišljavanje i vođenje provedbe volonterskih programa za Nacionalni park Mljet</i>	Javna ustanova NP Mljet		20. 5. 2019. – 20. 3. 2020., naknadno produžena do 31. 12. 2020.	70.500,00 HRK
<i>Izrada planova upravljanja područjima ekološke mreže Natura 2000 i zaštićenim područjima iz Skupine 5</i>	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja		18. 3. 2020. – 31. 10. 2022.	1.830,190,00 HRK
<i>Utvrđivanje stanja livada vrste Posidonia oceanica na području ekološke mreže HR4000007 Badija i otoci oko Korčule i HR000431 Akvatorij J od uvale Pržina i S od uvale Bilin žal uz poluotok Ražnjić te u uvali Polaćište</i>	Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Dubrovačko-neretvanske županije		11. 12. 2019. – 30. 11. 2020.	92.500,00 HRK
<i>Praćenje stanja periski i uzimanje uzoraka tkiva za histološku analizu na parazita Haplosporidium pinaee na području Parka prirode Lastovsko otočje</i>	Javna ustanova Park prirode Lastovsko otočje		4. 8. 2020. – 4. 1. 2021.	18.750,00 HRK
<i>Provjeda mjere 3.3.3. Prikupljati otpad u moru putem ronilačkih akcija i putem koćarenja iz Programa mjera zaštite i upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem Republike Hrvatske (skraćeni naziv: Akcije čišćenja morskog otpada 2020)</i>	Ministarstvo zaštite okoliša i energetike kasnije Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja		26. 5. 2020. – 26. 11. 2020.	312.200,00 HRK
<i>Provjeda izobrazno-informativnih aktivnosti u sklopu projekta Otpad nije smeće! KK.06.3.1.07.0011 za Grad Split</i>	Grad Split	EU Kohezijski fond	12. 4. 2019. – 2. 3. 2020.	238.000,00 HRK

Usluga	Glavni nositelj	Projekt/program u okviru kojeg se usluga provodi	Razdoblje provedbe	Ukupna vrijednost projekta za cijelo razdoblje provedbe
Izrada koncepta i sadržaja: letaka za sve građane, letaka i naljepnica za turiste, brošura za žene i umirovljenike, plakata za sve građane u sklopu projekta Ekozeko i otočić za nositelja Općinu Šolta	Općina Šolta	EU Kohezijski fond	7. 3. 2019 – 31. 5. 2020.	14.800,00 HRK
Edukacijske radionice za djecu i organizacija natjecanja u školama u sklopu projekta Ekozeko i otočić za nositelja Općinu Šolta	Općina Šolta	EU Kohezijski fond	7. 3. 2019. – 31. 5. 2019.	110.800,00 HRK
Edukacija odgojitelja/ica u području održivog razvoja, očuvanja okoliša i razvrstavanja otpada za DV Blato, Korčula	DV Blato, Korčula		17. 10. 2019. – 12. 6. 2020	5.000,00 HRK
Dalmatia Green certificiranje	turistički objekti/iznajmljivači	turistički objekti/iznajmljivači	1. 1. 2020. – 31. 12. 2020.	675,00 HRK
Zeleni izleti	odgojno-obrazovne ustanove		1. 1. 2020. – 31. 12. 2020.	960,00 HRK

Ostvareni prihodi Udruge u 2020. godini	Iznosi prihoda
strani izvori (inozemne vlade i međunarodne organizacije)	480.514 HRK
strani izvori (EU fondovi)*	1.822.271 HRK
proračun, državni	39.464 HRK
proračun, lokalni	6.000 HRK
proračun Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva	236.776 HRK
vlastiti prihodi ostvareni obavljanjem dopuštenih djelatnosti	849.763 HRK
donacije poslovnog sektora RH	221.757 HRK
članarine	3.028 HRK
donacije građana/graćanki RH	100 HRK
ostalo (prihodi od prodaje, refundacija i sl.).	139.789 HRK
Ukupni ostvareni prihodi Udruge u 2020. godini	3.799.462 HRK
Ostvareni rashodi Udruge	Iznosi rashoda
plaće, naknade i doprinosi za zaposlenike	2.128.710 HRK
naknade zaposlenicima za pokrivanje troškova službenih putovanja, radionica, seminara	161.500 HRK
naknade konzultantima i suradnicima (stranim i domaćima) i osobama izvan radnog odnosa (naknade, autorski i ugovori o djelu + putni troškovi)	136.778 HRK
troškovi volontera	63.622 HRK
rashodi za usluge (zakupnina, telefon, održavanje i sl.)	302.341 HRK
materijalni troškovi	46.608 HRK
intelektualne i osobne usluge (ugovori, knjigovodstveni servis, student servis i dr.)	263.956 HRK
ostali rashodi (članarine, donacije, bankarske usluge, amortizacija i dr.).	391.086 HRK
Ukupno ostvareni rashodi Udruge u 2020. godini	3.494.601 HRK

*Napomena: odnosi se na sredstva dobivena projektima iz Interreg Italy Croatia, EVS, ESS, Life i ESF programa (u izveštaju o prihodima i rashodima knjiženo na državni proračun / institucije i tijela EU / pravne osobe za EU projekte – ovisno o isplatitelju sredstava).